

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: primárního vzdělávání
Studijní program: Učitelství pro ZŠ
Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

**Možnosti motivace jako limitujícího stimulu
k individuálnímu psaní v hodinách slohu**

Possibilities of motivation as a limit stimulation of
individual writing in style lessons

Optionen Motivation als Anreiz Begrenzung auf einzelne
Schreibstil in Stunden

Autor:
Iveta VOJÁČKOVÁ

Podpis:

Adresa:
Mírové sídliště 75/IV.
463 43, Český Dub

Vedoucí práce:
Mgr. Jana Bednářová, Ph.D.

Počet

stran	obrázků	tabulek	grafů	pramenů	příloh
130	0	5	14	20	2

V Liberci dne 4. 5. 2009

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Autor Iveta VOJÁČKOVÁ

Datum 4. 5. 2009

Podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí práce Mgr. Janě Bednářové, Ph.D., která mi svými cennými radami a svou vstřícností pomohla v odborném vedení diplomové práce. Mé poděkování rovněž patří mé rodině, která mě vždy trpělivě podporovala ve studiu; především pak mému otci Zdeňku Vojáčkovi, který mi byl během tvorby diplomové práce velkou oporou.

Anotace

Téma: Možnosti motivace jako limitujícího stimulu k individuálnímu psaní v hodinách slohu

Diplomová práce se zabývá otázkou tvořivosti žáků v individuálním psaní na prvním stupni základních škol a vlivu motivace na tvůrčí proces.

Teoretická část práce popisuje důležité psychologické aspekty, které mají vliv na tvůrčí činnost a zároveň přibližuje problematiku slohových prací na prvním stupni základních škol.

Cílem sondy v praktické části bylo porovnat míru tvořivosti v motivovaných a nemotivovaných žákovských slohových pracích.

Klíčová slova: tvořivost, motivace, komunikace, český jazyk a sloh, didaktická hra, dramatická výchova

Annotation

Theme: Possibilities of motivation as a limit stimulation of individual writing in style lessons.

The thesis deals with a question of first grade students' creativity in individual writing and with the influence of motivation on their creative process.

The theoretical part of the thesis describes important psychological aspects, which have influence on the creative activity and simultaneously explains the problem of composition writing in the first grade of grammar school.

The Goal of the probing in the practical part was to compare the creativity rate in the motivated and the unmotivated student compositions.

Key words: creativity, motivation, communication, Czech language and essay, didactic play, dramatic education

Annotation

Das Thema: Optionen Motivation als Anreiz Begrenzung auf einzelne Schreibstil in Stunden

Diplomarbeit befasst sich mit der Kreativität der Schüler in den einzelnen schriftlich bei der ersten Stufe der Grundschulen und die Auswirkungen der Motivation auf den kreativen Prozess.

Der theoretische Teil der Arbeit beschreibt wichtige psychologische Aspekte, die die kreative Aktivität beeinflussen. Dieser Teil nähert auch die Frage der Stilübungen auf der ersten Stufe der Grundschule.

Das Ziel der Sonde in den praktischen Teil war der Vergleich der Höhe der Kreativität Schülerstilübungen mit und ohne die Motivation.

Schlüsselwörter: Kreativität, Motivation, Kommunikation, tschechische Sprache und Schreibübung, Bildungs-Spiel, Drama Bildung

Obsah

Úvod	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Mladší školní věk a jeho komunikační specifika	10
1. 1 Specifika komunikace dítěte mladšího školního věku	10
1. 2. Motivace a její role v mladším školním věku	13
1. 3 Vliv pedagoga na žáka mladšího školního věku	15
2. Motivace v efektivním učení	16
2. 1 Motivace a její obecná funkce	16
2. 2 Motivace žáka k učení	19
2. 3 Didaktické hry jako motivační prostředek pro tvorbu	22
2. 4 Dramatická výchova jako prostředek motivace	24
3. Tvořivost ve školních podmínkách	26
3. 1 Tvořivost jako pojem	26
3. 2 Tvořivost ve vyučování	28
4. Pojetí slohové výchovy v Rámcovém vzdělávacím programu	29
5. Slohové postupy ve výuce slohu na 1. stupni	32
5. 1 Slohové postupy	32
5. 2 Slohové útvary využívané na 1. stupni ZŠ	34
6. Individuální psaní	35
6. 1 Rozdílnost mezi tvůrčím psaním a striktně zadaným slohem	35
6. 2 Faktory ovlivňující tvůrčí psaní	37
7. Hodnocení slohových prací	39
8. Teoretická sumáž	41

II.	PRAKTICKÁ ČÁST	43
1.	Vstupní údaje sondy	43
1. 1	Charakteristika sondy a užívané metody	43
1. 2	Údaje o respondentech	43
2.	Průběh výzkumné sondy	44
3.	Postup při vyhodnocování dat	45
4.	Stanovení problémů a hypotéz	47
5.	Vyhodnocení dat	48
5. 1	Vyhodnocení kreativity	48
5. 2	Hodnocení vlivu motivace na komunikát	55
5. 3	Porovnání slohových prací mezi testovanými školami	119
6.	Vyhodnocení problémů a hypotéz	123
7.	Závěr z praktické části	124
III.	ZÁVĚR	126
IV.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	128
V.	PŘÍLOHY	130

Úvod

Mateřský jazyk je nenahraditelnou složkou v životě každého člověka. Český jazyk tvoří základní komunikační jednotku našeho obyvatelstva.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá hlavní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Na základních školách se tato oblast realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Obor Český jazyk a literatura se skládá z několika částí – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova.

I dnes se setkáváme s problematikou slovního vyjadřování u dětí. K rozvoji a zlepšení verbální komunikace nám slouží především komunikační a slohová výchova. Ty dávají možnost dítěti rozšiřovat si svoji slovní zásobu, dokázat zformulovat své myšlenky do smysluplných vět, z nichž pak sestavuje plnohodnotný text. Zanedbání komunikačního rozvoje, může dítěti v budoucnu způsobit nemalé obtíže v jeho dalším vzdělávání a uplatnění v životě.

Proto jsem se rozhodla pro téma svojí diplomové práce Možnosti motivace jako limitujícího stimulu k individuálnímu psaní v hodinách slohu, abych vyzdvihla důležitost výuky českého jazyka a verbálního projevu.

K práci pedagoga patří i motivace žáků k zadaným činnostem. Čím lepší a poutavější bývá motivace, tím kvalitnější bývají žákovské výsledky. Motivace zvyšuje obrazovou představivost dítěte a tím ovlivňuje jeho písemnou tvorbu. Je tudíž neodmyslitelnou součástí komunikační a slohové výchovy.

Cílem diplomové práce bylo podpořit motivační složku ve slohové výchově. Diplomová práce zjišťuje, do jaké míry ovlivňuje motivace tvůrčí schopnosti žáků ve slohové tvorbě.

Součástí diplomové práce je sonda, ve které se porovnávají žákovské slohové práce podpořené motivací s žákovskými slohovými pracemi bez motivační vložky z hlediska výskytu tvůrčích prvků a výstavby komunikátu.

V závěrečné části sondy je uvedeno vyhodnocení efektivnosti motivace při tvorbě žákovských slohových prací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Mladší školní věk a jeho komunikační specifika

1.1 Specifika komunikace dítěte mladšího školního věku

Každá etapa ve vývoji dítěte má své komunikační zvláštnosti, komunikační specifika. V mladším školním věku dochází k prudkému mentálnímu i fyzickému rozvoji u dítěte. Rozvíjí se i jeho individuální komunikační dovednosti. Kvalita těchto dovedností a schopnost je využívat úzce souvisí s rychlostí, s jakou se rozvíjí myšlení a řeč u dítěte mladšího školního věku.

Řeč a myšlení jsou spolu úzce spjaty. Jsou to základní a nejdůležitější prvky dorozumívání mezi lidmi. Bez rozvoje řečových dovedností nelze rozvíjet dovednosti komunikační. Rychlost rozvoje řečových dovedností, a tudíž i těch komunikačních závisí na přístupu dítěte ke komunikaci a na vlivu sociálních skupin, které na dítě v jeho okolí působí. Každé dítě má jinou intenzitu potřeby komunikovat se svým okolím. Komunikace s okolím je u každého dítěte individuální.

Každé dítě má svůj individuální přístup ke komunikaci a jeho komunikační schopnosti se znatelně liší od komunikačních dovedností dospělého člověka. Vliv na rozvoj komunikace má společenské prostředí, v němž se dítě pohybuje. V mladším školním věku patří mezi komunikační skupiny rodina, kamarádi a v neposlední řadě škola, do které patří spolužáci a především třídní učitel.

Dítě se v roli žáka učí komunikovat se svými vrstevníky ve třídě, učí se spolupráci s nimi, učí se toleranci a respektování potřeb ostatních. Zároveň musí respektovat novou autoritu v jeho životě, učitele. Jiný přístup bude mít dítě ke svým vrstevníkům a jiný k dospělému člověku, učiteli. Od přístupu k osobám obklopujících dítě se odvíjí způsob komunikace, kterou dítě v dorozumívání použije. I dítě mladšího školního věku se učí nápodobou. Přejímá proto do své slovní zásoby prvky řeči, které se nejčastěji vyskytnou ve slovní zásobě osob jemu nejbližších. Mezi ně patří rodiče, sourozenci, kamarádi, ale i učitel.

Komunikace školního dítěte se odvíjí i od situací, ve kterých se ocitne a ve kterých musí nějakým způsobem zareagovat.

M. Vágnerová [2000, s. 161] říká: „Školní dítě dovede komunikovat různým způsobem, podle toho, zda je mezi dospělými nebo mezi dětmi, zda je ve škole nebo doma. Schopnost diferenciací komunikačního stylu vyplývá ze sociální zkušenosti, ale do značné míry souvisí i s rozvojem myšlení. Dítě na nižší úrovni mentálního vývoje nedovede odlišit,

pro kterou situaci je určitý způsob vhodný, a mnohdy ani více komunikačních variant nezvládá.“

U dítěte se rozvíjí schopnost rozlišit vhodný způsob komunikace v situacích, se kterými se dítě setkává, postupně a to v závislosti na jeho věku a sociálním prostředí, ve kterém se dítě pohybuje. Dle množství podnětů, které na dítě vlivem prostředí působí, se dítě učí adekvátně reagovat a využívat komunikaci s dalšími osobami. Ve školních podmínkách se dítě učí ovládat emoční stránku svojí osobnosti a korigovat ji v závislosti na komunikaci.

Dítě mladšího školního věku poznává způsoby komunikace ostatních a utváří si vlastní individuální a pro něj specifický způsob komunikace.

Podle M. Vágnerové [2000] se specifický způsob komunikace dítěte mladšího školního věku vyvíjí a posléze i vyhraňuje v závislosti na celkovém vývoji i sociální zkušenosti. Komunikace je specifická převahou slangu, velmi častým výskytem citoslovcí, zjednodušenou podobou projevu, hlučností a kladeným důrazem na neverbální komunikační projevy. Dítě si je vědomo, že takto smí komunikovat se svými vrstevníky. Rozlišení stylu komunikace je podporováno tlakem ze strany dětské skupiny i reakcemi dospělých, kteří očekávají od dítěte určitou komunikační normu, do níž patří zdvořilost, přesné vyjádření, užívání celých vět.

Komunikace dítěte probíhá v několika rovinách. Dítě komunikuje se svými vrstevníky, rodiči a při vstupu do školy i se svým učitelem. Každá z těchto rovin má svá komunikační pravidla. Ta se od sebe liší mírou formality, se kterou dítě přistupuje ke komunikujícím osobám.

M. Vágnerová [2000, s. 161] uvádí: „Komunikace žáka s učitelem má přesně stanovená pravidla, která určují jak její formální podobu (tj. kdy dítě smí a nesmí mluvit), tak i obsah (co smí a má říkat a naopak, co říkat nemá). Jednou z variant komunikace je i zkoušení, kdy se učitel ptá a klasifikuje odpovědi žáka podle jejich správnosti či nesprávnosti, resp. i podle jejich formálního projevu. Dítě musí tato pravidla respektovat a je za to také hodnoceno. Oba uvedené způsoby komunikace představují významnou sociální zkušenost, která rozvíjí různé kompetence, užitečné i v budoucnosti.“

Nejen komunikace s učitelem rozvíjí vyjadřovací schopnosti dítěte. Největší rozvoj slovní zásoby a verbální i neverbální komunikace vzniká ve skupině vrstevníků. Formální zábrany ustupují do pozadí a dítě se tak může svobodně vyjadřovat a komunikovat a rozšiřovat si tak i slovní zásobu. Zároveň se učí porozumět sociálnímu kontextu komunikace.

I M. Vágnerová [2000] zdůrazňuje, že pro děti mají větší význam komunikační projevy jejich vrstevníků a mimo vyučování, jež má určitá komunikační pravidla. Jedná se

především o podobu komunikace, verbální a neverbální, o znalost a jazyka a schopnost jeho užití. Dítě si osvojuje schopnost rozpoznávat sociální kontext za pomoci sociálního učení.

Důležitým a nepostradatelným prvkem komunikačního procesu jak už bylo zmíněno je řeč. Bez ní nemohou probíhat jakékoliv verbální projevy.

Na rozvoj řečových dovedností má velký vliv mluvní vzor dítěte. Na prvním místě jsou to rodiče. Po započetí školní docházky se dalším velice důležitým mluvním vzorem stává učitel, který svým verbálním projevem ovlivňuje žáky. Žáci si rozšiřují slovní zásobou zapamatováním slov, která slyší a následně se je učí.

Vzdělávací obor Česká jazyka literatura má za úkol rozvíjet u žáků vyjadřovací schopnosti ve verbální a písemné podobě. Čtení a psaní se stává na 1. stupni ZŠ nepostradatelnou součástí učebního procesu. V první a ve druhé třídě si děti osvojují základy těchto dovedností. A učí se je používat i v jiných vyučovacích oborech. Po osvojení dovedností číst a psát vzroste velikost slovní zásoby znatelně rychle.

J. Langmeier a D. Krejčířová [1998, s. 119] tvrdí: „Ve školním věku roste výrazně slovní zásoba, roste délka a složitost vět, souvětí jsou stále složitější a vůbec postupuje celá větná stavba i užití gramatických pravidel na vyšší úroveň – jistě také vlivem formálního učení ve škole.

Počet slov, která dítě v té době aktivně užívá nebo jim pasivně rozumí, je už na začátku školní docházky značný a stále souvisle stoupá.“

Aktivní slovní zásobu dítě využívá nejen ve formě verbální ústní, ale později i v podobě verbální písemné. V písemné podobě pak aplikuje naučená gramatická pravidla a učí se sestavovat smysluplné věty s různými významy.

Čím větší je rozsah slovní zásoby u dítěte, tím dokonalejší jsou jeho vyjadřovací dovednosti. Na rozvoji slovní zásoby se podílí v nemalé míře i četba dítěte. I při čtení se dítě seznamuje s novými slovy, která si lépe zapamatuje, protože je vidí napsaná a zároveň je vnímají i auditivně. Žáci mladšího školního věku by měli číst především nahlas z důvodu zlepšení artikulačních schopností a veškerých náležitostí, které ke čtení a mluvenému projevu patří – tempo řeči, intonace apod.

K. Bláhová [1996, s. 10] tvrdí: „Dítě na počátku mladšího školního věku ovládá zhruba 3000 slov, v nichž jsou zastoupeny všechny slovní druhy. To žákovi umožňuje vyjadřovat vztahy mezi věcmi, prostorové a časové souvislosti atd. Prostřednictvím řeči se dítě propracovává k správnému zobecňování, tj. používání obecných pojmů, které označují příslušné skupiny předmětů a jevů. Ke konci sledovaného období se u žáků zvyšuje záliba v hrách se slovy (vyslovování slov odzadu, soutěžení v řečové pohotovosti, „slovní fotbal“

apod.). Vytváření dějů – v ústní nebo později písemné podobě se posunuje významně úroveň dětského myšlení a představivost směrem k abstraktnímu myšlení.“

Nejen, že se žáci seznamují ve školních podmínkách s novými doposud pro ně neznámými slovy, ale zároveň se učí dosud známá slova používat v různých kontextech.

Jak dodávají i J. Langmeier a D. Krejčířová [1998], dítě v tomto vývojovém období nalézá nové významy týchž slov a je schopno tato slova použít s daleko větším porozuměním a v přiměřenějších souvislostech.

1.2 Motivace a její role v mladším školním věku

Motivace je faktor, který na člověka působí a ovlivňuje ho po stránce výkonnostní. Působí na volní vlastnosti i na emoční stránku osobnosti člověka. Motivace má mnoho podob. po psychologické stránce lze motivaci rozdělit dle několika hledisek. My se zaměříme na motivaci z hlediska vnitřních a vnějších pohnutek člověka.

Obecně lze říci, že vnitřní motivační pohnutky úzce souvisí s osobností člověka, jeho genetickými předpoklady – psychickými, fyzickými; charakterem, vůlí, cílevědomostí, zájmy, ale i s jeho momentálním a dlouhodobým zdravotním stavem. Vnější motivační pohnutky zahrnují veškeré faktory působící a tím ovlivňující osobnost člověka z vnějšku – makroprostředí, mezoprostředí, mikroprostředí¹.

Obě tyto složky motivace se navzájem ovlivňují a úzce spolu souvisí. Na prvním stupni základní školy je motivace důležitou součástí vyučovacího procesu. Ovlivňuje osobnost a jednání dítěte mladšího školního věku. Motivace se odráží na učební výkonnosti žáka a na zájmu o učení i poznávání. Hovoříme zde o motivaci vnější, která zaujímá první místo v učebním procesu a jejím prostřednictvím lze u žáka ovlivnit i motivaci vnitřní.

Vnější motivaci při vyučování zajišťuje učitel. Na jeho osobnosti, schopnostech a dovednostech závisí průběh vyučování každý den. Pokud učitel dostatečně zaujme své žáky a vzbudí v nich zájem o dané učivo, udělá tak první krok k osvojení si nové látky.

I. Lokšová aj. Lokša [1999, s. 9] říká: „Učitel, který ve vyučování uplatňuje adekvátní způsoby vnější a vnitřní motivace, klade pevné základy pozitivního rozvoje osobnosti žáka. Motivaci musí přizpůsobovat cíli a obsahu vyučování a věku žáků. Vývojem se mění, formuje žákova osobnost, a proto se musí měnit i systém motivačních činitelů.

¹ Makroprostředí - kulturní a společenské prostředí

Mezoprostředí – skupina spolupracovníků v zaměstnání, skupina přátel, spolužáků, pedagogů apod.

Mikroprostředí – blízcí příbuzní, rodina

Vhodná motivace může vyvolávat a udržovat zájem dítěte o učení vůbec, o daný předmět, o určitou učební činnost.“

Učitel musí přizpůsobit učební metody a motivaci nejen věkovým, ale i individuálním potřebám dětí. Musí volit vhodnou motivaci a přiměřenou intenzitu motivů. Nadměrná a neuvážená motivace může mít za následek negativní vliv na ty žáky, kteří mají nízké či kritické sebehodnocení nebo jsou emocionálně citlivější než ostatní. Může tak dojít k demotivaci žáka. Dítě získává záporný vztah k učení, ke škole a znatelně to naruší i jeho sebevědomí a zdravé sebehodnocení.

Zvolením vhodné a přiměřené motivace může velice kladně ovlivnit průběh vyučování. Motivace slouží k zaujetí dětí a podpoření jejich vlastní iniciativy v činnosti, kterou zvolená motivace uvozuje. Učitel využívá motivaci na začátku hodiny, během hodiny, při uvozování nové činnosti a následně při průběhu této činnosti, aby nedocházelo ke snížení atraktivity činnosti. Motivace má široké spektrum využitelnosti.

I. Lokšová a J. Lokša [1999] poukazují na to, že motivace ve vyučovacím procesu může významně pomoci k vyrovnaní napětí mezi požadavky na učení a osobnostním vybavením žáka. Cílem výchovy a vzdělávání je rozvoj především vnitřní motivace žáků k učení jako formě seberealizace. Učební činnosti, ale i veškeré chování, jsou ovlivňovány množstvím motivů, které na sebe navzájem působí, mají určité uspořádání a působí tak na individuálně motivační systém osobnosti. Motivace má veliký vliv na žákovi učební výkony a výsledky.

I. Pavelková [2002] nahlíží na problematiku motivace v učebním procesu takto: „Na motivaci k učení je nutné se dívat nejméně ve dvojím smyslu. Jednak prostřednictvím motivace zvyšujeme efektivitu učení (motivace je tedy využívána k uskutečnění učebních cílů), jednak jde o samostatný rozvoj motivačních a autoregulačních dispozic u jednotlivých žáků jako významný úkol a cíl školy. V tomto druhém smyslu jde o rozvoj potřeb, zájmů, vůle a dalších motivačních a autoregulačních zdatností.“

Motivace je tedy prvek vyučovacího procesu, jenž by se neměl opomíjet, ale naopak by měl být využit v přiměřené míře a s možností různorodého zařazení do hodiny a to nejen na jejím začátku, ale i v průběhu učebních činností, aby zájem žáků k učivu neopadl.

1.3 Vliv pedagoga na žáka mladšího školního věku

V mladším školním věku jsou žáci stále ještě snadno ovlivnitelní ve svém chování a jednání. Vědomosti, dovednosti, ale i návyky získávají prostřednictvím vlastních zkušeností a

poznatků, jež jsou jim ve škole předkládány v určité formě a posloupnosti. Formu, kterou jsou informace předávány, i jejich rozsah řídí učitel. Na jeho schopnostech a dovednostech závisí rozvoj osobnosti žáků po stránce vědomostí, morální i emocionální.

Učitel se stává jedním ze vzorů dítěte od zahájení školní docházky. Velkou měrou se podílí na utváření osobnosti dítěte, na rozvoji schopností, osvojování dovedností a návyků.

Mezi učitelem a žákem, či celou třídou probíhá velice důležitá interakce. Jaký vztah si mezi sebou vybudují záleží na mnoha aspektech.

Děti na prvním stupni přistupují k učiteli nejen jako ke zdroji informací, zároveň si k němu vytváří užší citový vztah. Pokud je učitel zklame, získávají pocit, že je zradil někdo blízký nebo naopak přebírají vinu na vlastní osobu. Učitel si musí v první řadě uvědomit, jak veliký vliv má na svoje žáky. Pokud k němu cítí důvěru, mohou se mu svěřit i s osobními problémy.

Učitel ovlivňuje žáka z hlediska jeho hodnocení. Dítě v mladším školním věku je zcela ovlivněno tím, jaký názor a náhled na něj učitel má. To, jak je dítě učitelem hodnoceno, má výrazný vliv na sebehodnocení dítěte. Žák si přisvojuje a zvnitřňuje názory učitele na sebe samo.

Učitel plní významnou funkci i z hlediska motivace dítěte k učení. Motivace je jak už bylo zmíněno neodmyslitelnou součástí výuky na základní škole, především pak na prvním stupni. Záleží na učiteli do jaké míry je schopen motivaci využít během vyučování a jaký způsob zvolí.

Každý žák je samostatná osobnost, má jiné potřeby, jiné schopnosti, dovednosti, vrozené předpoklady a tak má i odlišné reakce na podněty k němu přicházející, a tudíž na každého jedince může působit motivace odlišně.

Každý žák má svoje individuální potřeby, jeho osobnost se znatelně liší od osobností jeho vrstevníků, spolužáků. Proto i reakce na motivaci bývá u každého žáka rozdílná. Úkolem učitele je poznat osobnost každého žáka, přistupovat k němu s individuálním nadhledem a od toho odvíjet možný způsob motivace.

I. Lokšová a J. Lokša [1999, s. 38] tvrdí: „Aby mohl učitel cílevědomě a záměrně přistoupit k rozvíjení motivace žáků aktualizací jejich potřeb, musí v první řadě dobře poznat úroveň a strukturu motivace k učení celé třídy i jednotlivců.“

Učitel má za úkol poznat každého žáka zvlášť a přistupovat k němu jako k jednotlivci s individuálními potřebami, osobností a charakterovými vlastnostmi. Zároveň musí na třídu nahlížet jako na celek. Třídu žáků lze definovat jako malou sociální skupinu, ve které existuje

hierarchie. Míra prestiže, oblíbenosti ve skupině spolužáků utváří klima třídy. Učitel musí umět odhadnout atmosféru ve třídě a dle ní vhodně použít motivace.

I. Lokšová a J. Lokša [1999] dále dodávají, že motivace je efektivním nástrojem ke zvyšování učebních výkonů. Jejím prostřednictvím je ovlivněna celá osobnost dítěte. Učitel by měl mít přehled o potřebách, které v hierarchii daného žáka zastávají dominantní postavení. Motivace však může i negativně ovlivňovat žáka. V případě, že učitel nevhodně využívá motivační činitele, čímž může rozvíjení vztahu žáka k učení brzdit nebo způsobit nezáměr, lhostejný postoj, či nechuť a odpor.

Učitel vede vyučovací hodinu a svojí osobností, chováním a způsobem výuky ovlivňuje celou třídu.

2. Motivace v efektivním učení

2.1 Motivace a její obecná funkce

Motivace je soubor faktorů či podnětů, které individuálně působí na osobnost člověka, ovlivňují ji a podněcují ji k nějaké činnosti, aktivitě.

J. Čáp [1997, s. 84] uvádí: „Motivace je termín odvozený z latinského *movere* – hýbat, pohybovat. Znamená souhrn hybných činitelů v činnostech, učení a osobnosti. Hybným činitelem míníme takové skutečnosti, které jedince podněcují, podporují nebo naopak tlumí, aby něco konal, nebo nekonal.“

Motivaci lze obecně rozdělit na vnější motivaci, která se skládá z faktorů, jež na nás působí v našem okolí; sociální skupiny, prostředí, ve kterém vyrůstáme, předměty a věci, které nás obklopují a veškeré podněty působící na naše smysly. Vnitřní motivace zahrnuje biologické potřeby osobnosti, vnitřní pohnutky, které jsou ovlivněny laděním osobnosti, charakterovými rysy, volnými vlastnostmi, cílevědomostí i schopností autoregulace, schopností ovládat svoje potřeby.

J. Čáp [1997] nahlíží na problematiku motivace tak, že motivace zahrnuje nejen vnější pobídky a cíle, ale i vnitřní motivy. Vnitřní motivy jsou navzájem propojeny s vnějšími pobídkami a cíli. Vnější pobídka buď podněcuje nebo oslabuje vnitřní motiv. Vnitřní motivy ovlivňují reakci na určité pobídky, díky nimž dochází ke sledování některých cílů a opomínání cílů jiných. k citlivému reagování na určité pobídky, k sledování jedněch cílů a naopak k opomíjení jiných.

Motivy jsou pohnutky, které jsou ovlivněny naší myslí. Mezi takové pohnuty patří volní vlastnosti, cílevědomost, zájmy, ale i nadání, talent apod. Motivy jsou řízeny naším temperamentem a vrozenými dispozicemi.

M. Vágnerová [2002, s. 52] říká: „Motivy jsou takové duševní projevy, které aktivizují lidské chování, zaměřují je na určitý cíl a v tomto směru je udržují po určitou dobu. Motiv lze považovat za základní jednotku motivace.“

Motiv M. Vágnerová [2002] dělí do dvou základních variant:

- a) Motiv, který na nás působí v dané chvíli, tzv. aktualizovaný.
- b) Dispozice, která se za určitých okolností může stát skutečným motivem, tzv. potenciální motiv.

Obě složky motivace vnější i vnitřní spolu úzce souvisí, navzájem se ovlivňují. Jakékoliv jednání člověka nezapříčiní nikdy jen jedna z motivačních složek, ale vždy se navzájem doplňují a působí vcelku. Neplatí však, že by obě složky působily na člověka stejnou intenzitou.

Podle M. Vágnerové [2002] se v motivaci odráží vnitřní psychický a somatický stav člověka, ale působí na ni i nejrůznější vlivy z vnějšího prostředí. Motivy obvykle vznikají v důsledku interakce dvou složek. Jsou to potřeby, které se u člověka projevují na základě jeho biologických vlastností souvisejících s genetikou, a pobídky, které v sobě zahrnují faktory, či motivy působící na jedince z vnějšku.

Oba faktory mohou působit na lidské jednání obdobným způsobem. V jejich vzájemné interakci, z hlediska ovlivnění vzniku nějakého motivu, platí vztah nepřímé úměrnosti. Pokud je vnitřní potřeba velmi intenzivní, stačí k vyvolání takto motivovaného chování sama o sobě nebo ji může vyvolat nepatrný podnět z prostředí. Jestliže nemá potřeba dostatečnou intenzitu, je k vyvolání takto motivovaného chování nutná velmi silná pobídka. Slabý podnět by nestačil. Motiv k určitému chování vzniká na základě interakce vnitřního stavu jedince a vnějších, aktuálně působících podnětů.

Potřeby lze rozdělit do několika skupin.

M. Vágnerová [2002] dělí potřeby na pudy, nebo-li základní biologické potřeby, jež jsou vrozenou složkou každého člověka a na psychosociální potřeby, které vrozené nejsou, ale vyvíjejí se pod vlivem společnosti a jeho zařazení v ní.

Podle J. Čápa [1997] lze potřeby rozdělit na biologické a společenské, primární (vrozené, dané genetickými předpoklady) a sekundární (získané, vlivem okolí, společností...) a nebo nižší (pudy) a vyšší.

Potřeby jsou vlastností osobnosti z hlediska biologického uspořádání daného jedince, ale i z hlediska charakteru a psychické stránky osobnosti. Souvisí jak s genetickými předpoklady, tak i s vnitřními faktory působícími na člověka v danou chvíli. Patří sem potřeba stravovat se, přijímat tekutiny, ale i po stránce osobnostního zaměření potřeba seberealizace, identifikace apod.

J. Čáp [1997, s. 84] specifikuje potřeby takto: „Potřeba je subsystém organismu (s aspekty biologickými, u člověka také psychologickými a sociologickými), který pobízí k vyhledávání určité podmínky nezbytné k životu, popřípadě vede k vyhýbání se určité podmínce, která je pro život nepříznivá. Člověk prožívá uspokojení a neuspokojení potřeb v rozmanitých emocích.“

J.Čáp [1997] dělí lidské potřeby do několika skupin:

- **Elementární životní potřeby:** jedná se o potřeby fyziologické - potřeba kyslíku, potravy (hlad, žízeň), ochrany před nepohodou, spánku, odpočinku, potřeba sexuální.
- **Potřeba jistoty** („pud sebezáchovy“): tato potřeba se projeví ve chvíli bezprostředního nebezpečí fyzického, ale i psychického, v nepřehledných situacích, v situacích pro nás nečekaných, při stupňujících se sociálních konfliktech.
- **Potřeby podnětů, změny a činnosti:** každý jedinec potřebuje od narození změny, ať už v podmínkách, které k nám přicházejí z venku, ale i v novosti situací. Do těchto potřeb je zahrnuto i uspokojení z vykonávané činnosti a odezva na podaný výkon, kladné ohodnocení, pocit uznání.
- **Potřeba sociálního styku, porozumění a vzájemné pomoci, vzájemných kladných citů a citových projevů:** v malé sociální skupině – v rodině; v kruhu přátel, spolupracovníků apod.
- **Potřeba výkonu (výkonová motivace) a společenského uznání:** dosažení co nejlepších výsledků ve vykonávané činnosti – ve škole, v práci, v zájmových kroužcích, získání pochvaly, uznání od druhých lidí. Záporom potřeby je pocit méněcennosti vzniklého při neúspěchu.

- **Potřeby poznávací a estetické:** každý jedinec si hledá během svého života zájmy, koníčky, které jsou obměňovány jinými, ale uspokojují osobnost člověka; patří sem ale i touha poznávat nové věci, potřeba vzdělávat se.

Nejen tyto potřeby jsou pro člověka důležité. Mezi velice podstatné potřeby, často uváděné v odborné literatuře patří možnost seberealizace, kladného sebehodnocení i hodnocení od ostatních jedinců, směřování k určitému životnímu cíli. Tyto potřeby se u dítěte mladšího školního věku utvářejí postupně. Velký vliv na ně má učitel. Kladným hodnocením vykonané práce, splněného zadaného úkolu žáka, učitel zvedá žákovo sebevědomí a zároveň ovlivňuje žákovo sebehodnocení. Naopak záporným hodnocením působícím na žáka v neúměrné míře, učitel docílí nadměrného poklesu dětského sebevědomí, které může skončit nechutí vykonávat jakoukoliv činnost. Dítě získává pocit nepotřebnosti, který může mít psychické následky větších rozměrů.

Jakákoliv potřeba nepůsobí na jedince izolovaně. Naopak je podmíněna intenzitou jiných potřeb. Dítě se od nástupu do školy učí eliminovat a usměrňovat primární – biologické potřeby a s nimi prolínající se potřeby sekundární.

Obecně mají motivy u každého člověka jinou délku trvání. Jsou motivy, které trvají přechodnou dobu, krátkodobě. Naproti tomu jsou motivy ovlivňující jedince dlouhodobě, po celý život a výrazně se podílí na utváření osobnosti, v jejím vývoji a změnách.

2.2 Motivace žáka k učení

Motivace patří k nejdůležitějším složkám, které zcela ovlivňují osobnost a jednání dítěte v mladším školním věku. Motivace se stala neodmyslitelnou součástí vyučovacího procesu. Slouží nejen ke zpestření učebních hodin, ale především jako hybný mechanismus podporující žákovi volní vlastnosti, cílevědomost a žákovu chuť vyřešit předložený problém, poznávat a učit se věcem doposud neznámým. Motivace působí a ovlivňuje učební výkonnosti žáka a zájem o učení i poznávání.

I. Pavelková [2002, s. 14] říká: „Na motivaci žáků k učení je nutné se dívat nejméně ve dvojím smyslu. Jednak prostřednictvím motivace zvyšujeme efektivitu učení (motivace je tedy využívána k uskutečnění učebních cílů), jednak jde o samotný rozvoj motivačních a autoregulačních dispozic u jednotlivých žáků jako významný úkol a cíl školy. V tomto druhém smyslu jde o rozvoj potřeb, zájmů vůle a dalších motivačních a autoregulačních zdatností.“

Učitel řídí vyučovací proces. Rozvrhuje jednotlivé vyučovací hodiny, jejich náplň, ať už po stránce učební látky, tak i z hlediska změny činností. Důležitou složkou výuky je motivace, kterou učitel využívá u žáků k upoutání pozornosti na daný problém. Motivace by měla být pestrá a ne jednotvárná. Čím zajímavější motivace bývá, tím větší pozornost učitel získává.

Motivace jako náplň hodiny má mnoho podob. Může být slovní, názorná – pomocí předmětů a pomůcek, nebo se jí stává vlastní činnost dítěte. Na žáka působí jako motivace i ocenění od učitele, ať už v podobě pochvaly, kladného či záporného slovního hodnocení nebo jako stupeň klasifikace. Pro žáka prvního stupně má pochvala pozitivní význam. Žák získává důvěru sebe samu, ve své výkony, zvyšuje se i jeho vlastní kladné sebehodnocení a stoupá jeho prestiž ve třídě.

Motivace řízená učitelem působí na žáka z vnějšku, ovlivňuje následné jednání žáka a zároveň působí a rozvíjí vnitřní motivy. Pokud se žák zajímá o vyřešení problémové situace, úkolu samostatně, z vlastní vůle, aniž by učitel nějak zasáhl, působí na žáka vnitřní motivy a s nimi spojená motivace.

I. Lokšová a J. Lokša [1999] dodávají, že pro rozvíjení motivace žáků k učení při vyučování je důležité, aby učitel od sebe odděloval vnější a vnitřní motivaci. Pokud žák vykonává činnost kvůli ní samé, bez ovlivňování vnějšími podněty, hovoříme o motivaci vnitřní. Činnost mu přináší uspokojení a radost z jejího vykonání. Pokud se jedinec neučí u vlastního zájmu, ale působí na něho vnější motivační činitele, mezi které patří i učitel, jedná se o motivaci vnější.

Motivace může působit na osobnost žáka i v záporném slova smyslu. Pokud učitel využívá až příliš motivačních prvků, může dojít k přesycení žáků a k následnému poklesu pozornosti. Pokud se motivace v hodinách téměř nevyužívá, žáci ztrácí pozornost z důsledku neatraktivnosti vyučování.

Učitel řídí motivací žákův vztah ke vzdělávání. Nástrojem motivace učitele je mimo jiné hodnocení žáka, které utváří žákův postoj k učení, k sebevzdělávání a současně i k sebehodnocení a vlastní seberealizaci. Pokud je dítě pochváleno a jeho práce kladně ohodnocena, zvyšuje se jeho sebevědomí a chuť do další práce vzrůstá. Nebezpečí skýtá nadměrné množství kladných pochval. Pochvala ztrácí význam. Motivace se z ní vytrácí a žák na ni přestává reagovat. U žáka se může vyskytnout očekávání stálého přísunu kladných motivací. Pokud je následně dítě záporně ohodnoceno, nemusí daný fakt přijmout za správný a pravdivý, neumí se s porážkou vyrovnat. Následně dochází ke konfliktu v interakci a komunikaci mezi žákem a učitelem.

Pokud učitel využívá příliš záporného hodnocení, žák ztrácí víru v sebe samu, klesá mu sebevědomí a nabývá pocitu méněcennosti, nepotřebnosti. Může dojít i k pasivitě žáka vzhledem k učení a poklesu jeho učebních výsledků.

Při nadměrném působení vnější motivace na žáka se často vyskytují obtíže, které vysvětlují I. Lokšová a J. Lokša [1999] tak, že dochází u žáků k projevům úzkosti při učení, horší přizpůsobením neškolním prostředí, poklesem sebevědomí a nižší schopností vyrovnat se s neúspěchem ve škole. Vnitřní motivace k učení má mnohem větší efektivitu u žáků v osvojování si poznatků.

Při správném působení, může učitel z vnějšku záměrně formovat a vychovávat motivaci k učení u žáků.

J. Čáp [1997] rozděluje činitele působící u žáků na jejich motivaci k učení do několika skupin:

1. Situace, předměty a činnosti, které jsou pro žáka nové.
2. Seberealizace v činnosti. Žák se aktivně podílí na zadaném úkolu.
3. Úspěch v činnosti. Uspokojení potřeb z překonaných překážek, z dobře odvedené práce. Uznání od ostatních jedinců. Úspěch v činnosti.
4. Uspokojení z hlediska sociálních potřeb. Uznání od společnosti, pozitivní ohodnocení vlastní osoby ostatními lidmi. Kladné hodnocení splněné činnosti žáka.
5. Schopnost propojit osvojené poznatky s novými a využít je při realizaci úkolu a následné uspokojení z úspěchu.
6. Propojení činnosti s vlastními cíli, zvyšuje žakovu motivaci k učení.

S nástupem do školy a v průběhu mladšího školního věku působí a ovlivňuje na žáka především vnější motivace. Zpočátku tato motivace u žáka dlouho nepřetrvává, proto se opět obnovuje. V průběhu školní docházky se začínají některé prvky vnější motivace u dítěte zvnitřňovat. Dítě je přijme za své. Délka působení motivace na žáka se začíná prodlužovat. U se tak utváří hlubší motivace ke vzdělávání se.

Během školní docházky se u žáka nejen rozvíjí vnitřní motivy k učení, ale i vztah k různým vyučovacím předmětům z hlediska oblíbenosti.

2.3 Didaktické hry jako motivační prostředek pro tvorbu

Od narození se stává nejdůležitější činností dítěte hra. Rozvíjí jeho schopnosti, zvyšuje a rozšiřuje jeho škálu dovedností. Její pomocí dítě poznává okolní svět, novost předmětů kolem sebe a současně podmínky působící na něho v prostředí, které jej obklopuje. Pomocí hry dítě navazuje i sociální kontakty se svými vrstevníky.

Po započetí školní docházky zaujímá první místo učení. Hra je stále však podstatnou součástí vzdělávání. Jejím prostřednictvím lze žáky vzdělávat. Nebo naopak namotivovat k učební činnosti k sebevzdělávání se.

Hry lze rozlišit do různých skupin dle jejich funkce a účelu. Společenské hry, sociální hry, sportovní hry; kolektivní hry, hry pro jednotlivce a mnoho dalších.

Ve škole se hry využívají pro zpestření během výuky různých předmětů (skupinové, sociální, společenské) nebo jako vyučovací náplň vyučování v tělesné výchově (sportovní hry). Na učiteli záleží, jak se s danou problematikou vypořádá a jak vhodně využije herní doplňky ve své výuce.

Učitel na prvním stupni musí dobře znát klima ve třídě a na jeho základě postavit i způsob výuky v daném předmětu. Pokud atmosféra ve třídě ztrácí pozitivní ladění, využívá učitel sociálních her k upevnění kladných vztahů mezi žáky.

Hru lze charakterizovat různými způsoby. Všechny definice se shodují v jednom směru, že výsledkem hry by měl být pocit uspokojení z výhry a ze zúčastnění se.

J. Němec [2002, s. 15] říká: „Hru můžeme charakterizovat jako časově ohraničenou svobodnou činnost skupiny nebo jednotlivce, dítěte i dospělého, která vychází ze zájmu subjektu a její smysl je buď obsažen v činnosti samé, anebo stojí mimo hru (např. jako motiv nebo cíl). Potom je hra prostředkem k získávání různých potřeb nebo naplňování různých cílů. Hra se ale od praktických životních činností odlišuje svými specifickými pravidly a uvnitř obsaženými herními prvky, jimiž je např. soupeření nebo identifikace s rolemi (a to třeba i s těmi, které bychom v reálném životě vědomě odmítali). Hráči obvykle hra přináší uspokojení potřeby, zábavu, poučení, prožitek apod..“

Jak už bylo zmíněno, lze hry využít během vyučovacího procesu. Hry nabývají charakter výchovný a proto je nazýváme hrami didaktickými.

I. Lokšová a J. Lokša [2003, s. 122] o didaktických hrách tvrdí: „Hra je pro žáka, studenta mnohem zábavnější, než strohé vyučování. Na rozdíl od běžné hry má stanoven učební cíl. Didaktická hra zapojuje žáky velmi intenzivně do vyučovacího procesu a přináší tvořivou, uvolněnou atmosféru a emoční prožívání, které je z hlediska učení důležité.“

Didaktické hry se objevují i ve výuce dospělých. Prostřednictvím her mohou žáci tvořivým způsobem řešit problémové situace.“

Didaktické hry mají vlastnost motivační. Zpestřují výuku, ovlivňují vztah žáků k učebním činnostem, úkolům a zároveň působí kladně na emoční stránku dítěte.

Didaktické hry, jejichž úkolem je pozitivně ovlivnit dítě, aby mohlo tvořit v jakékoliv oblasti, ať už umělecké tvorby nebo při plnění zadaného úkolu některého z vyučovacích předmětů, jsou velmi často propojeny s dramatickou výchovou a dramatizací. Tyto hry mají vyvolat v dětech nejrozličnější emoce a stimulovat jejich smysly natolik, aby byly schopny tvořit samy a využít tak i svoje osobnostní rysy.

Vhodným doplňkem se stávají hry využívané v tvůrčím psaní. Didaktické hry se využívají jako prostředek motivace v různých podobách a jejich obměnách. Jedná se o hry, které navozují atmosféru potřebnou pro zadané téma, na které má být sepsán text. Tyto hry v sobě nesou dramatickou složku. Žáci se sami podílejí na dramatizaci a vzniku daného klimatu anebo atmosféru v zdramatizuje a navodí učitel.

Nejen dramatizace se může stát součástí tvůrčího psaní. Existuje mnoho her se slovy, jejichž pomocí si žáci rozšiřují slovní zásobu a učí se emoce vyjádřit nejen postojem těla, ale slovy.

U dětí na prvním stupni lze do těchto her zařadit přestavbu textu (doplňování textu – slov, záměna či domýšlení vět...), tvoření slovních hříček, hádanek, nonsensovou poezii, kolektivní texty.

Možnost využití didaktických her uvádí Z. Fischer [2001, s. 65], který říká: „Ve tvůrčím psaní lze využívat i her s psanými texty. Tato technika, kdy se kombinuje psaní s hrou je založena na rozvíjení žákovi přirozenosti a především fantazie. Lze při ní využít jemnou a hrubou motoriku, imitační schopnosti pohybové i intelektuální.

Ve hře je problém pojmán pouze jako hypotetický, jeho řešení není tedy zatíženo emoční tenzí, která by blokovala jeho případné řešení v neherní situaci. Myšlení, cítění a pohybová aktivita probíhají za účelem vyřešení problému s podobnou intenzitou a aktivitou jako v situaci reálné, nejsou jen provázeny stresem, strachem z nebezpečí porážky, agresivitou.“

Poznatky, které žák získává při didaktických hrách zaměřených na tvůrčí psaní, využívá při tvorbě textu, ale i v situaci, kdy se potýká s literárním problémem.

2. 4 Dramatická výchova jako prostředek motivace

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, lze využít prvky dramatické výchovy jako motivaci ve vyučování nebo jako pomocný prostředek tvorby.

Na dramatickou výchovu můžeme obecně nahlížet z více hledisek.

M. Pavlovská [1998] stanovuje začlenění dramatické výchovy do školní výuky dvojím způsobem:

- a) Jako vzdělávací obor, který má přesně vymezenou délku trvání v rozvrhu a jeho struktura je charakterizována školním vzdělávacím plánem. Základem je hra, aktivita dětí, akce. Učí, řešit a vyhodnocovat navozené situace po dramatické stránce. Žáci se učí vlastní zkušeností a aktivitou komunikovat, řešit problém. Nalézt způsoby řešení a jejich následky.
- b) Jako metoda práce, kterou lze využít v jakémkoli z vyučovacích předmětů, v němž má za úkol rozvíjet tvořivost, fantazii a sociální cítění u žáka. Tuto metodu nelze využít vždy a ve všech předmětech, ale žáci si touto cestou osvojují učivo a rozvíjejí kreativnost v myšlení nenásilnou formou.

Protože je dramatická výchova velice variabilní, lze využít „dramatizaci“ jako motivační prvek v různých vyučovacích hodinách. Může být kupříkladu využita učitelem na začátku hodiny, aby navodil atmosféru pro novou látku, jež chce žákům představit. Pomocí dramatického vyprávění, či poslechu hudby může učitel u žáků vyvolat emoce, které mohou žákovi pomoci v následném plnění zadaného úkolu, či k vlastní tvorbě, ať už písemné, výtvarné či hudební.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost, obrazotvornost, fantazii, utváří a upevňuje vztahy ve skupině a rozvíjí samostatné myšlení, podporuje vyjádření vlastních názorů a utváření osobitých postojů a tím kladně ovlivňuje celou osobnost dítěte.

Mnoho autorů objasňuje pojem „dramatická výchova“ různým způsobem. Uvedme si proto několik z nich.

J. Valenta [1995, s. 9] vysvětluje pojem dramatická výchova takto: „Je to systém osobnostně sociálního učení, tedy systém, v němž se navozují specifické situace, jejichž prostřednictvím se ožívují procesy socializace, které v tomto případě nejsou „životně náhodnými“ procesy, ale procesy naplánovanými učitelem.“

E. Machková [1998, s. 32] říká: „Dramatická výchova je školním předmětem nebo zájmovou aktivitou a její postupy mohou sloužit i jako metoda vyučování jiným předmětům.

Od estetické výchovy se liší tím, že její prioritou je sociální poznání, které je nadřazeno esteticko-výchovným a umělecko-výchovným cílům.“

M. Pavlovská [1998, s. 3] tvrdí: „Dramatická výchova se snaží využívat situací, ve kterých má člověk možnost zkoušet si své jednání. Jednotlivci při hrách vstupují do rolí a vytvořených situací, jednají v dané situaci a za daných podmínek „jako“. Velkou výhodou je, že se tato situace dá opakovat s možností hledání nového, lepšího řešení, lze ji doplnit podle potřeby a je možné navodit i takovou situaci, se kterou se jedinci v běžném životě setkají jen výjimečně. Člověk je pak v budoucnu schopen lépe těmto situacím čelit a vyrovnávat se s jejich následky; zároveň se učí spolupracovat, respektovat názory ostatních.“

Dramatická výchova působí na osobnost člověka, na charakterové vlastnosti, kladně ovlivňuje mravní cítění jedince. Napomáhá objevit způsoby řešení problémových situací. Zároveň usměrňuje dítě v oblasti sebeovládání. současně rozvíjí osobnost po stránce tvůrčích schopností, fantazijních představ.

V dramatické výchově neplatí, že jen jedno řešení je to správné právě naopak. Čím více způsobů řešení nalezneme, tím lépe.

Dramatická výchova všestranně rozvíjí osobnost dítěte. Jako každý vyučovací obor má i dramatická výchova svoje specifické cíle, dle kterých se řídí.

S. Macková v publikaci Dramatická výchova ve škole formuluje specifické cíle dramatické výchovy takto:

- prostřednictvím dramatické výchovy jsou žákům lépe přiblížena a objasněna témata, jimiž se mají za úkol zabývat, k nimž se mají vyjádřit a utvořit si na ně vlastní názor
- učí se pochopit tvořivý proces, osvojovat si tvořivé postupy, pracovat podle nich, vytvářet si vlastní postoj k danému problému
- osvojují si prostředky komunikace, využívají je ve své tvorbě
- žáci poznávají svoji osobnost, své schopnosti, dovednosti a následně mají možnost je porovnat s osobnostmi ostatních jedinců
- učí se skupinové spolupráci
- učí se pochopit témata sdělovaná někým jiným

Obecně můžeme říct, že dramatická výchova rozvíjí osobnost dítěte po stránce sociální – sociálního cítění, pochopení jiných kultur, toleranci k druhým lidem, vnímat emoce druhých a adekvátně na ně reagovat. Žáci během výchovy rozvíjí svoje komunikační dovednosti, učí

se zareagovat různými způsoby v odlišných situacích, dostávají možnost spolupracovat ve skupině a učit se tak navzájem komunikovat a přijímat názory druhých. Dále rozvíjí dětskou fantazii, obrazotvornost a tvořivé myšlení u dětí, schopnost kritického myšlení, nalézání různých způsobů řešení. V neposlední řadě rozvíjí osobnost dítěte po stránce emocionální, schopnost regulovat svoje chování, učí sebekontroly a rozvíjí estetické cítění.

Dramatická výchova všestranně rozvíjí osobnost dítěte. Prvky výchovy se proto často využívají na prvním stupni základních škol.

3. Tvořivost ve školních podmínkách

3.1 Tvořivost jako pojem

Tvořivost je psychická vlastnost člověka přemýšlet a reagovat na daný problém nebo jednat v dané situaci nejrozličnějšími způsoby, které jsou neobvyklé, či originální. Tvořivost úzce souvisí s myšlením a myšlenkovými operacemi. Tvořivý člověk řeší problém pomocí různých způsobů a nalézá nové možnosti a způsoby řešení.

Z. Pietrasinski [1972] vymezuje tvořivost jako činnost, při níž vznikají nové originální výtvořky.

Ve své publikaci se I. Lokšová a J. Lokša [2003, s. 14] odvolávají na definici tvořivosti jiných autorů: „Rebeková [1987], která vychází ze současného chápání psychiky jako složitého mnohoúrovňového a mnohofunkčního systému, vymezila tvořivost jako vytvoření nového celku, ve kterém staré elementy mění svá místa a funkční význam a organizují se podle nového principu.“

I. Lokšová a J. Lokša [2003, s. 14] shrnuli definici kreativity takto: „Tvořivost je generování nových, neobvyklých, ale přijatelných, užitečných myšlenek, řešení, nápadů.“

Dále pak I. Lokšová a J. Lokša [2003] dodávají, že tvořivost je proces, který se utváří prostřednictvím působení vnějších a vnitřních podnětů a stavů. Výsledkem tvořivosti je produkt, dílo. Hranice mezi procesem tvorby a jejím výsledkem není vždy přesně vymezena.

Tvořivost je tedy schopnost nalézt různé způsoby řešení k předloženým problémům. Každý člověk má schopnost tvořivého způsobu myšlení. Avšak u každého jedince se tvořivé myšlení rozvíjí jiným způsobem a s jinou intenzitou. Tvořivé myšlení lze rozvíjet pomocí tvořivých úkolů, u nichž můžeme nalézat nové způsoby řešení. Abychom dokázali správně a vhodně využít tvořivé myšlení, měli bychom dodržovat správný postup.

I. Lokšová a J. Lokša [2003] uvádějí, že tvůrčí proces se nejčastěji dělí do čtyř fází, které se navzájem prolínají a ovlivňují a tvoří tak ucelený proces:

- 1. Přípravná (preparační)** – nalezení tématu a jeho vhodnosti ke zpracování.
- 2. Inkubační (latentní)** – přemýšlení o problému, tématu, často na úrovni podvědomí.
- 3. Iluminační (inspirační)** – možné řešení se vynořuje, vstupuje do vědomí.
- 4. Ověřovací (verifikační)** – prověřuje se správnost řešení nebo se nápady realizují a zkoušejí v praxi.

Kreativitu neboli tvořivost lze rozvíjet pomocí různých her a činností podporujících tvůrčí myšlení. Ve školních podmínkách jsou kreativní činnosti ovlivněny druhem vyučovacího oboru. Tvořivé myšlení lze uplatnit takřka ve všech vyučovacích oborech.

V komunikační a slohové výchově rozvíjíme kreativitu pomocí slovních hříček - vymýšlením neobvyklých obrátů, na daný slovní druh vypsát co nejvíce příkladů apod. Jako pomůcku k navození tvůrčí atmosféry lze použít motivaci v různých podobách i formou dramatizace. Záleží vždy na učiteli, do jaké míry je schopen vytvořit kreativní prostředí a podmínky pro tvorbu.

Tvořivost je utvářena a ovlivněna vnějšími podmínkami ze strany učitele a okolními vlivy prostředí, ve kterém jedinec tvoří. Současně je však schopnost tvořit ovlivněna podmínkami vnitřními. Tvůrčí schopnosti jsou z velké části ovlivněny rysy osobnosti. Na tvořivosti se podílí myšlení, rozvinutá řeč a především charakter a vloh osobnosti.

I. Lokšová a J. Lokša [2003] poukazují na jednu z nejvíce diskutovaných problematik v teorii tvořivosti a to divergentní a konvergentní myšlenkové operace, jež mají vliv na míru tvořivosti a popisují je takto: „Současné přístupy autorů k problematice analýzy tvůrčích schopností se shodují v tom, že základem tvůrčího řešení problémů jsou divergentní rozumové operace. Konvergentní rozumové operace je možné charakterizovat jako logicko-deduktivní. Uplatňují se v úlohách s jedním řešením, které logicky vyplývá z daných informací. Myšlení založené na nich je sbíhavé – tedy takové, při kterém se logicky a algoritmicky postupuje k správnému závěru.

Divergentní operace se naproti tomu využívají v úlohách, v nichž je třeba řešení nacházet v různých směrech, tvořit různé logické alternativy. Na nich založené myšlení je rozbíhavé, protože v konečné etapě po zhodnocení alternativ je možné přijít k jednomu řešení, ale předtím bylo nevyhnutelné vypracování mnohých možností řešení.“

Jednotlivé divergentní operace se v současnosti vymezují jako tvůrčí schopnosti, o kterých se zmiňuje i I. Lokšová a J. Lokša [2003] a dělí je takto:

- fluence – schopnost rychle produkovat množství nápadů, bohatost myšlenek a představ;
- flexibilita – schopnost vytvářet různorodá řešení úloh, rozmanité přístupy k řešení situace;
- originalita – schopnost produkovat nové myšlenky, odlišná řešení, která jsou neobvyklá a často překvapivá;
- redefinice – transformační schopnosti založené na změně významu nebo reorganizaci informace;
- elaborace – schopnost vypracovat řešení do zajímavých podrobností, elegance řešení;“
- senzitivita – citlivost na problémy; schopnost vidět problémy, nedostatky, možnosti zlepšení, předvídat vývoj v dané oblasti.

I. Lokšová a J. Lokša [2003] prosazují názor, že při tvořivém procesu řešení problému, v různých stádiích tohoto procesu, se neuplatňují pouze divergentní myšlenkové operace, ale význam mají i myšlenkové operace konvergentní. Společně tak utvářejí ucelený typ myšlení.

3.2 Tvořivost ve vyučování

Ve školních podmínkách je tvořivé vyučování vítané a to z mnoha hledisek. Žáci mají možnost aktivně se podílet na řešení problému. Současně se učí nalézat nové, rozmanité a mnohdy neotřelé způsoby řešení. Využívají při práci divergentní myšlenkové operace jimiž. Komplexně se jim rozvíjí myšlení a s ním spojené další psychické procesy a především řečové schopnosti. Žáci se učí nejen spoléhat sami na sebe na své „schopnosti a dovednosti, které využívá při řešení, ale seznamují se s názory, způsoby řešení svých spolužáků. Učí se toleranci odlišných postojů a současně v mnohých případech i spolupráci se svými vrstevníky.

I. Lokšová a J. Lokša [2003, s. 9] tvrdí: „Tvořivé vyučování rozvíjí především schopnosti tvořivého myšlení, motivaci k tvořivé činnosti a k učení se, imaginaci a fantazii, zájmy o tvořivé aktivity, tvořivé dovednosti a poskytuje žákům možnost prožívat pocity sebeuspokojení, seberealizace a sociálního ocenění vlastní tvořivé produkce.“

Aby se mohla u žáků tvořivost rozvíjet, je důležité připravit vhodné vnější podmínky. Ty zajišťuje učitel. Na něm závisí, do jaké míry budou moci žáci svoje schopnosti a dovednosti využít a aktivně se podílet na kreativním úkolu.

I. Lokšová a J. Lokša [2003] považují za nejdůležitější element tvořivého vyučování učitele, který má osvojené znalosti teorie tvořivosti a využívá didaktické prostředky rozvíjení tvořivosti žáků a uplatňuje je v konkrétních situacích. Pomocí obsahu učiva může učitel rozvíjet tvořivost u svých žáků.

Dále tito autoři zdůrazňují, že rozvíjení tvořivosti u žáků ve výuce se přizpůsobuje věkové úrovni, na které se žáci nacházejí, jak dodávají .

Tvořivé vyučování se vždy opírá o základní principy, jež J. Lokša a I. Lokšová [2003] specifikují takto:

- Tvořivost je vlastní všem psychicky zdravým jedincům.
- Má procesuální charakter.
- Rozvíjí se činností.
- Od tvůrčí činnosti žáka není třeba očekávat bezprostřední sociální přínos, má však velký význam pro rozvoj jeho poznávacích a rozumových schopností a mnohostranný vývoj osobnosti.
- Změna úloh netvořivého typu na tvořivé a konvergentního typu na divergentní úlohy rozvíjející tvořivost je primární formou rozvoje tvořivosti žáků.
- Rozvoj tvořivosti ve vyučování musí vycházet z učebních cílů, obsahu učiva a probíhat v interakci s komplexem jiných učebních činností žáků.

4. Pojetí slohové výchovy v Rámcovém vzdělávacím programu

Naše diplomová práce se zabývá verbálním projevem žáků v písemné podobě. Z tohoto důvodu považuji za nutné se podrobněji zaměřit na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, především pak na vzdělávací obor Český jazyk a literatura.

V RVP ZV je Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy [2005, s. 16] charakterizována tato vzdělávací oblast takto: „Vzdělávací oblast a jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň vyjadřovacích schopností patří k zásadním znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Rozvíjí u žáka znalosti a dovednosti, které slouží k osvojení a správného používání ústní i písemné podoby jazyka, nejen ve formě spisovné. Žáci se zdokonalují ve vnímání různých jazykových sdělení a učí se vhodně využívat i prosazovat výsledky svého poznávání.“

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se promítá do vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

Komunikační a slohová výchova vede žáky k vnímání a následnému porozumění různých jazykových sdělení, pomáhá jim osvojovat si psanou formu řeči v předepsané podobě, mluvit a adekvátně reagovat na základě přečteného nebo slyšeného textu různého druhu náležícímu různorodým situacím, provést rozbor textu a kriticky posoudit jeho obsah.

Jazyková výchova seznamuje žáky s různými formami jazyka, zaměřuje se na spisovnou podobu jazyka a učí žáky si ji osvojovat a funkčně využívat v mluvené i psané formě.

Literární výchova seznamuje žáky se základními literárními formami prostřednictvím četby, učí je vnímat autorovi myšlenky a utvářet si na ně vlastní názor. Vede žáky k získávání a rozvíjení čtenářských návyků i schopnosti tvořivé percepce.

Dále autoři RVP ZV [2005] přibližují cílové zaměření vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uvědomění si kulturní podstaty jazyka a jeho vývoje po stránce kulturní i historické a nepostradatelnosti v celoživotním vzdělávání
- utvoření pozitivního postoje k mateřskému jazyku, jako zdroji pro rozvíjení osobního a kulturního bohatství
- poznávání, osvojování a rozvoji jazyka, k rozvíjení dovednosti aktivně jazyk využívat, sdělovat jím své potřeby, pocity, ke správné formulaci a předávání informací
- osvojování si pravidel mezilidské komunikace, vytváření pozitivního vztahu k jazyku prostřednictvím komunikace mezi různými kulturami
- samostatné práci s jazykovými a literárními prameny, s různými texty
- využívání jazyka jako prostředku k seberealizaci
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, k utvoření pozitivního vztahu k literatuře a uměleckým dílům založených na uměleckém textu

Protože se praktická část diplomové práce zabývá psaním slohových prací, je nezbytné zaměřit se blíže na komunikační a slohovou výchovu. Dříve byla učební látka v osnovách podrobně rozepsána do jednotlivých ročníků. V RVP je obsah výuky vyjádřen očekávanými výstupy, kterých mají žáci dosáhnout v jednotlivých ročnících. Pro 1.stupeň jsou očekávané výstupy rozděleny do 1. období (1. - 3. ročník) a 2. období (4. – 5. ročník).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [2005] v RVP ZV nařizuje, že by žák měl:

Po 1. období (očekávané výstupy)

- plynule číst a porozumět textům daného rozsahu a náročnosti
- správně pochopit pokyny v písemné nebo mluvené podobě
- mít osvojená základní pravidla komunikace mezi lidmi
- dodržovat vhodné tempo řeči
- v rozhovoru používat vhodně zvolené verbální i nonverbální prostředky řeči
- vytvořit krátký mluvený projev založený na vlastních zážitcích
- zvládat základní náležitosti spojené se psaním jako je správné držení psacího náčiní apod.
- psát správné tvary písmen a číslic, spojovat je ve slabiky
- být schopen kontroly vlastního písemného projevu
- psát jednoduchá sdělení ve správné podobě
- schopen vyprávět děj příběhu dle sestavených ilustrací

Po 2. období (očekávané výstupy)

- číst nahlas i potichu texty přiměřené věku s porozuměním
- být schopen vyhledat důležité informace v textu
- posoudit jednoduchá sdělení z hlediska celistvosti
- reprodukovat důležitá fakta ze zadaného textu
- správně vést dialog
- vhodně volit prostředky verbální komunikace, mezi než patří modulace hlasu, intonace, přízvuky, tempo řeči
- vhodně volit spisovnou a nespisovnou formu jazyka v závislosti na vzniklé situaci
- správně zaznamenávat jednoduché komunikační žánry po stránce formální i obsahové
- dle složené osnovy vyprávět krátký příběh bez narušení časové posloupnosti

Žák by měl zvládnout následující učivo:

- naslouchání – soustředěné naslouchání s adekvátní reakcí na otázky (věcné naslouchání), naslouchání v komunikaci s partnerem (praktické naslouchání)
- čtení – technika a plynulost čtení, orientace v textu (praktické čtení), využívání textu jako zdroje informací, vyhledávání klíčových slov textu (věcné čtení)
- mluvený projev – modulace souvislé řeči (výslovnost, vhodné vyj intonace přízvuk, dýchání), vyjadřování v komunikační situaci, znalost komunikačních žánrů, dialog s podporou obrazového materiálu, základní pravidla komunikace, využití přiměřených prvků nonverbální komunikace
- písemný projev – správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, přehledný a čitelný písemný projev, správné rozvržení textu na stránce, znalost a osvojení žánrů písemného projevu

5. Slohové postupy ve výuce slohu na 1. stupni

5.1 Slohové postupy

Výuka se na prvním stupni základních škol zaměřuje na komunikační specifika českého jazyka. Žáci si osvojují pravidla komunikace a současně se seznamují s gramatickou stránkou jazyka. Slohová výchova slouží jako prostředek pro rozšíření vyjadřovacích schopností, slovní zásoby, používání různorodých obrátů. Na prvním stupni se využívá především verbální forma komunikace. Žáci se učí popsat svoje myšlenky, názory, ale i pocity druhým. Písemné vyjadřování se na prvním stupni využívá v menším rozsahu. Žáci začínají psát slohové práce až po osvojení dovednosti číst a psát, ke konci druhé třídy, ve velmi malém rozsahu několika vět. V učebních osnovách jsou zařazeny slohové útvary, se kterými by se měli žáci seznámit. Písemnou podobu slohových útvarů si žáci začínají osvojovat od třetí třídy.

Slohové útvary mají strukturu, kterou si žák musí osvojit, aby ji následně mohl použít v písemné podobě.

Při výběru slohového útvaru se zaměřujeme na slohový postup, podle něhož text sestavujeme a sepisujeme.

Slohové postupy mají vlastní charakteristiku a pravidla, s nimiž se žáci seznamují.

Slohové postupy dělíme do pěti druhů – sloh vyprávěcí, popisný, informační, úvahový, výkladový. Ve výuce slohu na 1. stupni základních škol se využívá slohový postup vyprávěcí, popisný, informační:

➤ **Vyprávěcí slohový postup:**

Jeho základem je děj („zápletka“), který se jím utváří. Skládá se ze tří částí, úvodu, statě a závěru. Utváří se v ich-formě, v první osobě singuláru nebo v er-formě třetí osobě. Důležitou složkou vyprávěcího slohového postupu jsou slovesa, s jejichž pomocí utváříme dějovost příběhu. Tento slohový postup využívá přímou a nepřímou řeč. Objevuje se v něm časová posloupnost retrospektivní, přímá, nebo jejich kombinace. Vyprávěcí slohový postup využívá větné zvláštnosti pro zvýšení poutavosti, podnícení emocionality, jako jsou samostatný větný člen, parcelace, elipsa, reliéfizace, eufemismy, kakofemismy, hypokoristika, nespisovná řeč a mnoho dalších.

➤ **Popisný slohový postup**

Vystihuje základní znaky a vlastnosti osoby, zvířete, věci a jiných popisovaných předmětů. Píše se především ve třetí osobě. Důležitou složkou tohoto útvaru jsou substantiva a adjektiva.

➤ **Informační slohový postup**

Informační slohový postup má funkci zlamovací. Je to krátký útvar s málo rozvinutou větnou stavbou. Patří mezi nejjednodušší a nejméně variabilní slohové útvary. Využívá malou slovní zásobu. Podává základní informace. Fakta se konstatují, ale nehodnotí.

➤ **Úvahový slohový postup**

Obsahuje vnitřní souvislosti a příčinné vztahy, na jejich základě vysvětluje příčiny. Vyvozuje logické i nelogické závěry, podává hodnocení. Řadí se mezi slohové útvary se subjektivním zaměřením. Vyznačuje se složitou větnou stavbou a bohatší slovní zásobou.

➤ **Výkladový slohový postup**

Má vždy určitou podobu obohacenou úvahovým slohovým postupem. Je to slohový postup objektivnějšího rázu. Vyskytují se v něm didaktické rysy.

5.2 Slohové útvary využívané na 1.stupni ZŠ

Mezi slohové útvary, které se využívají na prvním stupni základních škol, patří vypravování, popis a psaní dopisu.

Alice Seifertová [2000] je charakterizuje takto:

1) Vypravování

Děj se zaměřuje na jednu nebo více osob. Jednoduché vyprávění musí mít návaznost, je psáno s časovou posloupností, sugestivně vystihuje události. Pokud je vypravování psáno v 1.osobě jednotného čísla, bývá poutavější. Text oživuje přímá řeč, která čtenáři přibližuje postavy. Ve vypravování používáme pro děje , které se odehrály v minulosti, čas minulý. Pokud chceme dosáhnout napětí a oživit děj, použijeme slovesné tvary v přítomném čase. Úvod slouží k seznámení s hlavními postavami a k přiblížení prostředí, ve kterém se děj odehrává. Samotné vypravování dělíme na části. Čtenář je seznámen se zápletkou, děj se stupňuje k vyvrcholení a vyústí k rozuzlení a objasnění zápletky. V závěru se můžeme použít zhodnocení příběhu.

Poutavosti dosáhneme i originalitou tématu a jazykovými prostředky jako jsou bohatá slovní zásoba, dějová slovesa, synonyma, zdrobněliny, obrazná pojmenování, vhodně zvolenými hovorovými a nespisovnými prostředky, stavbou věty časovou posloupností a jejím porušováním v různých dějových úsecích.

2) Popis

Popis dělíme na statický (popis předmětu), dynamický (popis děje nebo pracovního postupu). Popis má charakter informační, sděluje nám výsledky pozorování. Chybí v něm časové uspořádání. Důležité je uspořádání částí popisu tak, aby si čtenář dokázal popisovaný jev představit a nezískal zkreslenou představu. Nejprve zaměřujeme popis na hlavní, výrazné rysy, posléze doplňujeme podrobnosti.

V popisu předmětu se zaměřujeme na důležité vlastnosti a znaky. V úvodu seznámíme čtenáře s předmětem, jeho přednostmi. Hlavní část slouží k popisu vzhledu předmětu (velikost, tvar apod.). V závěru zmíníme funkčnost a využití.

Popis pracovního postupu vysvětluje průběh činnosti, při které něco vytváříme, opravujeme. Nesmíme zapomenout uvést použitý materiál, nástroje. V popisu

postupujeme dle posloupnosti činností, které při práci vykonáváme. Stavba textu je přehledná, fáze postupu popisujeme v časové posloupnosti. Využít můžeme obrázky, grafy, nákresy.

Popis děje líčí události v časových vztazích, přikládáme v něm důraz na živé podání, na dějové prvky, časová příslovce, časové spojky a spojovací výrazy, jejich opakování nevyužíváme bezúčelně. Pro zvýšení přitažlivosti popisu využíváme rozmanitá a především výstižná slovesa, přirovnání, příslovce a pořekadla.

Existuje i popis osoby (charakteristika), umělecký popis a popis subjektivně zabarvený (líčení). U popisu člověka přecházíme od nejnápadnějších základních rysů, ke kterým patří i celkový vzhled, k podrobnostem, jako je popis obličeje, chování, chůze a psychickou stránku člověka popisujeme jako poslední. Subjektivní popis je součástí popisu uměleckého. Vyvolává ve čtenáři pocity, nálady. Působí na emoční stránku. Využívá metafory, zajímavé slovní obraty. Struktura textu je volnější.

3) Dopis

Nahrazuje adresátovi osobní sdělení. Obsah dopisu a jeho stylistická stránka záleží na vztah autora k adresátovi. Dopisy dělíme na osobní (soukromé) a úřední. Osobní dopisy mají rozmanitější obsah po stránce jazykové. Objevují se zde výrazy citově zabarvené, hovorové. Úřední dopisy mají přesnou formu, jsou psány spisovným jazykem a mají místo určení. Po stránce jazykové jsou psané věcně, stručně, zdvořile. Podpis odesílatele je vždy vlastnoruční. Dopis obsahuje i adresu odesílatele v záhlaví nebo na konci textu dopisu. Úřední dopis je psán na stroji (počítači). Text obsahuje, čeho se dopis týká. Obsahem úředních dopisů může být žádost, objednávka, přihláška, reklamace.

Součástí dopisu je datum, oslovení, pozdrav, sdělení nebo poděkování, podpis. Důležitou součástí, která poukazuje na vztah k adresátovi je úprava, vhodně zvolený dopisní papír.

6. Individuální psaní

6.1 Rozdílnost mezi tvůrčím psaním a striktně zadaným slohem

Tvůrčí psaní je činnost, při které vzniká za pomoci psychických procesů a stavů literární produkt. Autor pomocí vlastních zkušeností a osvojených poznatků vytváří originální literární dílo. Tvůrčí psaní je literární činnost, při které autor uplatňuje vlastní názor a pohled na problematiku, kterou se v dané chvíli zabývá.

Z. Fisher [2001, s. 18] tvrdí: „Tvůrčí psaní je činnost, při které probíhají určité psychické pochody a psychomotorické činnosti, jejichž výsledkem je konstruktivně nové dílo, jehož hodnotu lze ve výsledku akceptovat jako pozitivní.“

Dále Z. Fisher [2001] dodává, že prostřednictvím psychických procesů, které jsou zapojeny do tvůrčího psaní, dochází autor k novým poznatkům. Poznatky pak formuluje do slovních spojení, jež esteticky působí na čtenáře. Mezi taková slovní spojení patří básnické obraty, jako metafory, překvapivé příběhy a jejich pointy. Ve věcné literatuře se pak využívá nových informací.

Tvůrčí psaní je činnost, při které se u autora rozvíjí dovednosti a schopnosti, které si doposud osvojil ve svém životě vzděláváním ve škole i sebevzděláváním a poznáváním světa a věcí kolem sebe.

Z. Fisher [2001] formuluje úlohu tvůrčího psaní pro jedince, ale i pro skupinu autorů tak, že autor při své tvorbě uplatňuje dovednosti schopnosti, ale současně rozvíjí své poznání. Tím si utváří nový pohled na skutečnosti a svoje stanovisko k ní. Tvůrčí psaní je činnost, při které nejde jen o tvorbu jedné osoby, ale v některých případech se na vzniku tvůrčího produktu podílí i skupina autorů. Literární texty tak vznikají i v páru nebo v týmu. Skupina, která kolektivně tvoří, současně texty i hodnotí.

Žáci, kteří tvoří v kolektivu, se seznamují s názory svých vrstevníků, učí se tyto názory respektovat. Získávají na danou situaci nový pohled, který je objektivnější, a vzhledem ke skutečnostem komplexnější, ucelenější.

Tvůrčí činnost ve skupině má i socializační charakter. Žáci se učí spolupracovat. Seznamují se se členy skupiny, získávají nové zkušenosti a především se učí naslouchat druhým lidem.

Tvořivé psaní se na základní škole nejlépe uplatňuje na druhém stupni, ale i na prvním stupni má svůj význam a lze ho využít. Tvořivé psaní žáka rozvíjí v mnoha směrech.

M. Čechová [1998, s. 89] říká: „Tvořivost ve slohové výuce se týká jak aktivity, tvořivosti žáků ve vyjadřování, tak i přístupu k problému, tj. způsobu myšlení, procitňování, řešení problémů souvisících s tématem. Zasahuje tedy oblast širší, týká se přístupu ke skutečnosti, jejího chápání, hodnocení, zahrnuje téma a jeho modifikaci v myšlení, cítění, vůli autorově a to ovlivňuje mimo jiné obsah a formu sdělení. Jazykový projev takto vzniklý je jedinečný, samostatný, i když ještě nemusí být osobitý.“

Ale i ve tvůrčím psaní musí autor dodržovat některé zásady z hlediska stylistického a gramatického. Tyto zásady si žák, jako autor, osvojuje v hodinách komunikační a slohové výchovy.

„Striktně“ zadaný sloh v sobě může nést prvky kreativity, pokud jsou tyto prvky použity i v přípravě na psaní a v motivaci, ale i tyto prvky budou do značné míry omezené. Slohové útvary, s nimiž se žáci seznamují a následně si jejich koncepci i osvojují, na 1.stupni ZŠ mají stanovené pevné hranice, nejen učebnicemi, z nichž se žáci učí a učebními osnovami daného předmětu, ale i přístupem mnoha učitelů k hodinám slohu. Některé slohové útvary, jako je psaní dopisu a popisu předmětu, věci, návodu, činnosti, mají pevně danou strukturu a posloupnost, kterou musí žáci dodržet, a která i jako „obecná osnova“ slouží ke správnému postupu při psaní a lepší orientaci.

Vyprávění je jedním z mála slohových útvarů využívaných na 1.stupni, u něhož lze využít žákovské individuality a rozvíjet při jeho utváření kreativitu dítěte. Tím lze vytvořit ze slohové práce tvůrčí dílo.

Pevně stanovené téma slohu s přesně vystavěnou osnovou má pro žáka svazující účinek. Učitel zadává téma slohové práce, z něhož vyvodí nadpis, jenž se stává „1.mezníkem“ ve slohových pracích žáků, je pro všechny stejný. Tím je odepřena první možnost osobitého vyjádření. Dále se sestavuje osnova, která má žáky nasměrovat k rozvržení slohové práce a poukázat na tematiku, které by se měli žáci v textu rozvrženém na části věnovat. Je směrodatná opět pro všechny. Sloh značný vliv má na slohovou tvorbu žáků „textový vzor“. Učebnice českého jazyka vždy obsahují krátké textové úryvky, které mají žákům objasnit danou problematiku a nastínit jim postup, kterého by se měli držet.

Příčinou předem utvořených podmínek a stanovením hranic slohové tvorby, ztrácí žáci možnost sebevyjádření a vlastního originálního řešení problému nebo stanovené situace.

6.2 Faktory ovlivňující tvůrčí psaní

Na žáka působí vnější a vnitřní činitelé. Ti mají vliv na žákovu aktivitu při činnostech během vyučování. Činitelé ovlivňují i literární tvorbu.

Činitele lze rozdělit do dvou hlavních skupin, na činitele vnější, působící na žáka z jeho okolí a na vnitřní činitele, ve kterých je zahrnut vnitřní stav jedince po stránce psychické i fyzické, osobnostní zaměření, žákova individualita. Obě skupiny působí ve vzájemné interakci.

J. Čáp [1997] dělí vnější činitele do několika skupin, a to na žáky, učitele, pedagogické požadavky a podmínky, prostředí, vzájemné působení uvedených činitelů a jejich změny v průběhu času.

Učitel je nejdůležitější vnější faktor, který žáka při jeho činnosti, písemné tvorbě přímo ovlivňuje, usměrňuje. Pomocí vnější motivace upoutává žáka. Záleží na učiteli, jaké prostředí k tvoření dokáže vytvořit.

Další faktor ovlivňující žáka je klima třídy. Vrstevníci se ve skupině navzájem ovlivňují. Na prvním stupni jsou vztahy mezi spolužáky proměnlivé. Učitel musí nasměrovat svoje působení na nejsilnějšího jedince ve třídě, který působí a tím i řídí zbytek třídy, usměrňovat jeho vliv a zároveň podporovat jedince slabší.

Klima ve třídě by mělo být přátelské a prostředí během psaní klidné a tiché, aby se děti lépe soustředily. Velice důležitá je i určitá emocionální vyrovnanost a přítomný fyzický stav dětí.

Na tvůrčí psaní má bezprostřední vliv kreativní prostředí, ve kterém žáci utváří texty. Přiměřené množství podmětů (motivace, dramatizace, konverzace o tématu mezi žáky apod.) má pozitivní vliv na rozvíjení tvůrčího produktu.

Vnitřní činitele zahrnují individuální zvláštnosti žáka, jeho vnitřní stav, psychickou i fyzickou stránku, jeho osobnost. Patří sem žákův přítomný stav, jeho únava, pozornost; biologické podmínky žákovy činnosti a jeho vývoje (zralost dítěte, nemoci – krátkodobé, dlouhodobé; smyslové vady, vady řeči, nedostatky v motorice, lehké mozkové dysfunkce a specifické poruchy učení,...); motivace k učení; schopnosti a dosud osvojené (neosvojené) vědomosti a dovednosti; procesy poznávání a učení, osvojování vědomostí a dovedností, rozvíjení intelektových operací a schopností; rysy osobnosti včetně morálního charakteru a temperamentu. Při psaní je důležitá emocionální vyrovnanost a přítomný fyzický stav dětí.

Osobnost člověka se od narození po dospělost utváří, vyvíjí a prochází velkými změnami fyzickými, psychickými a emočními. Dospělý člověk dokáže lépe stimulovat a zároveň regulovat faktory, či podněty, které na něho působí. Osobnost dítěte mladšího školního věku neumí při vstupu do školy plně potlačovat svoje primární a sekundární potřeby. Učí se je regulovat postupně.

Činitele úzce souvisí s vnější a vnitřní motivací jejíž úlohu při tvorbě I. Lokšová a J. Lokša [1999, s. 36] specifikují takto: „Vnitřní a vnější motivace hraje významnou roli ve vývojových procesech tvořivosti žáků. Klíčovou roli má motivace především jako činitel podporující snahu a ochotu žáků rozvíjet vlastní tvořivé schopnosti.“

I. Lokšová a J.Lokša [1999] dodávají, že vnitřní a vnější motivace může tvořivý proces ovlivnit nejen pozitivně, ale i negativně. Je proto důležité odhadnout míru vnější motivace ve vztahu k motivaci vnitřní. Příliš intenzivní vnější nebo vnitřní motivy mohou odvést dítě od daného úkolu a procesu tvoření.

Podmínky literární tvorby musí být přizpůsobeny věkovým zvláštěnostem dítěte, rysům osobnosti a dětské individualitě.

7. Hodnocení slohových prací

Každý žák je individualita, proto i slohové práce nesou rysy jejich osobnosti a jsou ovlivněny rozsahem jejich osvojených dovedností a zkušeností. Aby se zamezilo subjektivnosti v hodnocení, hodnotíme literární texty pomocí konkrétních hledisek.

Žáci si rozvíjejí svoje komunikační dovednosti a vyjadřovací schopnosti, které pak využívají při tvorbě slohových prací. Schopnost vyjádřit se v písemné podobě je nejdůležitější dovednost, na kterou se učitel ve svém hodnocení zaměřuje.

M. Čechová [1998] říká, že slohová výchova se zaměřuje na osvojování komunikačních dovedností. Součástí hodnocení slohových prací jsou proto vyjadřovací dovednosti a schopnosti. Teoretické znalosti nemají na základní škole přímou důležitost. Mají pouze doplňovací charakter výuky.

Mluvený a psaný projev, který se ve vyučování rozvíjí ve stejné míře, by měl být ve vyučování hodnocen vyváženě. Žáci jsou hodnoceni nejen za projev psaný, ale i za projev mluvený. Na obě tyto složky pohlížíme v závěrečném hodnocení. Slohové práce se klasifikují. Základem této klasifikace je porovnávání výkonů žáků ve třídě a pro toto srovnání je důležité vytvořit systém kritérií.

Mluvené projevy se hodnotí stejně jako projevy psané a to jak uvádí M. Čechová [1998] po stránce tématicko-obsahové, slohové (kompoziční a stylizační) a jazykové v užším slova smyslu:

A. Posuzování tématicko-obsahové stránky – posuzujeme v něm obsah práce, zda text odpovídá zadanému tématu, dílčí části (jednotlivé motivy) ve vztahu k tématu, myšlenky, názory a postoje autora, jeho pocity; hodnotíme vliv vnitřních pohnutek autora na text, vyjadřovací schopnosti a s nimi spojenou úroveň myšlení, cítění, volní vlastnosti.

B. Posuzování slohové stránky – po této stránce hodnotíme vztah tématu a složek, do kterých je téma v textu rozpracováno, patří jsem cílové zaměření projevu a jazykové

zpracování složek. U některých témat lze využít různé slohové postupy a útvary, na téma můžeme nahlížet různým způsobem z různých hledisek. Posuzujeme vhodnost zvoleného způsobu zpracování tématu po stránce obsahové. Toto kritérium uplatňujeme i v rámci menších částí textu (podřazených nižších jednotek) jako jsou odstavce, věty a jejich výpovědi. Součástí hodnocení je i návaznost tématických částí na sebe, plynulost textu, neodbíhání od tématu. Tato stránka hodnocení se zabývá především tím, zda má text logickou návaznost a lze z něj pochopit smysl sdělení. Patří sem i hodnocení děje, jeho zajímavost, originalita a zaujetí, výstižnost a opodstatnění názorů autora pomocí jeho argumentace. Dalším kritériem slohové stránky je celkové vyznění projevu.

C. Posuzování stránky jazykové v užším slova smyslu – při tomto hodnocení posuzujeme slohovou práci po stránce lexikální, gramatické a pravopisné. Hodnotíme kvalitu textu. Patří sem především posuzování výběru slov z hlediska lexikálně-sémantického, ale i hodnocení stavby vět z hlediska gramatické správnosti.

V závěru hodnocení rozmanitých stránek projevu M. Čechová [1998] zdůrazňuje, že kritéria hodnocení mají různý stupeň důležitosti. Posuzujeme především sdělnost, logické uspořádání, plynulost, výstižnost projevu a vhodnost užitých prostředků. Na druhém místě pak posuzujeme dodržování normy a kodifikace. Důležitým prvkem slohové práce, ke kterému můžeme přihlédnout je i k celková vnější úprava slohových prací.

Nedílnou součástí hodnocení jsou i faktory, kterým musí učitel toto hodnocení přizpůsobit. Mezi ně patří věkové a individuální zvláštnosti dítěte. Na prvním stupni základních škol se pak veškerá kritéria hodnocení striktně nedodržují ani neuplatňují.

Při hodnocení nehodnotíme jen obsah a vnitřní uspořádanost, ale i vnější úpravu slohových prací – umístění nadpisu, odstavce...

Nikdy však nesmíme zapomenout přizpůsobit hodnocení věkovým a individuálním zvláštnostem dítěte. Na 1.stupni ZŠ nelze veškerá kritéria hodnocení striktně dodržovat a uplatňovat.

8. Teoretická sumáž

- ❖ Řeč a myšlení jsou spolu úzce spjaty. Bez rozvoje řečových dovedností nelze rozvíjet dovednosti komunikační.
- ❖ Dítě mladšího školního věku poznává způsoby komunikace ostatních a utváří si vlastní individuální a pro něj specifický způsob komunikace.
- ❖ Vzdělávací obor Česká jazyka literatura má za úkol rozvíjet u žáků vyjadřovací schopnosti ve verbální a písemné podobě.
- ❖ Čím větší je rozsah slovní zásoby u dítěte, tím dokonalejší jsou jeho vyjadřovací dovednosti.
- ❖ Motivace je faktor, který na člověka působí a ovlivňuje ho po stránce výkonnostní.
- ❖ Učitel musí přizpůsobit učební metody a motivaci nejen věkovým, ale i individuálním potřebám dětí. Musí volit vhodnou motivaci a přiměřenou intenzitu motivů.
- ❖ Učitel plní významnou funkci i z hlediska motivace dítěte k učení.
- ❖ Učitel vede vyučovací hodinu a svojí osobností, chováním a způsobem výuky ovlivňuje celou třídu.
- ❖ Motivace je soubor faktorů či podnětů, které individuálně působí na osobnost člověka, ovlivňují ji a podněcují ji k nějaké činnosti, aktivitě.
- ❖ Motivace řízená učitelem působí na žáka z vnějšku, ovlivňuje následné jednání žáka a zároveň působí a rozvíjí vnitřní motivy.
- ❖ Všechny definice se shodují v jednom směru, že výsledkem hry by měl být pocit uspokojení z výhry a ze zúčastnění se.
- ❖ Didaktické hry, jejichž úkolem je pozitivně ovlivnit dítě, aby mohlo tvořit v jakékoliv oblasti, ať už umělecké tvorby nebo při plnění zadaného úkolu některého z vyučovacích předmětů, jsou velmi často propojeny s dramatickou výchovou a dramatizací.
- ❖ Vhodným doplňkem se stávají hry využívané v tvůrčím psaní.
- ❖ Protože je dramatická výchova velice variabilní, lze využít „dramatizaci“ jako motivační prvek v různých vyučovacích hodinách.
- ❖ Dramatická výchova rozvíjí tvořivost, obrazotvornost, fantazii, utváří a upevňuje vztahy ve skupině a rozvíjí samostatné myšlení, podporuje vyjádření vlastních názorů a utváření osobitých postojů a tím kladně ovlivňuje celou osobnost dítěte.
- ❖ Tvořivost je schopnost nalézt různé způsoby řešení k předloženým problémům.

- ❖ Tvůrčí schopnosti jsou z velké části ovlivněny rysy osobnosti.
- ❖ Na tvořivosti se podílí myšlení, rozvinutá řeč a především charakter a vloh osobnosti.
- ❖ Divergentní operace myšlení se využívají v úlohách, v nichž je třeba řešení nacházet v různých směrech, tvořit různé logické alternativy.
- ❖ Jednotlivé divergentní operace se v současnosti vymezují jako tvůrčí schopnosti.
- ❖ Komunikační a slohová výchova vede žáky k vnímání a následnému porozumění různých jazykových sdělení, pomáhá jim osvojovat si psanou formu řeči v předepsané podobě, mluvit a adekvátně reagovat na základě přečteného nebo slyšeného textu různého druhu náležitě různorodým situacím, provést rozbor textu a kriticky posoudit jeho obsah.
- ❖ Mezi slohové útvary, které se využívají na prvním stupni základních škol, patří vypravování, popis a psaní dopisu.
- ❖ Tvůrčí psaní je činnost, při které vzniká za pomoci psychických procesů a stavů literární produkt.
- ❖ Mluvené projevy se hodnotí stejně jako projevy psané po stránce tématicko-obsahové, slohové (kompoziční a stylizační) a jazykové v užším slova smyslu.

II PRAKTICKÁ ČÁST

1. Vstupní údaje sondy

1.1 Charakteristika sondy a užití metody

Sonda byla ve zvolených třídách prováděna jednorázově. Žáci byli obeznámeni s tématem slohové práce, o němž měli napsat souvislý text určitého rozsahu. Sonda byla prováděna vždy ve dvou paralelních třídách. Téma slohové práce bylo neměnné pouze se v těchto třídách lišil způsob jeho předložení a to formou motivačního navození atmosféry. Cílem sondy bylo porovnat motivované a nemotivované slohové práce zadané v paralelních třídách z hlediska množství kreativních prvků a výstavby komunikátu. Důležitou součástí naší diplomové práce bylo vyhodnocení žákovských slohových prací a to formou jejich rozboru.

1.2 Údaje o respondentech

Sondu jsem prováděla v paralelních 4. a 5. třídách základních škol, protože žáci ve věku deseti a jedenácti let by měli mít dostatečně rozvinutou slovní zásobu a především by měli být v tomto věku schopni napsat souvislý text přiměřené délky bez větších obtíží. Sondu jsem prováděla v deseti třídách, na třech různých školách. Všechny tyto školy spadají pod Liberecký kraj. Záměrně jsem zvolila školy rozdílné velikostí a lokalitou – jedna z nich se nachází ve velkém městě (Liberec), dvě zbývající ve městech menších (Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou).

V následující tabulce uvádím všechny testované třídy a konkrétní počty žáků, jež se výzkumu zúčastnily. Na ZŠ v Hodkovicích nad Mohelkou měli pouze jednu 4. a jednu 5. třídu, proto jsem byla nucena jednotlivé třídy rozdělit na poloviny a vytvořit tak ze dvou tříd pomyslné třídy čtyři. U počtu žáků jsou označeny písmenem M ti žáci, u kterých proběhla motivační příprava.

Školy a třídy		Počet žáků
Liberec – ZŠ Vesec	4. A	21 žáků
	4. B	22 žáků (M)
	5. A	21 žáků
	5. B	20 žáků (M)
Hodkovice nad Mohelkou – ZŠ Hodkovice nad M.	½ 4. A	11 žáků
	½ 4. A	12 žáků (M)
	½ 5. A	7 žáků (M)
	½ 5. A	7 žáků
Český Dub – ZŠ Český Dub	4. A	19 žáků (M)
	4. B	17 žáků
	5. A	15 žáků
	5. B	18 žáků (M)

Tab. č. 1: Seznam tříd

2. Průběh výzkumné sondy

Sondu jsem realizovala během listopadu a prosince 2007, protože jsem potřebovala u žáků navodit zimní atmosféru, jež úzce korespondovala se zvoleným slohovým tématem. Každá třída měla na vypracování slohu dvě vyučovací hodiny. Jednalo se vždy o první a druhou vyučovací hodinu a následně třetí a čtvrtou vyučovací hodinu. Vzhledem k časové náročnosti nebylo možné realizovat výzkum ve třídách vždy jen první a druhou vyučovací hodinu. Vždy v jedné z paralelních tříd probíhala na začátku dvacetiminutová motivace, která měla u žáků navodit správnou situaci a zároveň vzbudit zájem. Ve zbývajících paralelních třídách byli žáci pouze stručně obeznámeni s tématem a získali instrukce, co mají dělat. Všichni žáci dostali papíry s již předtištěnými linkami, aby rozsah slohových prací byl zhruba stejný. Následně už bylo na žácích jak se tématu chopí a jak jej zpracují.

Téma, jež žáci dostali ke zpracování jsem nazvala „Po stopách Jetyho“. Jelikož jsem nesměla žáky až na motivaci nijak ovlivňovat, aby se mohli do slohových prací individuálně projevit a to i v rámci nadpisu k příběhu, nemohla jsem tedy vyslovit název tématu. Pokládala jsem žákům proto otázku: „Co byste dělali, kdybyste se setkali s Jetym?“.

Nežli jsem u vybraných tříd započala motivaci, seznámila jsem žáky s obecnými instrukcemi, s tím, co od nich budu vyžadovat a s obecnými instrukcemi, jimiž by se měli řídit.

Jako motivaci jsem použila mnou upravenou relaxační hudbu. Žáci měli za úkol, položit si hlavu na ruce složené na lavici, zavřít oči a pouze naslouchat. K hudbě jsem použila slovní doprovod, který měl dotvořit a navodit zimní atmosféru a vzbudit v dětech napětí. Hudba byla rozdělena do pomyslných dvou částí. Z nich se skládal i můj slovní doprovod.

První část tvořila pomalá relaxační hudba s cinkavými zvuky, které měly připomínat cinkání rampouchů a sněhu a navozovaly mrazivé počasí. Slovní doprovod zněl takto: „Stojíte venku. Je zima. Kolem vás je všude sníh. Vše je zasněžené. Cítíte, jak vás mráz štípe do nosu. do tváří. Od pusy vám jde pára. Rozhodnete se, že půjdete na procházku do lesa. Jdete po zasněžené cestě. Vše kolem je od sněhem. Začíná sněžit. První vločky vám dopadají na obličej a studí. Vločky začínají vířit vzduchem. Sem tam nějaká vločka cinkne o jinou. Slyšíte to tiché cinknutí. Na stromech kolem sebe vidíte rampouchy. Všude kolem vás je bílo. Všude kolem vás je zmrzlý studený sníh, který vám křupe pod nohama. Díváte se na cestu, po které jdete a vidíte na ní vlastní stopy, ale i stopy zvířat, která určitě znáte a možná i ne. Kolem Vás stále víří vločky a snášejí se k zemi.“

V druhé části se melodická linka relaxační hudby změní, objevuje se v ní rytmické bubnování nabývající na intenzitě a zvyšující tajemnost a napětí. V této fázi přecházím od zimního počasí k hlavnímu tématu, k „Jetymu“: „Pojednou si všimnete, že na cestě před vámi přibyly další stopy, větší než lidské. Komu patří? Čí mohou být? Co když ta bytost, ten tvor je někde blízko vás? Máte pocit, že nejste v lese sami. Začínáte mít pocit, že vás někdo nebo něco sleduje. Cítíte jeho pohled na svých zádech. Máte pocit, že jste snad zahlédli pohyb ve křoví. Co jen to může být. Pocit, že se něco musí stát se zvyšuje. Někdo je tu s vámi. Ale kdo? Nebo jste tu sami a je to jen pocit?“

Následně se hudba postupně ztlumí až do úplného ticha. Žáci dostanou linkovaný papír a mají začít psát, pokud možno bez rozmlouvání s ostatními.

Hudbu jsem pouštěla při psaní žákům ještě jednou jako kulisu pro lepší vybavení si jejich pocitů a myšlenek.

3. Postup při vyhodnocování dat

V první části hodnocení slohových prací jsem vycházela z hodnocení kvantitativního výzkumu.

Žákovské práce jsem hodnotila podle tří nejdůležitějších faktorů kreativity:

- fluence – schopnost rychle produkovat množství nápadů, bohatost myšlenek a představ;
- flexibilita – schopnost vytvářet různorodá řešení úloh, rozmanité přístupy k řešení situace;
- originalita – schopnost produkovat nové myšlenky, odlišná řešení, která jsou neobvyklá a často překvapivá;

V hodnocení prací jsem se tedy zaměřila z hlediska fluence na množství nových nápadů a neobvyklých myšlenek; z hlediska flexibility na množství řešení situací, které se v příběhu objeví; z hlediska originality na množství neobvyklých řešení daných situací.

Počet prvků těchto tří faktorů tvořivosti se odvíjelo od složitosti dějové zápletky a celého příběhu.

Následně jsem sečetla množství prvků každého z kreativních faktorů od každého dítěte z jedné třídy. Dané výsledky každé třídy jsem následně porovnála mezi sebou a zaměřila jsem se tak na to, jak dalece ovlivňuje motivace tvůrčí schopnosti dětí.

V druhé části hodnocení slohových prací jsem vycházela z hodnocení kvalitativního výzkumu.

Žákovské práce jsem hodnotila dle pěti zvolených kritérií, díky nimž jsem sledovala, jak dalece ovlivňuje motivace téma komunikátu.

Kritéria byla tato:

- popis krajiny
- fantazijní prvky
- zásoba slov
- vztah nadpisu k textu
- složitost zápletky

Následně jsem dle rozsahu splnění těchto kritérií řadila žákovské práce do tří skupin, do podprůměrné, průměrné a nadprůměrné. Porovnála jsem pak počet prací z každé kategorie mezi třídami s motivací a bez motivace.

4. Stanovení problémů a hypotéz

Nyní, když jsem provedla ve zvolených deseti třídách sondu, kdy jsem si sama vedla motivaci před psaním příběhů dětí, kdy jsem dohlížela na samostatnou tvůrčí činnost žáků v každé vybrané třídě, si zvolím problémy a jejich hypotézy, za jakých podmínek a proč lze lépe rozvíjet tvořivost v individuálním psaní u žáků a které faktory mohou ovlivnit úroveň žákovské tvorby.

Problém č. 1: Motivace ovlivňuje tvořivé psaní žáků.

H_A : Motivace má vliv na tvořivé psaní žáků.

H_0 : Motivace nemá vliv na tvořivé psaní žáků.

Problém č. 2: Tvůrčí schopnosti žáka jsou ovlivněny mírou divergentního myšlení a osobnostními rysy.

H_A : Míra divergentního myšlení a rysy osobnosti ovlivňují tvůrčí schopnosti žáka.

H_0 : Míra divergentního myšlení a rysy osobnosti neovlivňují tvůrčí schopnosti žáka.

Problém č. 3: Motivace ovlivňuje komunikát slohové práce.

H_A : Motivace má vliv na komunikát slohové práce.

H_0 : Motivace nemá vliv na komunikát slohové práce.

Problém č. 4: Slovní zásoba žáka má vliv na kvalitu slohové práce po stránce obsahové.

H_A : Slovní zásoba žáka ovlivňuje kvalitu slohové práce po stránce obsahové.

H_0 : Slovní zásoba žáka neovlivňuje kvalitu slohové práce po stránce obsahové.

Problém č. 5: Motivace podněcuje fantazii při slohové tvorbě.

H_A : Motivace podporuje fantazii při slohové tvorbě.

H_0 : Motivace nepodporuje fantazii při slohové tvorbě.

Problém č. 6: Žákovskou slohovou tvorbu ovlivňují vnitřní a vnější faktory.

H_A : Na žákovskou tvorbu mají vliv vnitřní a vnější faktory.

H_0 : Na žákovskou tvorbu nemají vliv vnitřní a vnější faktory.

Problém č. 7: V motivovaných třídách se objeví více nadprůměrných slohových prací.

H_A : V třídách nalezneme více nadprůměrných slohových prací.

H_0 : V třídách nenalezneme více nadprůměrných slohových prací.

5. Vyhodnocení dat

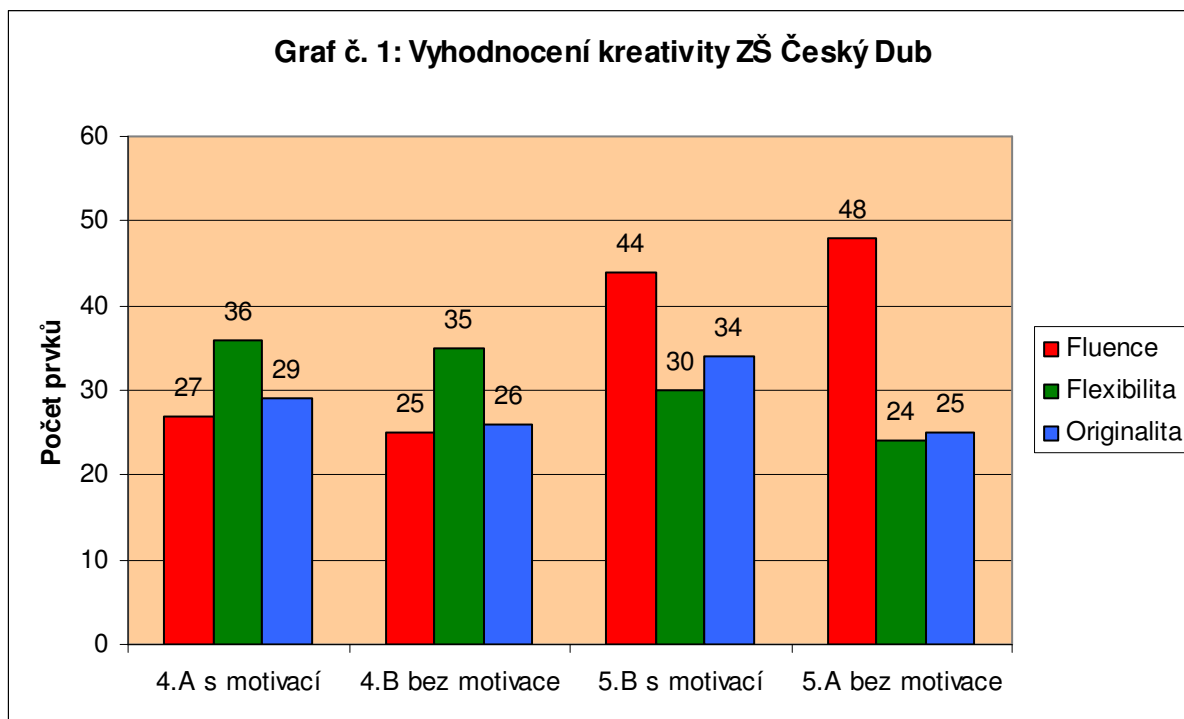
5.1 Vyhodnocení kreativity

Následující tabulky č. 2-4 vyhodnocují počet kreativních prvků (fluence, flexibility a originality) u žáků v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách jednotlivých škol.

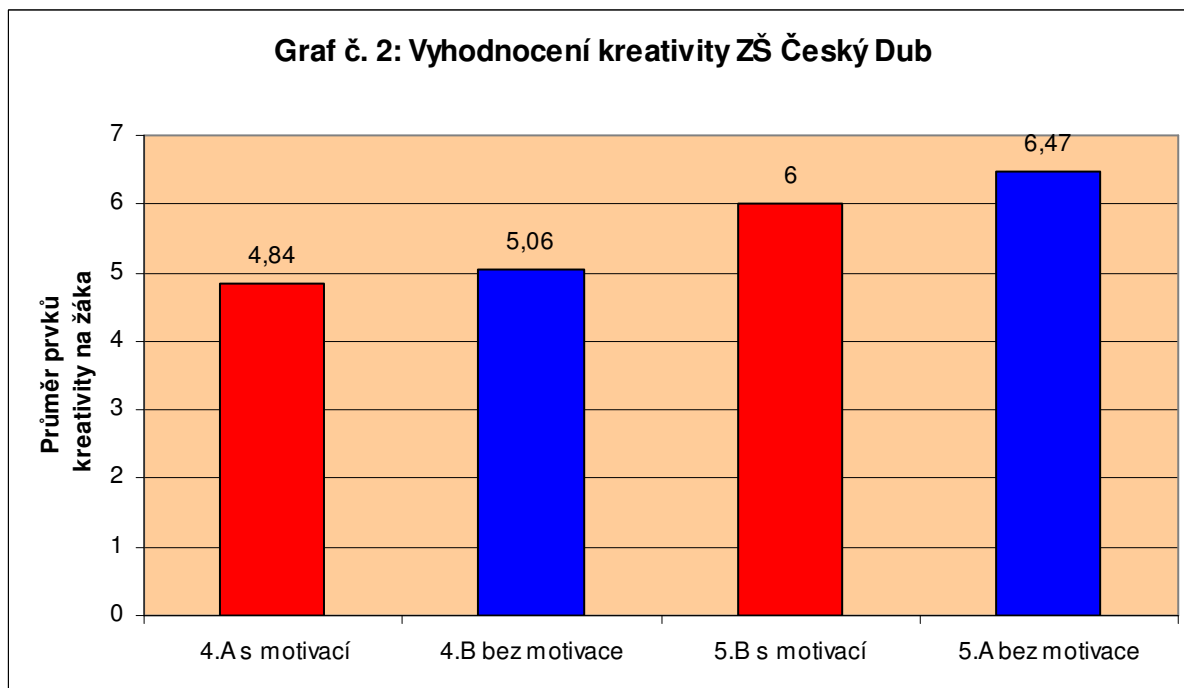
ZŠ	Český Dub											
	Hodnocení kreativity											
Hodnocený (á)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Třída 4.A	S motivací											
Dívka	Eva											
Fluence	1	1	4	0	0	4	2	1				
Flexibilita	1	2	4	0	0	3	3	1				
Originalita	0	2	5	0	0	4	5	0				
Chlapec	Pavel											
Fluence	1	1	2	3	2	1	1	0	1	1	1	
Flexibilita	1	2	3	3	3	3	3	0	1	2	1	
Originalita	0	0	2	1	3	1	3	0	1	1	1	
Třída 4.B	Bez motivace											
Dívka	Eva											
Fluence	2	3	1	3	0	0	4	1				
Flexibilita	3	4	2	4	0	0	5	0				
Originalita	3	3	1	3	0	0	4	0				
Chlapec	Pavel											
Fluence	1	1	1	1	2	2	1	0	2	1		
Flexibilita	1	3	2	1	3	4	0	0	2	1		
Originalita	0	1	1	2	2	4	0	0	1	1		
Třída 5.B	S motivací											
Dívka	Eva											
Fluence	2	3	0	1	2	6						
Flexibilita	2	3	0	1	2	3						
Originalita	2	2	0	0	1	3						
Chlapec	Pavel											
Fluence	4	1	1	1	1	3	3	0	4	3	3	6
Flexibilita	3	1	1	1	1	2	1	0	3	1	2	3
Originalita	5	1	1	0	2	2	3	0	4	2	2	3
Třída 5.A	Bez motivace											
Dívka	Eva											
Fluence	5	2	4	3	2	3	1	3	1			
Flexibilita	2	1	1	1	1	3	3	2	0			
Originalita	2	1	2	2	0	2	3	3	1			
Chlapec	Pavel											
Fluence	2	3	4	9	1	3						
Flexibilita	3	2	2	1	1	2						
Originalita	1	1	2	1	1	4						

Tab. č. 2

Graf č. 1 vyhodnocuje celkový počet prvků fluence, flexibility a originality v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Český Dub.

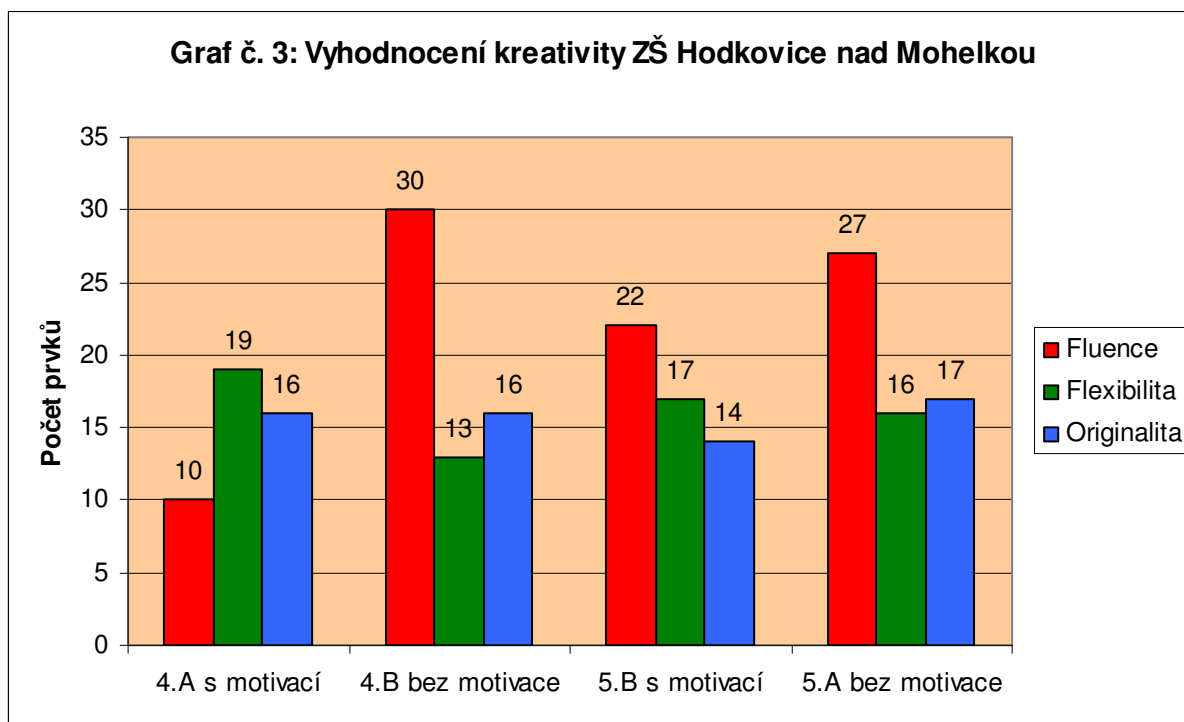
Graf č. 2 vyhodnocuje celkový počet kreativních prvků v průměru na žáka v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Český Dub.

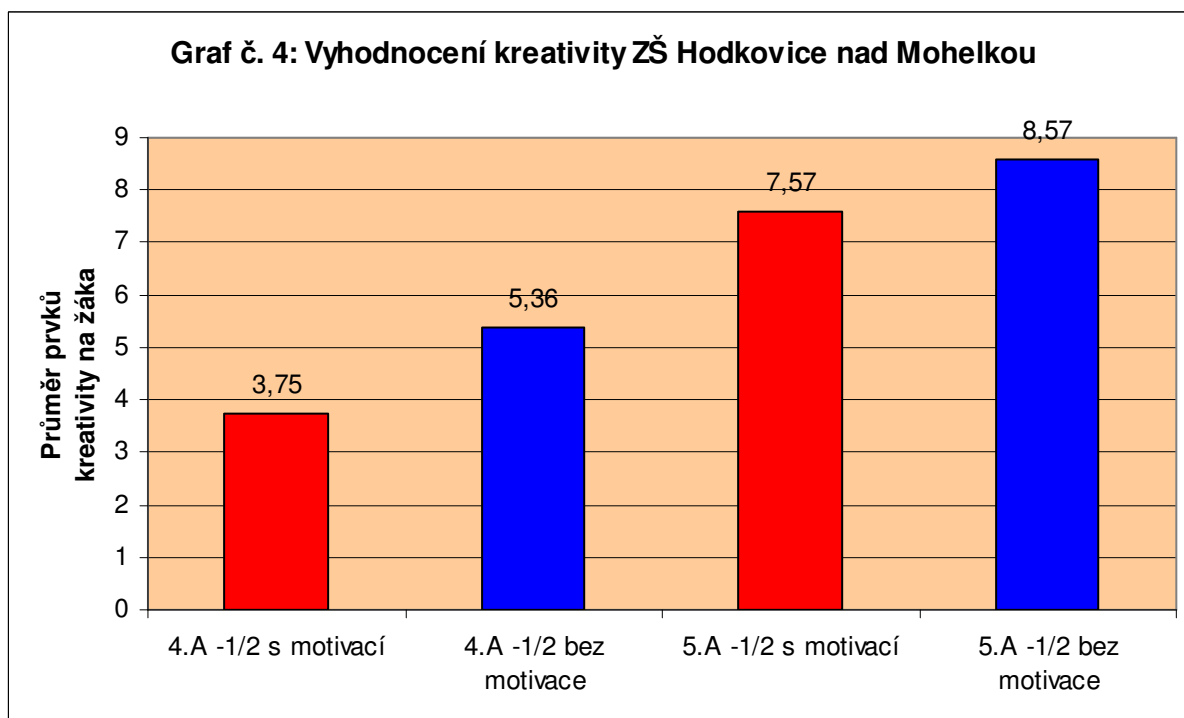
ZŠ	Hodkovice nad Mohelkou											
	Hodnocení kreativity											
Hodnocený (á)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Třída 4.A ½	S motivací											
Dívka	Eva											
Fluence	2	0	0	0	1							
Flexibilita	2	1	2	2	1							
Originalita	3	1	1	1	0							
Chlapec	Pavel											
Fluence	1	1	0	1	3	1	0					
Flexibilita	2	1	1	1	3	3	0					
Originalita	2	1	1	0	4	1	1					
Třída 4.A ½	Bez motivace											
Dívka	Eva											
Fluence	1											
Flexibilita	1											
Originalita	1											
Chlapec	Pavel											
Fluence	1	3	1	7	3	6	2	3	3	0		
Flexibilita	1	1	2	3	1	2	1	1	0	0		
Originalita	1	2	1	3	1	2	1	2	2	0		
Třída 5.A ½	S motivací											
Dívka	Eva											
Fluence	2	2	2	5	5							
Flexibilita	2	2	3	2	3							
Originalita	2	2	2	2	2							
Chlapec	Pavel											
Fluence	3	3										
Flexibilita	3	2										
Originalita	2	2										
Třída 5.A ½	Bez motivace											
Dívka	Eva											
Fluence	4	3	3									
Flexibilita	1	2	2									
Originalita	2	2	1									
Chlapec	Pavel											
Fluence	3	6	6	2								
Flexibilita	3	4	3	1								
Originalita	2	5	3	2								

Tab. č. 3

Graf č. 3 vyhodnocuje celkový počet prvků fluence, flexibility a originality v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Hodkovice nad Mohelkou.

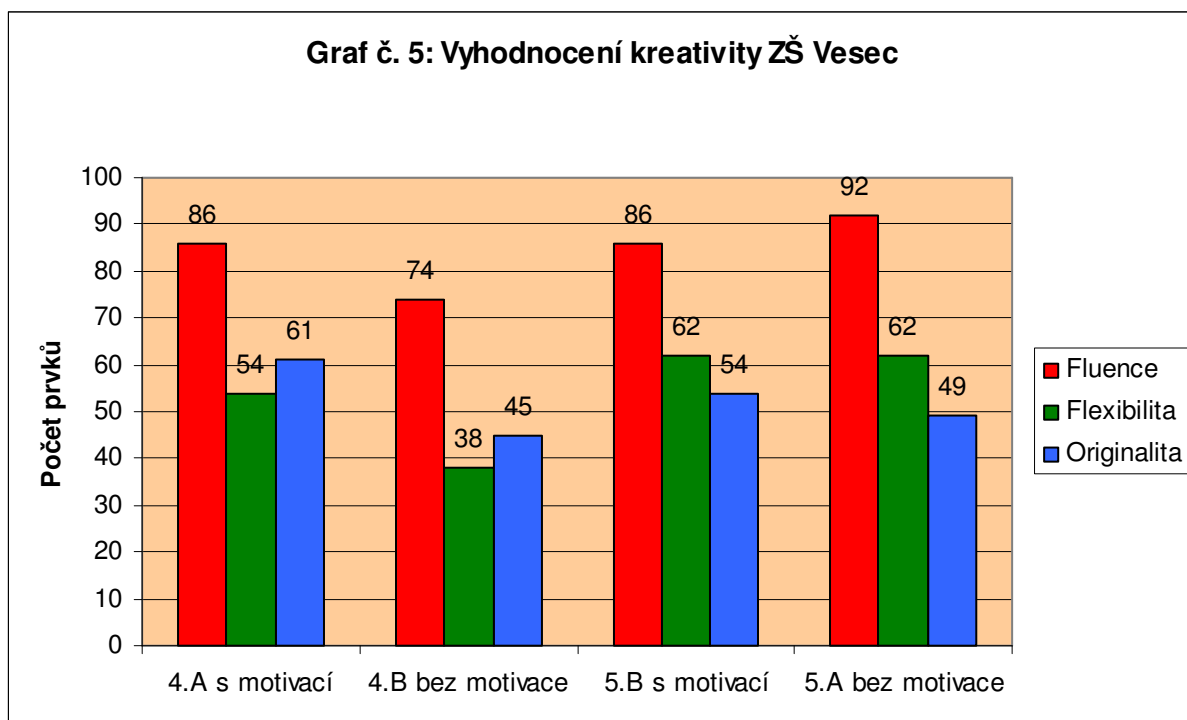
Graf č. 4 vyhodnocuje celkový počet kreativních prvků v průměru na žáka v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Hodkovice nad Mohelkou.

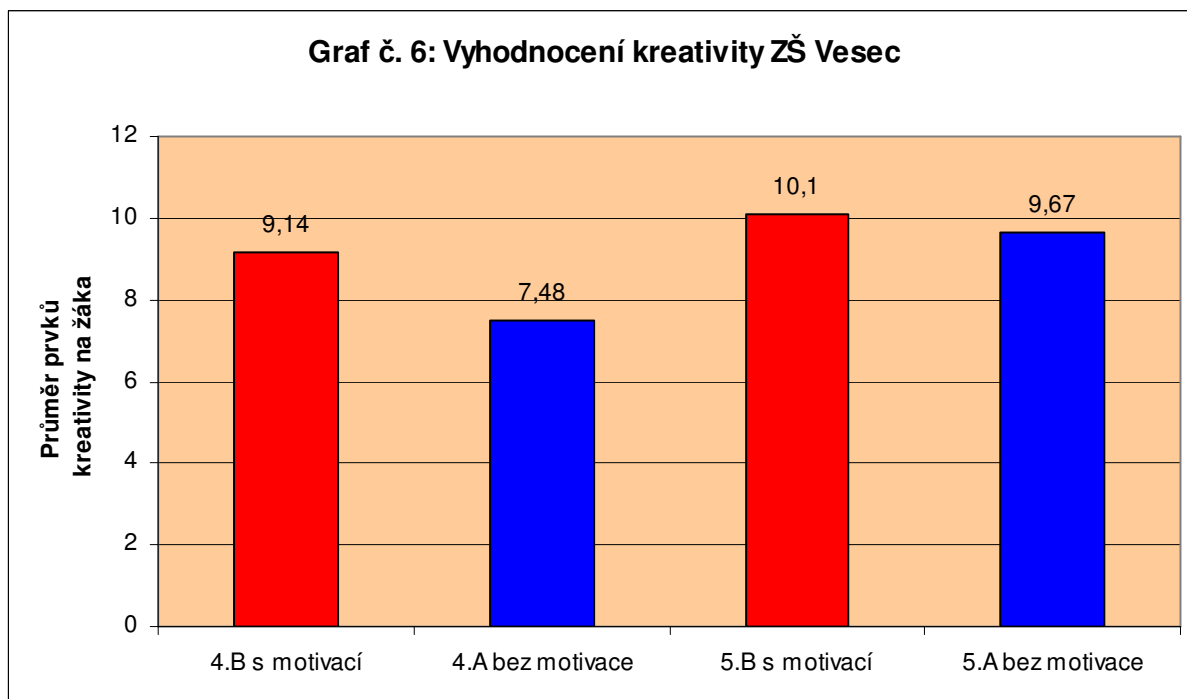
ZŠ	Vesec													
	Hodnocení kreativity													
Hodnocený (á)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Třída 4.B	S motivací													
Dívka	Eva													
Fluence	5	7	3	3	6	7	4	4	4	4	6	3	2	4
Flexibilita	4	3	1	2	4	4	3	2	4	2	3	2	2	2
Originalita	2	5	2	2	3	3	5	3	4	2	2	3	2	2
Chlapec	Pavel													
Fluence	0	3	2	2	2	5	2	4	4					
Flexibilita	0	1	1	1	1	2	2	2	3					
Originalita	0	2	1	2	1	4	1	2	4					
Třída 4.A	Bez motivace													
Dívka	Eva													
Fluence	5	3	3	3	2	3	3	1	2	3	4			
Flexibilita	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	2			
Originalita	4	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2			
Chlapec	Pavel													
Fluence	2	4	2	4	5	2	3	5	3	6				
Flexibilita	1	1	2	3	2	1	2	4	1	2				
Originalita	2	2	1	2	3	1	3	0	2	1				
Třída 5.B	S motivací													
Dívka	Eva													
Fluence	6	3	3	5	3	4	3	3	4	2	3	4	6	
Flexibilita	4	2	3	5	3	2	2	2	2	1	3	3	4	
Originalita	5	3	2	4	2	2	1	2	1	1	3	3	4	
Chlapec	Pavel													
Fluence	11	17	3	1	1	3	3							
Flexibilita	8	9	3	1	1	3	2							
Originalita	8	7	2	1	1	2	2							
Třída 5.A	Bez motivace													
Dívka	Eva													
Fluence	6	5	4	2	5	7	4	2	4	3	5	4	3	3
Flexibilita	4	4	5	2	4	3	2	2	2	1	1	3	2	3
Originalita	3	2	3	1	3	3	3	2	1	1	2	3	2	2
Chlapec														
Fluence	5	1	8	5	4	5	4							
Flexibilita	3	1	4	5	2	3	3							
Originalita	2	1	3	4	2	2	2							

Tab. č. 4

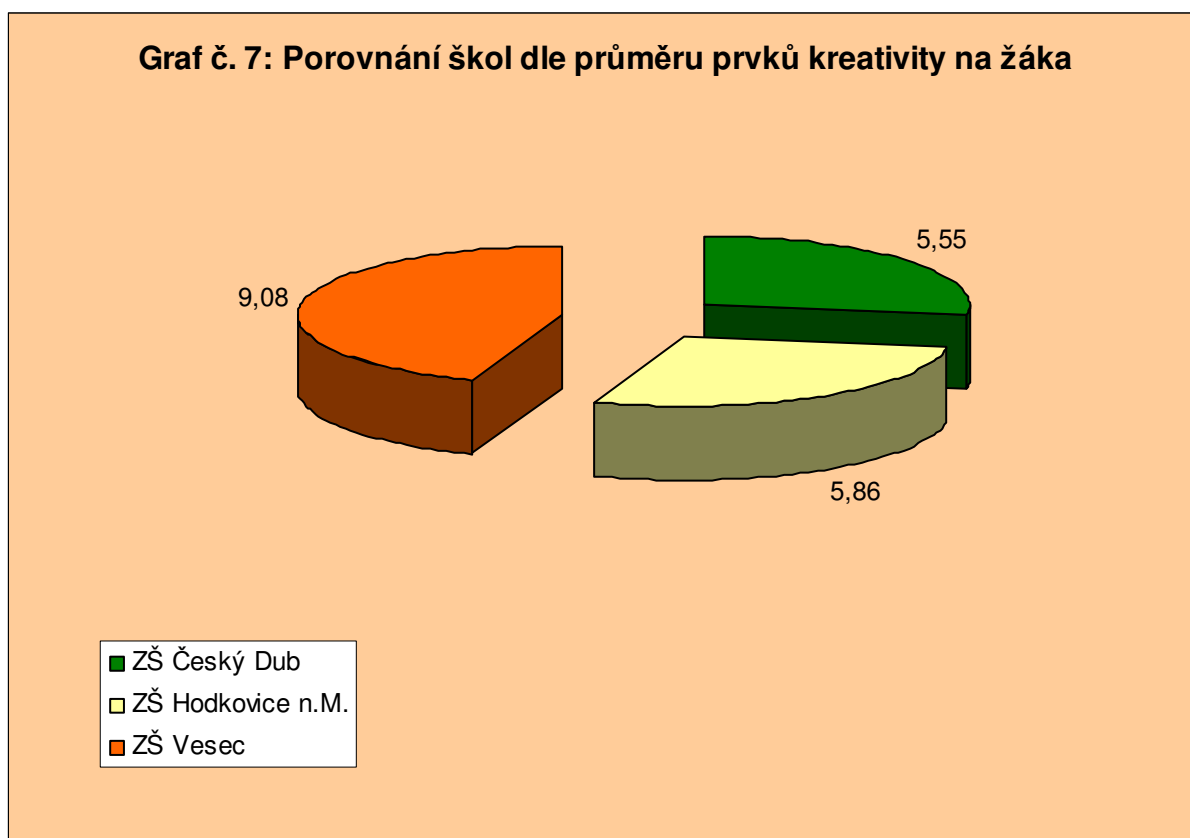
Graf č. 5 vyhodnocuje celkový počet prvků fluence, flexibility a originality v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Vesec.

Graf č. 6 vyhodnocuje celkový počet kreativních prvků v průměru na žáka v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Vesec.

Graf č. 7 porovnává mezi sebou základní školy Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou a Vesec dle průměru kreativních prvků na žáka jednotlivých škol.

5.2 Hodnocení vlivu motivace na komunikát

➤ ZŠ český Dub – 4.A – Motivace:

Pavel 1

- Popis krajiny – stručné vykreslení zimní krajiny, prostředí, počasí
- Fantazijní prvky – velká obrazovost, snaha o realistické až odborné pojetí děje
- Emotivní stránka – snaha o zvýšení napětí pomocí krátkých vět, snaha o tajemnost (zmizení člověka, bez jeho nalezení), snaha o upoutání čtenáře konečnou úvahou, jako zakončení celého příběhu
- Zásoba slov – nepříliš rozvitá slovní zásoba
- Vztah nadpisu k textu – nadpis přibližuje děj příběhu a podsouvá nám hlavní zápletku
- Složitost zápletky – dějová zápleтка jasná, neodbíhá od hlavní dějové linie, od hlavního tématu
-

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – rozvitý
- Fantazijní prvky – nevyskytují se, obrazovost téměř chybí
- Emotivní stránka – chybí napětí, příběh zaměřen na kladný vztah ke zvířatům, přírodě, na přátelství
- Zásoba slov – průměrná, příliš nevyužívá přídavných jmen a sloves
- Vztah nadpisu k textu – pojí se k hlavní dějové zápletce
- Složitost zápletky – zápleтка má dvě dějové linie, které na sebe navazují, v první dějové linii odbíhá autor od hlavního tématu

Hodnocení: **průměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – barvitě líčení krajiny, používá přirovnání
- Fantazijní prvky – velká míra obrazovosti, představivosti – popis vzhledu Jetyho
- Emotivní stránka – snaha o zvýšení napětí, intenzity pomocí krátkých vět, snaha o navození tajemna oddálením setkání s Jetym

- Zásoba slov – vzhledem k rozsahu slohové práce je slovní zásoba rozvitá, užívání zajímavých přirovnání (rampouchy cinkají), adjektiv (mohutné ruce)
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na roční období, ve kterém se příběh odehrává, je stručný, nevystihuje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie, zakončení „úvahou“

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný, odklon od hlavního tématu

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – velice jednoduchý

Hodnocení: **podprůměr**

.

Pavel

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – téměř se nevyskytují
- Emotivní stránka – chybí napětí, nevýraznost, autor se nevžívá do příběhu
- Zásoba slov – časté opakování slov, téměř nevyužívá různorodých verb, substantiv
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vychází z děje příběhu

- Složitost zápletky – jednoduchá

Hodnocení: **průměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – stručný, snaha o metafory
- Fantazijní prvky – vyskytují se (snaha o vykreslení života Jetyho)
- Emotivní stránka – přiblížení děje čtenáři, zvyšován poutavosti přímou řečí, zvyšování napětí pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nám sděluje, jaká bude hlavní zápletka příběhu
- Složitost zápletky – originalita myšlenek, autor se drží hlavní dějové linie, neodbíhá od tématu

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – strohý, nahrazen popisem činnosti
- Fantazijní prvky – nevyužity
- Emotivní stránka – snaha o navození napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – snaha o navození napětí, strach z neznámého
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie. ve které odbíhá od tématu a následně se k němu vrací

Hodnocení: **průměr**

Pavel 9

- Popis krajiny – podrobné popsání krajiny, popis prostředí, jímž hrdina prochází
- Fantazijní prvky – podrobný popis Jetyho, představivost se odráží i na obrazovém pojetí krajiny
- Emotivní stránka – navození pocitu chladu a krásy ze zimy, navození tajemna, strachu z neznáma
- Zásoba slov – nadprůměrná, využití různorodých adjektiv, verb

- Vztah nadpisu k textu – nevztahuje se k ději či zápletce, pouze poukazuje na roční období
- Složitost zápletky – jasná zápletko bez odchýlení od hlavní dějové linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 10

- Popis krajiny – obsáhlý, použití přirovnání, podrobný, skvělé navození atmosféry
- Fantazijní prvky – představivost se odráží na obrazovém pojetí krajiny, v popisu sněžného muže
- Emotivní stránka – využití metafor pro zvýšení pocitovosti ze zimy, napětí vzrůstá a graduje pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, různorodá verba, substantiva, adjektiva
- Vztah nadpisu k textu – nadpis odhaluje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – hlavní zápletko rozčleněna do tří etap (dnů)

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 11

- Popis krajiny – stručnější
- Fantazijní prvky – pohádková návaznost a zakončení
- Emotivní stránka – zvýšení napětí a emocionality krátkými větami, navození zimní atmosféry
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – neutrální nadpis, nesouvisí s dějovou zápletkou

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – rozvitý, využívá zajímavých slovních spojení (palouček celý zasypaný sněhem)
- Fantazijní prvky – částečná obrazovost se objevuje pouze ve spojení s popisem krajiny
- Zásoba slov – průměrná, nevyužívá příliš přívlastků, využívá demunativa (zdrobněliny – palouček, blizoučko)

- Emotivní stránka – využívá přirovnání (cinkaly rampouchy), opakování slova, jako zdůraznění (bílý celý bílý; byl přátelský, ošklivý ale přátelský)
- Vztah nadpisu k textu – název nadpisu navozuje atmosféru daného dne, poukazuje na období, ve kterém se děj odehrává, neodhaluje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletky s rychlým vyústěním
- Stylistické nedostatky (chyby) - žádné

Hodnocení : **průměr**

Eva 2

- Popis krajiny – vykreslení zimy
- Fantazijní prvky – objevuje se úvaha o tajemném tvorovi
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na čtenářovi smysly, navození pocitu zimy, chladu, tajemna, vyslovení obav z neznámého tvora
- Zásoba slov – nadprůměrná, využití různorodých adjektiv, verb, substantiv
- Vztah nadpisu k textu – vztah úzce souvisí s dějovou zápletkou
- Složitost zápletky – složitější struktura děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – stručný, více je věnováno pocitům ze zimy a popisu Jetyho
- Fantazijní prvky – velká obrazovost, představivost, bájný tvorové
- Emotivní stránka – zvyšování napětí krátkými větami, vcítění se autora do hlavní postavy, projekce pocitů ze zimy
- Zásoba slov – nadprůměrná, různorodá adjektiva, verba
- Vztah nadpisu k textu – náznakově sděluje čtenáři dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 4

- Popis krajiny – podrobný popis krajiny

- Fantazijní prvky – obrazotvornost se objevuje v popisu krajiny
- Emotivní stránka – zdůraznění sociální stránky, personifikace
- Zásoba slov – nadprůměrná, zajímavé slovní obraty
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období, v němž se odehrává děj, poukazuje na dobrodružnou stránku příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – obsáhlý, popis „aktuálního“ počasí, v době, kdy probíhá příběh
- Fantazijní prvky – vysoká obrazovost, myšlenky Jetyho
- Emotivní stránka – zvyšování napětí krátkými větami, poukázání na sociální stránku Jetyho, sociální citění
- Zásoba slov – nadprůměrná, různorodá substantiva, adjektiva, verba
- Vztah nadpisu k textu – poukazuje na roční období, dějová zápletky je utajená
- Složitost zápletky – složitá dějová linie, děj je rozložen do etap, úvahy

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – nadprůměrný, snaha o popsání zimní krajiny, prostředí, v němž se příběh odehrává
- Fantazijní prvky – velká obrazovost, příběhová stopa se podobá pohádkovému vyprávění
- Emotivní stránka – navození zimní atmosféry, popis autorových pocitů ze zimy. snaha o dramatičnost, napětí
- Zásoba slov – nadprůměrná, substantiva, adjektiva, verba
- Vztah nadpisu k textu – nadpis označuje roční období, ve kterém se odehrává příběh, neutrální
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný, odklon od hlavního tématu

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 8

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný, odklon od hlavního tématu

Hodnocení: **podprůměr**

➤ **ZŠ český Dub – 4. B – Bez motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období a ústřední osobu v popisu
- Složitost zápletky – děj takřka nulový, převládá popis

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – objevuje se obrazotvornost v popisu Jetyho
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období a ústřední osobu v popisu
- Složitost zápletky – propojení příběhu s prostým popisem

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha o navození tajemné atmosféry, autor ukazuje na pozitivní vztah ke Jetymu, autor využívá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – pouze naznačuje o čem bude příběh
- Složitost zápletky – jasná zápletky rozdělena do dvou etap (dvou dnů)

Hodnocení: **průměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – označuje roční období a ústřední osobu děje
- Fantazijní prvky – v příběhu se vyskytují jen zřídka

- Emotivní stránka – autor využívá přímou řeč pro zvýšení poutavosti; v textu se objevují příliš dlouhá souvětí, tím děj poutavost ztrácí
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období a ústřední osobu v popisu
- Složitost zápletky – jednoduchá

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – příběh zařazen do reality, nízká obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor využívá zvukomalebná citoslovce pro zvýšení poutavosti, chybí přímá řeč
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – vystihuje hlavní postavu děje
- Složitost zápletky – rozdělení do dvou etap (dvou dnů), autor odbíhá od tématu

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí, realistický děj
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá, stručná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – náznakový
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – autor má kladný vztah k Jetymu, nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná

- Vztah nadpisu k textu – nadpis odbíhá od děje, vztahuje se pouze k ročnímu období
- Složitost zápletky – krátká, stručná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost, autor nahlíží na děj příběhu velice osobitě, využití snových představ
- Emotivní stránka – autor využívá přímou řeč pro zvýšení poutavosti, snaha vyvolat ve čtenáři napětí
- Zásoba slov – nadprůměrná, využívá zajímavých slovních spojení, různorodá substantiva, adjektiva a verba
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nikterak nepřibližuje dějovou zápletku, poukazuje na období Vánoc
- Složitost zápletky – jasná, avšak složitější struktura děje, autorovi se daří držet hlavní dějové zápletky

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – děj je zasazený do reality, realistický pohled se nese celým příběhem, fantazijní prvky, se objevují ojediněle (např. v povaze Jetyho)
- Emotivní stránka – autor používá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná vzhledem k rozsahu textu, bez různorodých substantiv, adjektiv, či verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na hlavní postavu příběhu
- Složitost zápletky – velice jednoduchá, nerozvitá

Hodnocení: **průměr**

Eva 2

- Popis krajiny – stručný

- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – bez emotivnosti
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný, odklon od hlavního tématu

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – označuje roční období
- Složitost zápletky – děj žádný, odklon od hlavního tématu

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, prvky se objevují i v popisu Jetyho, jeho povahy
- Emotivní stránka – autor se snaží zapůsobit na city pomocí nekonvenčních substantiv a slovních výrazů, zdůraznění agresivity Jetyho
- Zásoba slov – nadprůměrná, využívání různorodých substantiv, adjektiv a verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis ukazuje na hlavní postavu příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá a jasná zápleтка

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – použity jen v malém množství a spojené s postavou Jetyho, snaha o reálné vyznění příběhu

- Emotivní stránka – ztotožnění autora s hlavní postavou, pokus zapůsobit na city tragickým až morbidním koncem příběhu
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis čtenáři napovídá, o čem bude příběh
- Složitost zápletky – zápletky složitější, rozdělena do tří fází (tří dnů)

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – nepatrný náznak, zmínka o ročním období
- Fantazijní prvky – nízká obrazotvornost, prvek se objevuje v závěru příběhu ve smyslu zamyšlení
- Emotivní stránka – nízká pocitovost příběhu
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – ukazuje čtenáři osobu, které se děj týká
- Složitost zápletky – jednoduchá

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – náznakově, zmínka o ročním období, autor popisuje zimní aktivity
- Fantazijní prvky – nízká obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost příběhu
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – ukazuje čtenáři osobu, které se děj týká a období, ve kterém se děj odehrává
- Složitost zápletky – jednoduchá

Hodnocení: **průměr**

Eva 8

- Popis krajiny – náznakový, zmínka o ročním období
- Fantazijní prvky – obrazotvornost směřuje k realitě
- Emotivní stránka – snaha o navození tajemna, záhady,
- Zásoba slov – nadprůměrná, autor používá zajímavá slovní spojení, využívá různorodá verba
- Vztah nadpisu k textu – pojmenovává osobu, které se děj týká
- Složitost zápletky – děj se odehrává v období několika měsíců, zápletky jasná, neodbočuje od tématu, děj nemá příliš velkou gradaci

Hodnocení: **nadprůměr**

➤ **ZŠ český Dub – 5. B – Motivace**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – autor využívá pohádkové prvky
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu strachu z neznámého tvora
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – stručný, ale zmatený děj

Hodnocení: **průměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – částečná obrazotvornost při popisu vzhledu Jetyho
- Emotivní stránka – autor používá přímou řeč pro zvýšení poutavosti a krátké věty pro zvýšení napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá, stručná

Hodnocení: **průměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – rozsáhlý, využíván autorem v průběhu celého děje
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – využívá personifikaci, využívá krátké věty pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – nadprůměrná, využívání neobvyklých verb, různorodých substantiv
- Vztah nadpisu k textu – nadpis je totožný s názvem ústřední postavy
- Složitost zápletky – jasná, autor neodbíhá od tématu

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – nevyskytují se
- Emotivní stránka – velice nízká emotivnost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – název nadpisu dle hlavní postavy
- Složitost zápletky – jednoduchý

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – neobjevují se, děj postaven na strohé realitě,
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – rozdělena do dvou etap (dvou dnů)

Hodnocení: **průměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – náznaky fantazijních představ
- Emotivní stránka – nízká pocitovost

- Zásoba slov – podprůměrná, strohá
- Vztah nadpisu k textu – název hlavního hrdiny příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá, stručná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – náznaky fantazijních představ
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, strohá
- Vztah nadpisu k textu – název hlavní postavy příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá, stručná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – autor je nevyužívá
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí a tajemnou atmosféru, použití krátkých vět, používá neobvyklé slovní obraty
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – název nadpisu je totožný s názvem hlavní postavy příběhu a naznačuje hlavní myšlenku děje
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **průměr**

Pavel 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nese jméno hlavního hrdiny příběhu

- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 10

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí použitím krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká využívání různorodých verb
- Vztah nadpisu k textu – neutrální, nepřibližuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – složitě strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 11

- Popis krajiny – náznakový
- Fantazijní prvky – náznaky fantazijních představ
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí a tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, používá neobvyklé obraty
- Vztah nadpisu k textu – název nadpisu označuje hlavního hrdinu příběhu
- Složitost zápletky – rozdělena do dvou fází (dvou dnů), složitě strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 12

- Popis krajiny – rozsáhlý
- Fantazijní prvky – velká představivost
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavním hrdinou, zastává pozitivní postoj k Jetymu
- Zásoba slov – nadprůměrná, rozsáhlá, využívá zajímavé slovní obraty
- Vztah nadpisu k textu – nadpis blíže neurčuje zápletku děje, pouze poukazuje na fakt, že se v daném příběhu něco stane
- Složitost zápletky – složitější struktura dějové zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – náznakový
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nese název dvou hlavních hrdinů příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – rozsáhlý, velice podrobný
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu chladu a zimního počasí, metafora, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis se týká hlavní postavy děje
- Složitost zápletky – jednoduchá, jasná, stručná

Hodnocení: **průměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – výskyt v nepatrném množství
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vyjadřuje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – stručný

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 4

- Popis krajiny – rozvinutý
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nastiňuje hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – dlouhá, ale jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor promítá do hlavní postavy negativní vztah k Jetymu
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na roční období, ve kterém se odehrává příběh
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – rozvinutý
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor se kladně staví k postavě Jetyho, své pocity promítá i do hlavních postav, snaha o navození tajemna
- Zásoba slov – nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje roční období
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

➤ **ZŠ český Dub – 5. A– Bez motivace**

Pavel 1

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – neobjevují se, děj postaven na strohé realitě,
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – hlavní dějová linie rozdělená do několika etap (dní

Hodnocení: **průměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nese název ústřední postavy
- Složitost zápletky – stručná, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – částečná obrazotvornost při popisu vzhledu Jetyho
- Emotivní stránka – autor používá krátké věty pro zvýšení emotivnosti, poukazuje na kladné stránky Jetyho
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nese název ústřední postavy
- Složitost zápletky – jednoduchá, jedna dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – autor využívá pohádkové prvky
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, příběh je unylý, nízká pocitovost
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje, čeho se bude týkat hlavní dějová zápleтка
- Složitost zápletky – autor odbíhá od hlavní dějové linie a vytváří vedlejší dějovou linii

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět, využívá přímé řeči ke zvýšení pocitovosti
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nevyskytují se, obrazovost téměř chybí
- Emotivní stránka – chybí napětí
- Zásoba slov – průměrná, příliš nevyužívá přídavných jmen a sloves
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nám říká, koho se týká děj
- Složitost zápletky – zápletky má několik dějových linií, které na sebe navazují, zdoluhavá zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí, děj zasazen do reality
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nám říká, koho se týká děj
- Složitost zápletky – stručná, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, prvky v malé míře
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu strachu a tajemna
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis se týká hlavní ústřední postavy
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie rozdělena do dvou etap

Hodnocení: **průměr**

Eva 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – děj pojat vědecky, vysoká obrazotvornost
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, prvky použity v nepatrném množství

- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 8

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky –příběh částečně ovlivněn realitou propojenou prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na všechny smysly pomocí zajímavých verb, substantiv, adjektiv
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

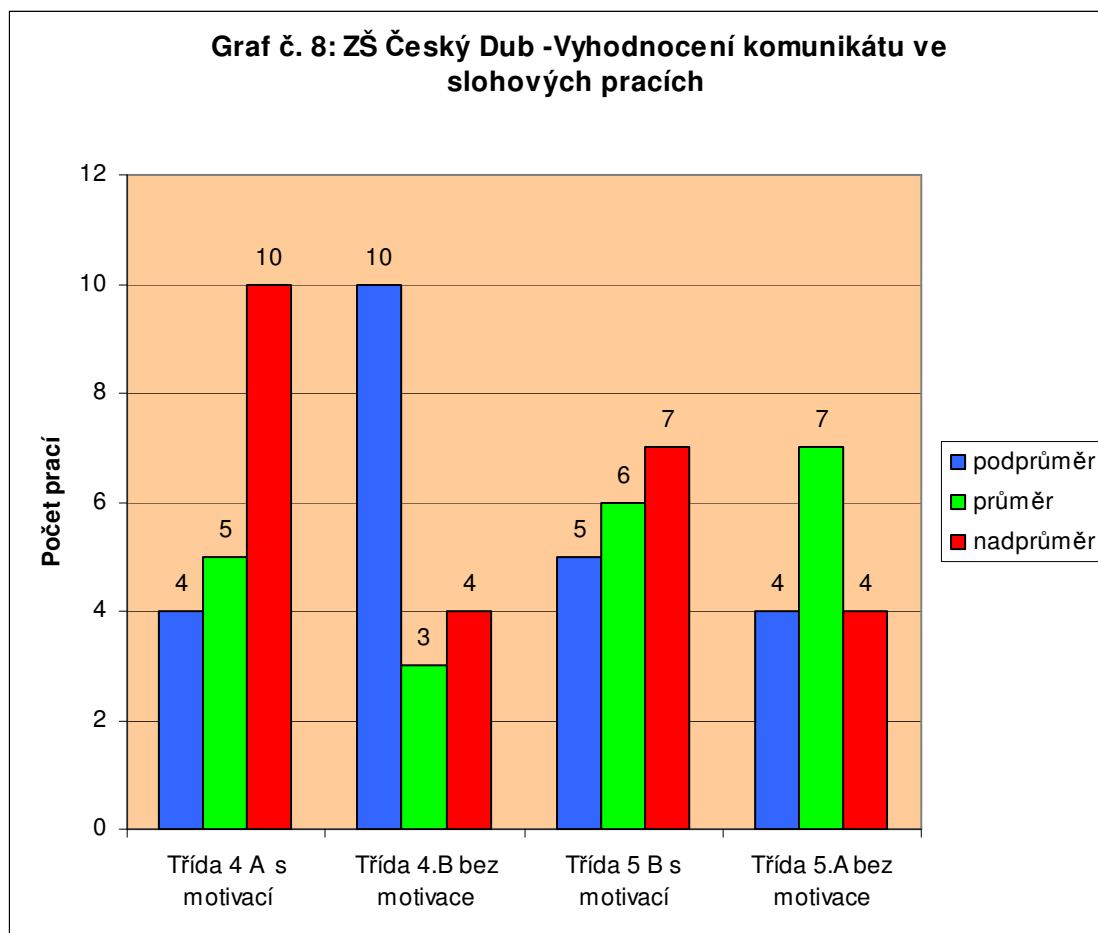
Hodnocení: **průměr**

Eva 9

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou, až strašidelnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky –strukturovaná rozsáhlá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Graf č. 8 vyhodnocuje slohové práce z hlediska jejich komunikátu v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Český Dub.

➤ **ZŠ Hodkovice nad Mohelkou – 1/2 4. A – Motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – rozvitý
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou, až strašidelnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – strukturovaná rozsáhlá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, takřka nevyužívá fantazijní prvky
- Emotivní stránka – autor používá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápletka

Hodnocení: **průměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis je neutrální vzhledem k ději, určuje roční období
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová zápletka

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – stručná, jasná zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – rozvítý
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky využívá minimálně
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněna realitou
- Emotivní stránka – snaha autora o zvýšení poutavosti pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – průměrná, příliš nevyužívá přídavných jmen a sloves
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nám říká, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – jasná zápletky

Hodnocení: **průměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nevyužívá
- Emotivní stránka – nízká pocitovost

- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – velmi jednoduchá

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, používání fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou, až strašidelnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět, snaha autora o zvýšení poutavosti pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – strukturovaná dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky využívá minimálně
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom je děj příběhu
- Složitost zápletky – strohá zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nulová obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na roční období, v němž se děj odehrává

- Složitost zápletky – strohá zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 4

- Popis krajiny – rozvitý
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky využívá minimálně
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na roční období, v němž se děj odehrává
- Složitost zápletky – jasná stručná zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – rozvitý
- Fantazijní prvky – minimální výskyt fantazijních prvků
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

➤ **ZŠ Hodkovice nad Mohelkou – 1/2 4. A – Bez motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněná realitou
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, snaha autora o navození dramatickosti situace
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o čem bude děj

- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, nadměrné využívání fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí, až strachu
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná zápletky, jedna dějová linie,

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky téměř nevyužívá
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis je smyšlený
- Složitost zápletky – stručná zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněna realitou
- Emotivní stránka – autor používá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová zápletky

Hodnocení: **průměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněna realitou
- Emotivní stránka – autor se snaží vzbudit ve čtenáři soucit s Jetym
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu a kde se odehrává
- Složitost zápletky – stručná dějová zápletk

Hodnocení: **průměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – příběh částečně ovlivněn realitou propojenou prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha intenzivně zapůsobit na všechny smysly, zvýšení poutavosti přímou řečí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletk

Hodnocení: **průměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – velice nízká
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – příliš stručná zápletk

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, nadměrné využívání fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí,
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná zápletka rozdělena do dvou etap (dvou dnů)

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – využívá fantazijní prvky
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis přesně vystihuje děj příběhu
- Složitost zápletky – velmi stručná zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 10

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nevyužívá
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – neutrální nadpis
- Složitost zápletky – jednoduchá

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky využívá minimálně

- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nastiňuje záhadu v dějové zápletce
- Složitost zápletky – příliš stručná zápletka

Hodnocení: **podprůměr**

➤ **ZŠ Hodkovice nad Mohelkou – ½ 5. A – Motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, nadměrné využívání fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí použitím zajímavých slovních spojení
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná zápletka děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněna realitou, propojení s prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha intenzivně zapůsobit na všechny smysly
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – rozvítý

- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, nadměrné využívání fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí, tajemna použitím zajímavých slovních spojení, snaha o působení na smysly čtenáře
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis označuje okrajově děj příběhu
- Složitost zápletky – jasná zápletka děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněna realitou, propojení s prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha intenzivně zapůsobit na smysly čtenáře
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost ovlivněná realitou, využívá fantazijních prvky
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí, tajemna , pro zvýšení poutavosti autor používá přímou řeč
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná zápletky děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost ovlivněná realitou, využívá fantazijních prvky
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu napětí, tajemna
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem je děj příběhu
- Složitost zápletky – strukturovaná zápletka děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, velká míra fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem je děj příběhu
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

➤ ZŠ Hodkovice nad Mohelkou – 1/2 5. A – Bez motivace:

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost, velká míra fantazijních prvků
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, dramatičnost situace
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost spojená s realitou, fantazijní prvky
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět, využívá přímé řeči ke zvýšení pocitovosti
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých a zajímavých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavy děje
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletko, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – fantazijní prvky využívá minimálně
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nastiňuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – příliš stručná zápletko

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – autor využívá je dostatečně
- Emotivní stránka – autor promítá svůj pozitivní vztah k Jetymu do hlavní postavy
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vystihuje přání autora
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápletko

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněná realitou, prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na smysly
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává roční období
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 2

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápletka

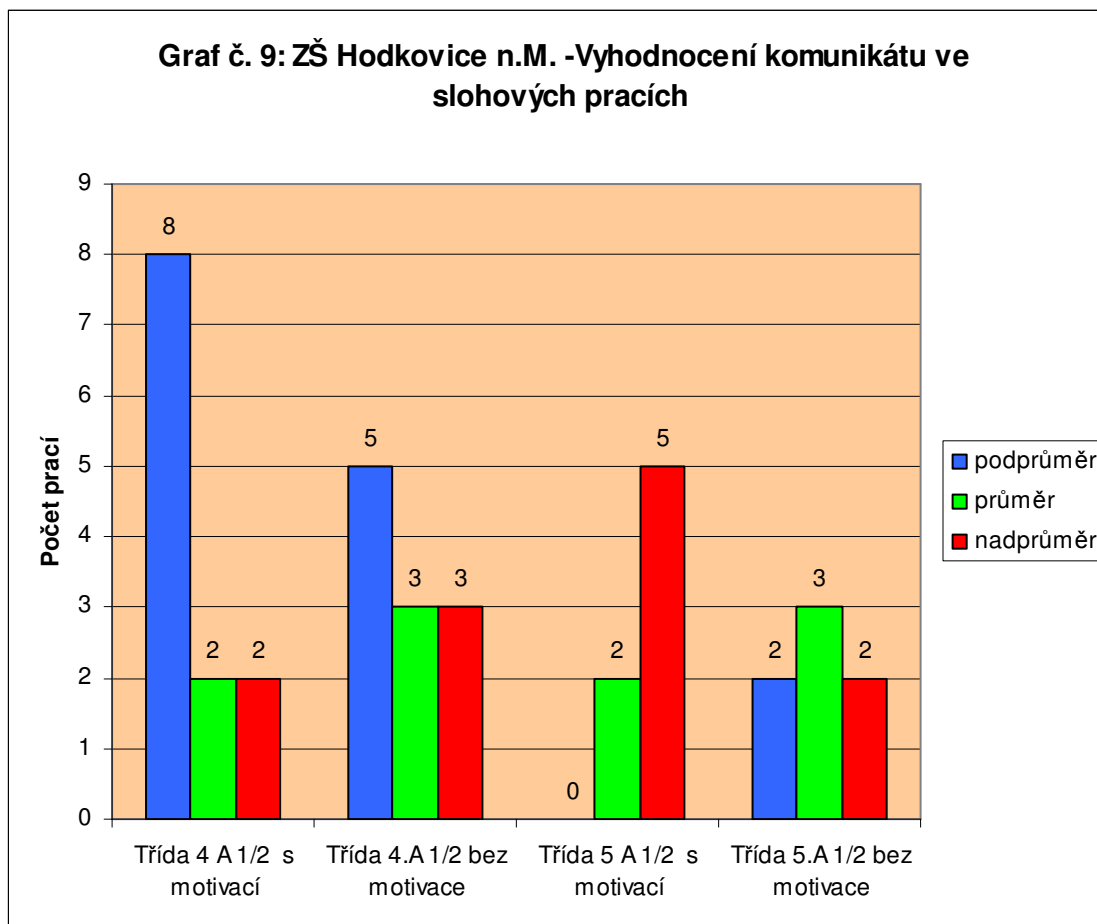
Hodnocení: **podprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – velice stručný
- Fantazijní prvky – příběh ovlivněn realitou, propojen jen několika prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora vyvolat u čtenáře napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jednoduchá zápletka

Hodnocení: **průměr**

Graf č. 9 vyhodnocuje slohové práce z hlediska jejich komunikátu v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Hodkovice nad Mohelkou.

➤ **ZŠ Vesec – 4. B – Motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, fantazijní prvky použity v nepatrném množství
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná zápletka děje

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – velmi stručný
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápletka

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor používá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápletka

Hodnocení: **průměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na smysly, autor poukazuje na přátelství mezi člověkem a Jetym
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky –strukturovaná dějová linie rozdělena do tří etap (tří dnů)

Hodnocení: **průměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná dějová zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na smysly
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky –strukturovaná dějová linie rozdělena do tří etap (tří dnů)

Hodnocení: **průměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – stručný

- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, dramatičnost situace
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – nerozvitý
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – dramatičnost situace, sociální stránka – pomoc v nouzi, pochopení, přátelství
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb, zajímavá slovní spojení, originální vyjadřování
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom a o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná, strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět, využívá přímé řeči ke zvýšení pocitovosti
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavy děje
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – autor podtrhuje přátelství mezi člověkem a Jetym, snaha o působení na smysly
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jasná zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na smysly, autor poukazuje na přátelství mezi člověkem a Jetym
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněná realitou, prvky fantazie, snové prvky
- Emotivní stránka – snaha zapůsobit na smysly
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 5

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, stupňování napětí pomocí krátkých vět, využívá přímé řeči ke zvýšení pocitovosti, snaha působit na smysly
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, využívá přímé řeči ke zvýšení pocitovosti
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jasná dějová zápletky

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost ovlivněná realitou
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletky děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost ovlivněná realitou
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru a pocit strachu, použití neobvyklých slovní spojení
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis poukazuje na hlavní dějovou zápletku
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletková děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 9

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, autor využívá fantazijní prvky
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, zvýšení poutavosti pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletková

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 10

- Popis krajiny – velice stručný
- Fantazijní prvky – příběh ovlivněn realitou, propojen jen několika prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora vyvolat u čtenáře napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jednoduchá zápletková

Hodnocení: **průměr**

Eva 11

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, působení na smysly, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis navozuje pocit
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 12

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost ovlivněná realitou
- Emotivní stránka – snaha autora o navození tajemna
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná dějová zápleтка

Hodnocení: **průměr**

Eva 13

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – objevují se zřídka
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – jasná stručná dějová zápleтка

Hodnocení: **průměr**

Eva 14

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazovost

- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí využitím krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – jasná stručná dějová zápletk

Hodnocení: **průměr**

➤ **ZŠ Vesec – 4. A – Bez motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom a o čem bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná dějová zápletk

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, pocit nebezpečí, působení na smysly, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis psán formou otázky, nastiňuje děj
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletk, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazovost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí využitím krátkých vět

- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletka rozdělená do dvou etap

Hodnocení: **průměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nastiňuje hlavní zápletku děje
- Složitost zápletky – strohá zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na čtenáře city pomocí pozitivního vztahu k Jetymu
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis psán formou otázky, nastiňuje děj
- Složitost zápletky – delší, jasná zápletky, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, autor využívá fantazijních prvků a umisťuje je do reality
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje

- Složitost zápletky – jasná zápletká

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – strohá zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nastiňuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jednoduchá zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – prostá zápletká

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 10

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazovost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí využitím krátkých vět, snaha navodit, tajemno
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá, o čem je příběh
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletka rozdělená do dvou etap

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost, veliké množství fantazijních prvků, autor využívá přímé řeči pro zvýšení emotivnosti
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jasná struktura dějové zápletky

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazovost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit napětí využitím krátkých vět
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí

- Fantazijní prvky – obrazovost je ovlivněna realitou
- Emotivní stránka – snaha autora zvýšit emocionalitu přímou řečí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletk

Hodnocení: **průměr**

Eva 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná, malá
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává hlavní postavy děje
- Složitost zápletky – prostá zápletk

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – jednoduchá, jasná zápletk

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – stručná zápletk

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazovost obohacena snovými představami
- Emotivní stránka – snaha autora zvýšit emocionalitu přímou řečí, vnitřní řečí hlavní hrdinky
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis spojen s úvahou
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis sděluje hlavní zápletku děje
- Složitost zápletky – stručná zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – nejsou příliš využity
- Emotivní stránka – snaha autora o přiblížení Jetyho čtenářům vytýčením jeho kladných vlastností
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavy děje
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 10

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nevypovídá nic o ději, přibližuje roční období
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 11

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora o navození napětí, působení na smysly
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis sděluje hlavní zápletku děje
- Složitost zápletky – jasná strukturovaná dějová zápletky

Hodnocení: **průměr**

➤ **ZŠ Vesec – 5. B – Motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost, veliké množství fantazijních prvků, pohádkové motivy, postavy, bájná stvoření
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis je neutrální, nic nevypovídá o ději
- Složitost zápletky – dlouhá, složitá struktura děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost, veliké množství fantazijních prvků, pohádkové motivy, postavy, bájná stvoření
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis je neutrální, nic nevypovídá o ději
- Složitost zápletky – dlouhá, složitá struktura děje

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – příběh ovlivněn realitou, propojen jen několika prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora vyvolat u čtenáře napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, strukturovaná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – psáno formou úvahy

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – chybí

- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – psáno formou úvahy

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost, autor využívá fantazijní prvky
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu strachu, prvky agresivity
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis se týká hlavních ústředních postav
- Složitost zápletky – jasná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha vzbudit u čtenáře sociální citění
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis se týká ústřední postavy
- Složitost zápletky – jasná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Pavel 8

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, autor využívá fantazijní prvky
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, zvýšení poutavosti pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb

- Vztah nadpisu k textu – naznačuje, o čem bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 1

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, autor využívá fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis přibližuje děj
- Složitost zápletky – jasná zápleтка

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, působení na smysly, stupňování napětí pomocí krátkých vět
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – delší, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – příběh částečně ovlivněn realitou propojenou prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na smysly, vyvolat pocit zimy
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápleтка

Hodnocení: **průměr**

Eva 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – příběh ovlivněn realitou, objevují se prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na smysly, snaha o navození strachu, napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nevypovídá o dějové zápletce
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 5

- Popis krajiny – rozvitý
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, snové představy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, působení na smysly
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis pojmenovává ústřední postavu děje
- Složitost zápletky – dlouhá zápletky, rozdělená o několika etap

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vyskytují se ve velmi malém počtu
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – psáno formou popisnou, zápletky takřka nulová

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vyskytují se ve velmi malém počtu
- Emotivní stránka – nízká pocitovost

- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom příběh je
- Složitost zápletky – stručná zápletka

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky –příběh ovlivněn realitou, objevují se prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na smysly, snaha o navození napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nastiňuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 9

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky –příběh ovlivněn realitou, objevují se prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na smysly, snaha o navození tajemna a napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nastiňuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletka

Hodnocení: **průměr**

Eva 10

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – objevuje se obrazotvornost v popisu Jetyho
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – označuje ústřední osobu v popisu
- Složitost zápletky – stručná jasná dějová zápletka

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 11

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky –příběh ovlivněn realitou, objevují se prvky fantazie
- Emotivní stránka – snaha autora zapůsobit na smysly, snaha o navození tajemna a napětí
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nastiňuje dějovou zápletku
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, jasná zápletk

Hodnocení: **průměr**

Eva 12

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – veliká obrazotvornost, veliké množství fantazijních prvků, pohádkové motivy, postavy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru
- Zásoba slov – průměrného rozsahu
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá o dějové zápletkce
- Složitost zápletky –jasná zápletk děje

Hodnocení: **průměr**

➤ **ZŠ Vesec – 5. A – Bez motivace:**

Pavel 1

- Popis krajiny –chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazovost, příběhová stopa se podobá pohádkovému vyprávění
- Emotivní stránka – snaha o velikou dramatičnost situace, napětí, tajemnost
- Zásoba slov – nadprůměrná, rozvitá, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis označuje osobu, které se děj týká
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – děj pojat vědecky, vysoká obrazotvornost zasazená do reality
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, akční scény,
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jedna dějová linie, velice strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, prvky použity v nepatrném množství
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Pavel 4

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost zasazená do reality
- Emotivní stránka – stupňování napětí pomocí krátkých vět, akční scény, autor promítá do příběhu záporný postoj k Jetymu
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – složitá dějová linie, velice strukturovaná

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, fantazijní prvky v malé míře
- Emotivní stránka – snaha autora o navození pocitu tajemna
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis se týká hlavní ústřední postavy
- Složitost zápletky – strukturovaná dějová linie rozdělena do několika etap

Hodnocení: **průměr**

Pavel 6

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – pohádkové motivy, velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou, až strašidelnou atmosféru, snaha působit na čtenářovi smysly
- Zásoba slov – nadprůměrná, velká, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá o dějové zápletce
- Složitost zápletky – strukturovaná složitá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Pavel 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – autor nevyužívá příliš fantazijních prvků
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, nízká pocitovost
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis popisuje, čeho se bude týkat hlavní dějová zápleтка
- Složitost zápletky – autor odbíhá od hlavní dějové linie a vytváří vedlejší dějovou linii

Hodnocení: **průměr**

Eva 1

- Popis krajiny – velice stručný
- Fantazijní prvky – vysoká obrazotvornost zasazená do reality

- Emotivní stránka – autor používá humorných scén k oslovení čtenáře
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – vypovídá, o kom bude děj a kdy se odehrává
- Složitost zápletky – jednoduchá dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 2

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, využití nadměrného počtu fantazijních prvků, příběh nese pohádkové rysy, objevují se pohádkové postavy
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou, až strašidelnou atmosféru, snaha působit na čtenářovi smysly
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – složitá strukturovaná dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 3

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, využití fantazijních prvků, příběh nese pohádkové rysy, objevují se pohádkové postavy
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, má kladný vztah k Jetymu
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jednoduchá, až popisná zápletky

Hodnocení: **průměr**

Eva 4

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost zasazena do reality

- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou atmosféru, snaha působit na čtenářovi smysly, autor vyzdvihuje vztah mezi člověkem a Jetym
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – složitá strukturovaná dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Eva 5

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – autor fantazijní prvky takřka nevyužívá
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis nám říká, koho se týká děj
- Složitost zápletky – stručná, jasná, jedna dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Eva 6

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, má kladný vztah k Jetymu
- Zásoba slov – průměrný rozsah
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná, delší dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Eva 7

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha autora působit na čtenářovy smysly
- Zásoba slov – průměrný rozsah

- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jasná, delší dějová linie

Hodnocení: **průměr**

Eva 8

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost, využití fantazijních prvků
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, má kladný vztah k Jetymu
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – jednoduchá zápleтка

Hodnocení: **průměr**

Eva 9

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, má kladný vztah k Jetymu, působení na čtenářovi city pomocí přímé řeči
- Zásoba slov – průměrný rozsah
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – stručná dějová linie se zmateným koncem

Hodnocení: **průměr**

Eva 10

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – obrazotvornost, příběh zasazen do reality
- Emotivní stránka – autor se ztotožňuje s hlavní postavou, má kladný vztah k Jetymu, autor zdůrazňuje přátelský vztah mezi člověkem a Jetym
- Zásoba slov – průměrný rozsah
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – stručná dějová linie, jasná zápleтка

Hodnocení: **průměr**

Eva 11

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – malá obrazotvornost, prvky použity v nepatrném množství
- Emotivní stránka – nízká pocitovost
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis napovídá čtenáři, o kom bude děj příběhu
- Složitost zápletky – stručná, jasná

Hodnocení: **podprůměr**

Eva 12

- Popis krajiny – stručný
- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost
- Emotivní stránka – snaha o navození tajemné atmosféry, autor ukazuje na pozitivní vztah k Jetymu, autor využívá přímou řeč pro zvýšení poutavosti
- Zásoba slov – průměrná
- Vztah nadpisu k textu – pouze naznačuje o čem a o kom bude příběh
- Složitost zápletky – jasná zápletky rozdělena do dvou etap (dvou dnů)

Hodnocení: **průměr**

Eva 13

- Popis krajiny – chybí
- Fantazijní prvky – využity nepatrně
- Emotivní stránka – snaha o navození tajemné až strašidelné atmosféry,
- Zásoba slov – malá, podprůměrná
- Vztah nadpisu k textu – nadpis říká, o kom bude příběh
- Složitost zápletky – jasná stručná zápletky

Hodnocení: **podprůměr**

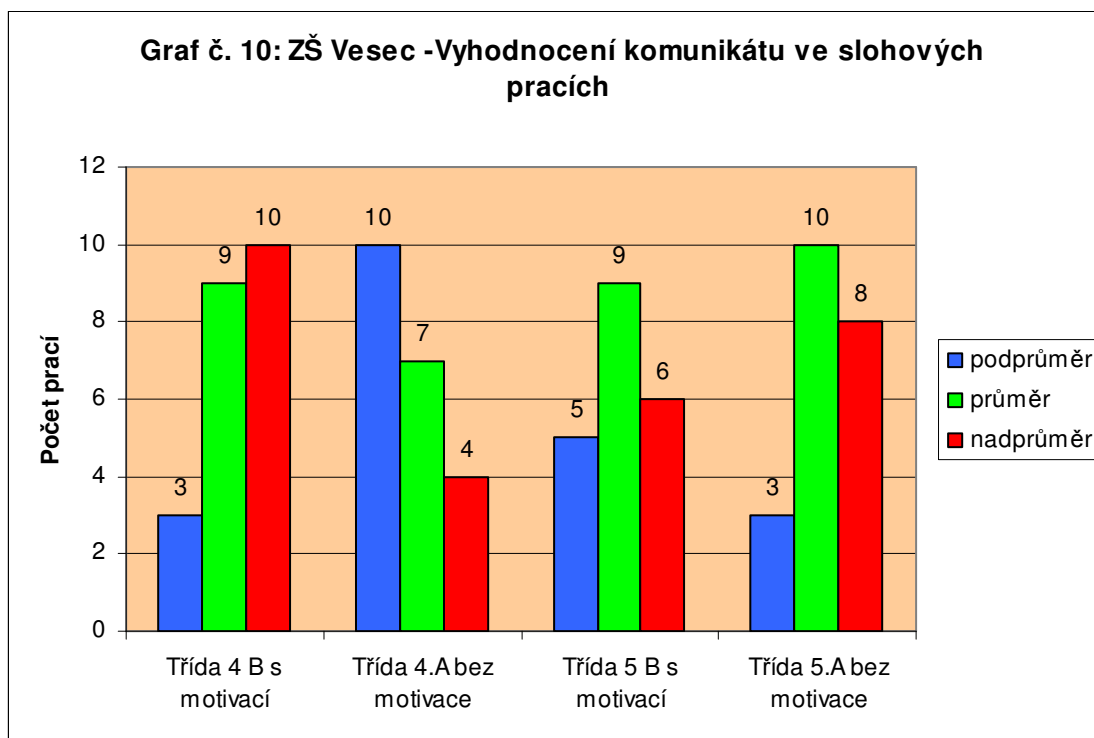
Eva 14

- Popis krajiny – chybí

- Fantazijní prvky – velká obrazotvornost, autor využívá fantazijních prvků
- Emotivní stránka – snaha autora navodit tajemnou až strašidelnou atmosféru, snaha působit na čtenářovi smysly, autor vyzdvihuje vztah kladný vztah mezi člověkem a Jetym
- Zásoba slov – rozvinutá, nadprůměrná, používání různorodých substantiv, adjektiv, verb
- Vztah nadpisu k textu – nadpis vypovídá, o kom bude děj
- Složitost zápletky – složitá strukturovaná dějová linie

Hodnocení: **nadprůměr**

Graf č. 10 vyhodnocuje slohové práce z hlediska jejich komunikátu v motivovaných a nemotivovaných 4. a 5. třídách základní školy Vesec.

5.3 Porovnání slohových prací mezi testovanými školami

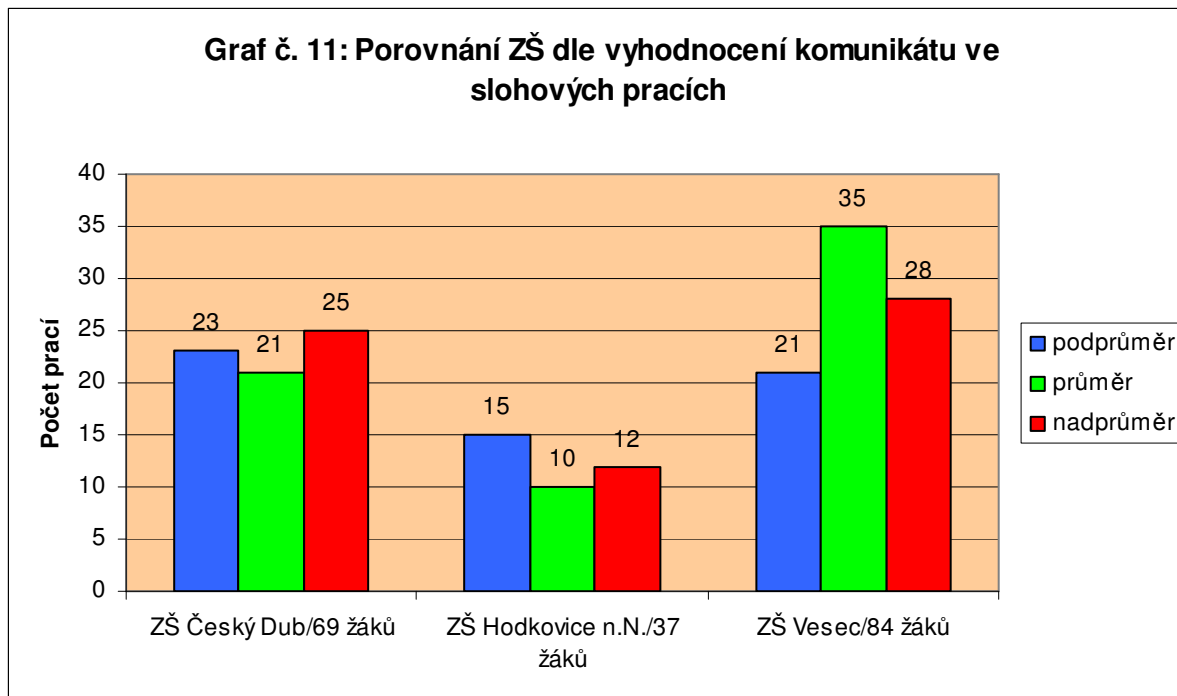
Vyhodnocení dat sondy znázorňuje tabulka č. 5. Třídy, v nichž byla využita při psaní motivace, mají výsledky označeny červeně, bez motivace pak modře.

Při hodnocení kreativity ve slohových pracích jsem vycházela z celkového součtu prvků fluence, flexibility a originality, jež se vyskytly v žákovských pracích v jednotlivých třídách.

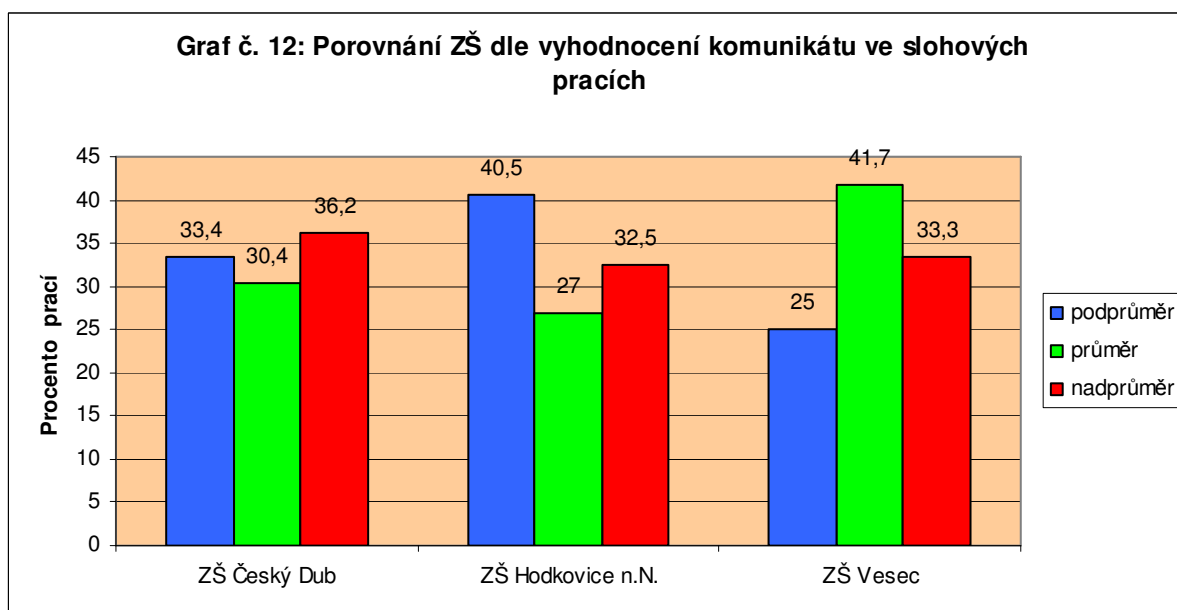
Při hodnocení vlivu motivace na komunikát slohu jsem vycházela z celkového počtu nadprůměrných, průměrných a podprůměrných prací v každé třídě..

Tabulka č.5 – viz soubor v excelu

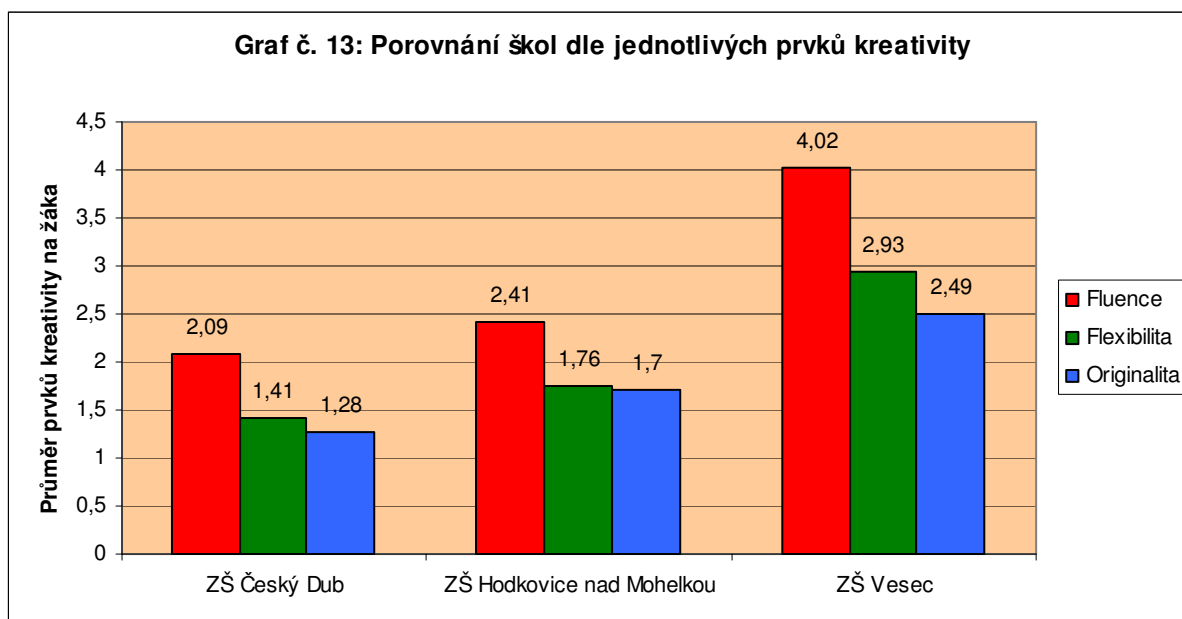
Graf č. 11 porovnává základní školy Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou a Vesec z hlediska celkového počtu podprůměrných, průměrných a nadprůměrných slohových prací jednotlivých škol.

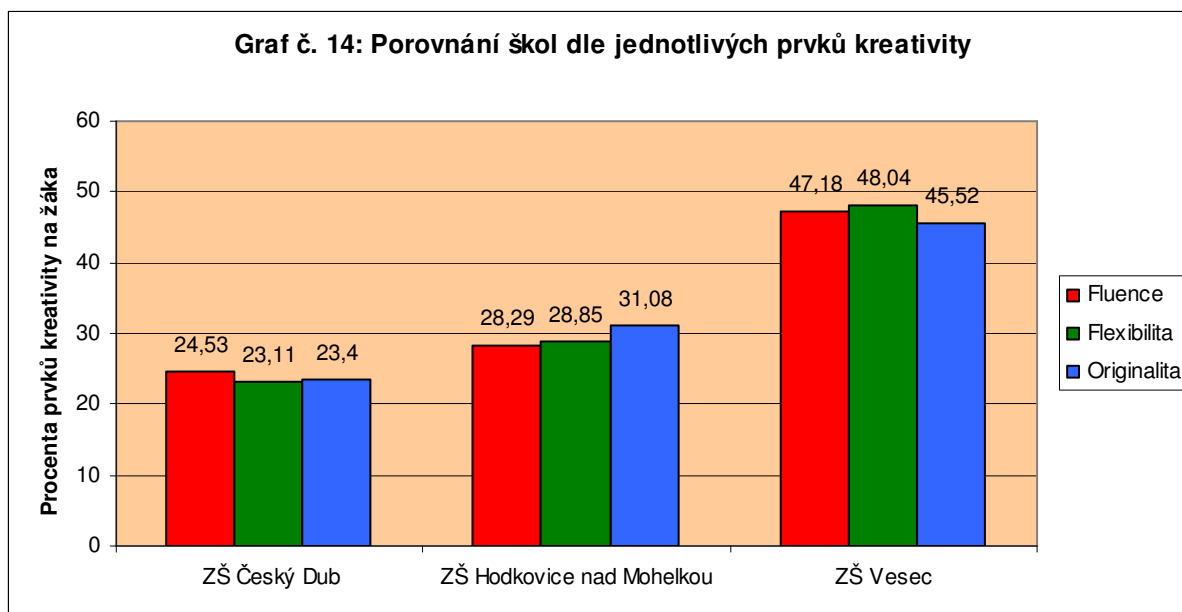
Graf č. 12 porovnává základní školy Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou a Vesec z hlediska celkového počtu podprůměrných, průměrných a nadprůměrných slohových prací jednotlivých škol v procentech.

Graf č. 13 porovnává základní školy Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou a Vesec dle průměru kreativních prvků fluence, flexibility a originality na žáka.

Graf č. 14 porovnává základní školy Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou a Vesec dle součtu kreativních prvků fluence, flexibility a originality jednotlivých škol v procentech.

6. Vyhodnocení problémů a hypotéz

Problém č. 1: Motivace ovlivňuje tvořivé psaní žáků.

H_0 : Motivace nemá vliv na tvořivé psaní žáků.

Problém č. 2: Tvůrčí schopnosti žáka jsou ovlivněny míra divergentního myšlení a osobnostními rysy.

H_A : Míra divergentního myšlení a rysy osobnosti ovlivňují tvůrčí schopnosti žáka.

Problém č. 3: Motivace ovlivňuje komunikát slohové práce.

H_A : Motivace má vliv na komunikát slohové práce.

Problém č. 4: Slovní zásoba žáka má vliv na kvalitu slohové práce po stránce obsahové.

H_A : Slovní zásoba žáka ovlivňuje kvalitu slohové práce po stránce obsahové.

Problém č. 5: Motivace podněcuje fantazii při slohové tvorbě.

H_A : Motivace podporuje fantazii při slohové tvorbě.

Problém č. 6: Žákovskou slohovou tvorbu ovlivňují vnitřní a vnější faktory.

H_A : Na žakovskou tvorbu mají vliv vnitřní a vnější faktory.

Problém č. 7: V motivovaných třídách se objeví více nadprůměrných slohových prací.

H_0 : V třídách nenalezneme více nadprůměrných slohových prací.

Z výsledků je zřejmé, že motivace před začátkem psaní slohových prací má pozitivní účinek na utvořené texty z hlediska komunikátu, současně však výsledky poukazují na to, že vnější a vnitřní faktory, mezi něž patří vlivy a podněty působící na žáky v jejich okolí i vnitřní stav žáků, významně ovlivňují kvalitu textů. Tvůrčí schopnosti žáka závisí na jeho osobnosti, genetických předpokladech a míře divergentního myšlení, nejsou tedy nikterak ovlivněny motivací. Motivace v tomto případě pouze ovlivňuje fantazijní představy a tím napomáhá k originalitě slohové práce.

7. Závěr z praktické části

Motivace je důležitou součástí vyučovacího procesu. Bez jejího využití se výuka stává strohým nástrojem předávání informací. Na prvním stupni základních škol je motivace běžnou součástí vyučování a má mnoho podob a využití; didaktická hra, dramatizace, vyprávění, vlastní činnost dětí, ale i pochvala učitele apod. Motivace zpestřuje vyučování, navozuje danou atmosféru a současně povzbuzuje žáka v jeho činnosti.

Díky sondě, kterou jsem prováděla na prvním stupni základních škol, konkrétně ve čtvrtých a pátých třídách, jsem se přesvědčila o tom, že motivace ovlivňuje myšlení žáků ve chvíli jejího působení. Působí nejen na rozumovou stránku jejich osobnosti, ale současně podněcuje jejich emoce. Jimi se děti mladšího školního věku nechávají ovlivňovat ve velké míře.

Při provádění motivace, která působila na jejich smysly, formou mluveného slova a hudby, se některé děti natolik vžily do hudební vložky, že ji vyžadovaly i během psaní. Hudba jim pomáhala vybavit si navozené pocity při vyprávění. Některé děti zpočátku nevěděly jak začít, ale postupně se některé z nich rozepsaly natolik, že jim nestačily ani dvě vyučovací hodiny.

Během sondy jsem se mohla přesvědčit, že motivace je jen jedním z mnoha faktorů, které žáka ovlivňují. Čas byl jedním z rozhodujících faktorů. Pokud třída tvořila text během prvních dvou vyučovacích hodin, byla odpočatá a soustředěná. Pokud psala sloh během čtvrté a páté vyučovací hodiny, byla neklidná, nesoustředěná a na dětech se začala projevovat únava.

Důležitým faktorem, který měl přímý vliv na žákovskou tvorbu, byly specifické poruchy učení a chování. Psaní se stávalo velkou překážkou především pro dysgrafiky a dyslektiky. Velikým překvapením však pro mě bylo, že žákovské práce psané dětmi s touto poruchou vykazovaly mnohem větší kvalitu z hlediska tvůrčího myšlení a nápaditosti. Motivace pro ně měla mnohem větší působivost, než pro ostatní žáky.

Na základní škole v Českém Dubě v páté třídě jsem se setkala s chlapcem s ADHD. Tento chlapec jako jediný z celé třídy sedl k předloženému papíru a psal bez chvilky odpočinku celé dvě hodiny.

Dalším z mých poznatků bylo zjištění, že pokud žáci nejsou svazováni známkováním gramatických chyb, jsou při psaní mnohem uvolněnější a to má pozitivní vliv na jejich tvorbu.

Faktorem, který ovlivnil veškeré slohové práce, byla slovní zásoba, která se stala velice svazujícím článkem v jejich textech. Očekávala jsem mnohem větší rozmanitost slovní zásoby.

Ráda bych poukázala na jeden prvek, který se často v žákovských pracích objevoval. Bylo to násilí a nadmíra „krveprolití“. Žáci v mnoha případech vytvořili z Jetyho vražedné monstrum, které muselo být zabito. Zajímala jsem se, kde se v takto mladých dětech bere tolik nenávisti a zloby. Jediným vysvětlením se pro mě staly filmy typu hororů, které děti často sledují a počítačové hry s válečnými motivy.

V závěru mohu říci, že motivace měla kladný vliv na slohové práce z hlediska obsahu. Z výsledků grafů bylo patrné, že kreativita u dětí je podmíněna jejich osobnostním zaměřením, psychickými zvláštnostmi a především mírou rozvinutí divergentního myšlení.

Osobně jsem se přesvědčila, že žáci čtvrtých a pátých tříd jsou schopni psát kvalitově velmi dobré a pěkné práce a to i vzhledem k jejich věkovým zvláštnostem a různým faktorům, které na ně působí během tvorby.

III. ZÁVĚR

Motivace je důležitý a neopomenutelný prvek výuky na prvním stupni základních škol. Pomocí jejího vlivu na žáky učitel řídí vyučování a osvojování nových poznatků. Motivaci lze u žáků usměrňovat a ovlivňovat jejich zaujetí k novému, doposud nepoznanému.

Motivace úzce souvisí s tvůrčími schopnostmi žáka. Ty, jak jsem se mohla přesvědčit, přímo ovlivňují jakoukoliv činnost žáka, a tudíž i jeho literární tvorbu. Míra kreativity u žáka se projeví na jeho schopnostech řešit zadaný problém různými způsoby a nelézat tak nová a neobvyklá řešení. V rozboru motivovaných i nemotivovaných slohových pracích se kreativnost jednotlivých žáků projevila množstvím tvůrčích prvků, jejichž počet byl přímo závislý na tvůrčích schopnostech dítěte. Motivace pak tvůrčí nápady dětí dotvářela. Naproti tomu komunikát žakovských slohových byl motivací znatelně kladně ovlivněn.

Tvůrčí schopnosti jsou žákovy vlastní. Na jejich „vzniku“ a rozvoji se podílí genetické předpoklady, psychické vlastnosti a osobnost žáka. Tvůrčí schopnosti jsou do značné míry vrozenou záležitostí. Avšak pomocí správného přístupu k dítěti, lze schopnosti tvořit u dětí rozvíjet.

Rámcově vzdělávací plán vytvořil tzv. vzdělávací oblasti díky nimž se nám „vyučovací předměty“ propojily. Učitel, který si sestavuje tématické plány výuky má možnost pomocí nového vzdělávacího systému uplatnit své vlastní kreativní schopnosti v sestavení výuky a do určité míry i v rozložení učební látky. Jeho přístupem ovlivňuje vzdělávání svých žáků.

Velký význam mají pro rozvoj tvůrčích vlastností u žáků tzv. projekty. Učitel si zvolí téma, kterému se chce se svými žáky věnovat a využije ho při různých činnostech v několika nebo ve všech vyučovacích předmětech. Projekty mohou být krátkodobé v rámci několika hodin, dnů, ale i dlouhodobé v rozsahu několika týdnů, měsíců. Přínosem se stává pro žáky vlastní aktivita, s níž se podílí na řešení a zpracování zadaného problému, tématu. Velice dobře v něm mohou uplatnit svoje myšlenky, nápady a názory. Aby lépe pronikly a pochopily téma své práce, musejí se s problémem blíže seznámit a pochopit jeho podstatu. Tím si osvojují nové poznatky nenásilnou formou.

Nejen projekty mohou pomoci rozvíjet kreativitu u žáků. Existuje mnoho her a cvičení zaměřených na její rozvoj, které lze využít během výuky jako učební činnost nebo jako motivační doplněk. Pro psaní literárních textů jsou vhodné hry pro rozvoj slovní zásoby. Patří sem například vymýšlení vlastností k různým pohádkovým bytostem a hlavním hrdinům příběhů, ale i asociační řetězce nebo slovní hříčky. Pro lepší vžití se do tématu, o kterém mají

žáci psát, může učitel využít dramatické scénky, do kterých se zapojují samy děti. Mají možnost stát se na chvíli hlavním hrdinou a aktérem příběhu a dovedou se lépe vcítit do druhé osoby a pochopit její emocionální rozpory a pohnutky. Dramatizaci však může ztvárnit i učitel.

Existuje řada možností, jak může učitel přistoupit k problematice nové učební látky. Vždy platí nepsané pravidlo: „Čím více smyslů může dítě využít, tím intenzivnější je jeho prožitek z dané činnosti a jeho tvůrčí schopnosti se tak lépe rozvíjejí.“

IV. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BLÁHOVÁ, K.: *Uvedení do systému školní dramatiky*. Praha: IPOS, 1996. ISBN 80-7068-070-9.

ČÁP, J.: *Psychologie výchovy a vzdělávání*. Praha: Karolinum 1997. ISBN 80-7066-534-3.

ČECHOVÁ, M.: *Komunikační a slohová výchova*. Praha: ISV nakladatelství, 1998. ISBN 80-85866-32-3.

FISHER, Z.: *Tvůrčí psaní. Malá učebnice technik tvůrčího psaní*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-85931-99-0.

JAKLOVÁ, A.: *Komunikace – styl – text*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. ISBN 80-7040-819-7.

Klíčové kompetence v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN 978-80-87000-07-6.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7/69-195-x.

LOKŠA, J., LOKŠOVÁ, I. : *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-205-x.

LOKŠA, J., LOKŠOVÁ, I. : *Tvořivé vyučování*. Havlíčkův Brod: Grada 2003. ISBN 80-247-0374-2.

MACKOVÁ, S.: *Dramatická výchova ve škole*. Brno: DIF JAMU, 1995.

MACHKOVÁ, E.: *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha: IPOS 1998. ISBN 80-7068-103-9.

Ministerstvo školství , mládeže a tělovýchovy: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Opatření ministryně školství. Praha, 2005.

PAVELKOVÁ, I.: *Motivace žáků k učení*. Praha: 2002. Pedagogická fakulta UK, 2002. ISBN 80-7290-092-7.

PAVLOVSKÁ, M.: *Dramatická výchova*. Brno: CERM akademické nakladatelství s.r.o., 1998. ISBN 80-7204-071-5.

PIETRASINSKI, Z.: *Tvorivé myslenie*. Bratislava: Obzor, 1972.

SEIFERTOVÁ, A.: *Tradiční sloh netradičně*. Praha: BLUG, 2007. ISBN 978-80-85635-09-6.

VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.

VÁGNEROVÁ, M.: *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0181-8.

VÁGNEROVÁ, M.: *Úvod do psychologie*. Praha 1999. Karolinum. ISBN 80-7184-421-7.

VALENTA, J.: *Pane, prosím vás, tady někde mají být hranice výchovné dramatiky...Tvořivá dramatika*, 1995, č. 2.

V. PŘÍLOHY

1. Slohové práce žáků čtvrtých a pátých tříd, které vyšly v hodnocení jako nadprůměrné a tvůrčí
2. CD s motivační hudbou

Žlty

Přišla zima a můj děda sešel po ořezávání podlah. Já jsem zůstala doma sama. Pustila jsem si televizi a začala jsem si malovat. Najednou jsem zaslechla nějaké šustění, když šlo jsem se podívat, kokou a viděla jsem ve sněhu jsem viděla velké tápoty, ale čtyřmi prsty. Směřovali do stodoly. Otevřela jsem dveře a hned vedle dveří byl velký rozsekáný chuchvalec chlupů. Vzala jsem ho do ruky ale najednou jsem viděla jak se něco hýblo v kory. Tak jsem se lekla a já jsem upustila ten chuchvalec chlupů a omdlela jsem. Když jsem se probudila v posteli ležela jsem v posteli a vedle mě to seděl děda. Děda se mě zeptal co se stalo a já řekla: Když jsem odešla pustila jsem si televizi a šla jsem si malovat. Potom jsem zaslechla nějaké šustění. Podívala jsem se oknem ven a tam byli velké čtyřprstí tápoty. Otevřela jsem dveře a hned vedle dveří byl rozseký chuchvalec chlupů. Sebrala jsem jej a v tom jsem už viděla jak se něco hýblo v kory. Upustila jsem chuchvalec chlupů a dál už nevím. Ježíšmarjá, řekl děda. Lepšala jsem se dědy co se děje a děda řekl že jely utekl ze severního pólu, až se se mnou setká. Ty se z nás s jelym? Ano. Jého se bát nemusíš. Jen se tě bojí víc než ty jeho. Opasdu? Ano opasdu. Tak jsem se začala kamarádit s jelym a už nikdy jsem se ho nebála.

napsala Yara Kopečná
11. prosince v Liberci 2007

133

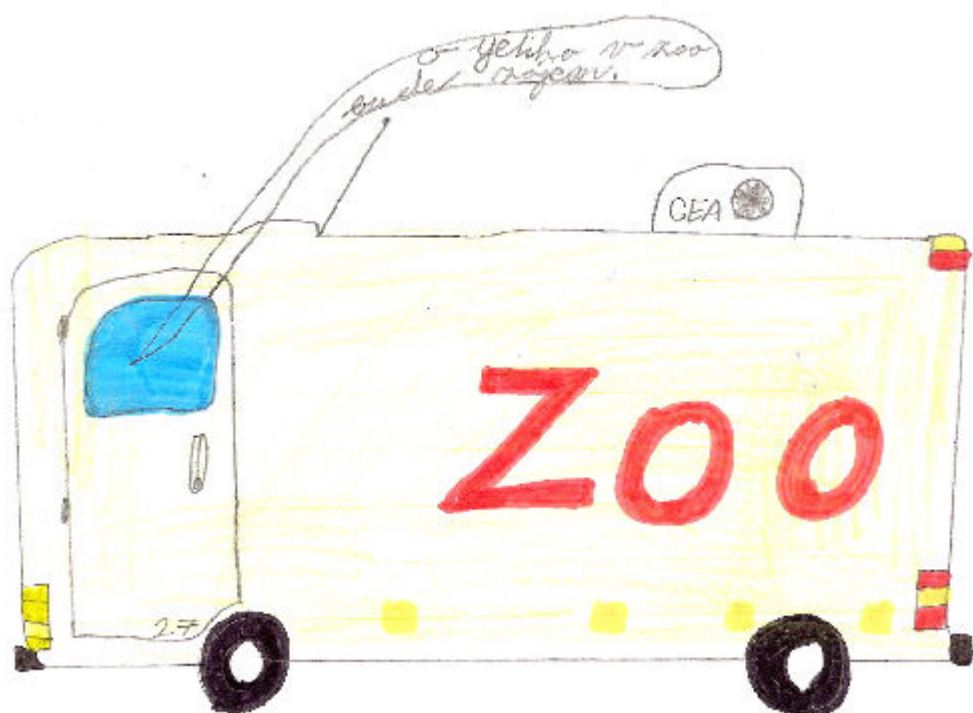
usmýj, máš plnou rýhu, a máš zubce a máš nohou. Vycházel, roztáhl, roztáhl,
 naklonil, kroutil, ale obličej měl: milý, kamarádkový a společenský. Byl to Jelya
 já jsem na něj chvilky koukala a potom jsem říkla: Lektářem hlase
 „Do-do-dobry! do-do-dobry! pa-pau! Ja-ja-Jelya.“ „Ahoj! Já jsem Jelya a
 kdo jsi ty?“ Zeptal se Jelya. „Já jsem Mařenka, kámoška ze vesnice.“ Odpově-
 děla jsem Jelya se poradil a vzal mě do ruky. Já jsem se shodla
 křídla. Budeme kamarádky?“ Zeptal se mě Jelya. „Jasně, kdyby mělo usměšit.“
 „Jo já usmí.“ Řekla Jelya. „Já si s sebou budu brát.“ A tak jsme s
 Jelyou byly nejlepší kamarádky. Zanedávila jsem Jelyho a Mařenku a ty
 si mohlaš rozumět. A šly jsme spolu s Jelyou až do snění. Pa-

Jelya a já

Yeti v zoo

Bylo krásné lednové odpoledne a sněžilo. Poradil jsem se se příjdu na procházku. Když už jsem kráčil lesem, kausalyj mě podivně velké stopy ve sněhu. Šel jsem na stopami dál a hlouběji do lesa. Byl jsem už hodně daleka a nevěděl jsem kde jsem. A v tom jsem na sklonem uviděl velikou bílou postavu, která mě pozoruje. Byl to sněžný muž - Yeti. Bátl se mě a já jsem mu nabídl že může jít se mnou domů. Je začátek nechtěl ale pak se nechal přesvědčit. Když už jsme byli skoro u mého domu, šel kolem rektora. Málem naboural do plotu když uviděl Yetiho. Celý rozrušený zavolal do zoo že vidí sněžného muže. Nechtěli mu věřit, ale pro Yetiho si přijeli. Nechtěl do zoo a bránil se. Píchli mu upaívací injekci a on uvolnil. Naložili ho do auta plného sněhu a odvezli do zoo. Byla mi ho líto. Ještě ten den v televizi hlásily že se zoo utekl Yeti. A měli pravdu. Asi v 21:53 se před nájmí dveřmi objevil. měli jsme oba radost. Dal jsem mu rodu s ledem a odvedl jsem ho do lesa. Asi půl hodiny jsme se loučili. Potom zmizel v noci tme. Více už jsem o něm neslyšel.

!

①

Seikani

Tereza B.

Jedna bílá krajina, bíloucí vločky omí jsou.
 Nežádoucí krajnou lidská bytost prochází.
 Nechce jít dál, však krajina ho láká bílé vločky
 padají víc. On jde dál a dál. Snih ledový člověk
 vidí jak nějaké malé stromy sahají do Obá se
 co je to? Nevěří, ví si, počke, zkusit. Ledovou kra-
 jinou, prochází se ovířenem na ramenu. Neleto-
 vou krajina po velkých stromách. Střechy ho vede
 spíš, dlelnu krajiny, obud, počkej. Ale svědčá
 case, klomudisnímu, stvoření. Nakonec viděl
 něco velkého, bílého, je to sněhový muž. Člověk se
 lehl a spadl do sněhu, který ho šel na zimou.
 Sněhový muž visel do přímo ke sněhovému
 muži. Ten to sněhový poznal, vzápětí se člověk
 probudil. A nahlás, ráno sněhový muž krámu
 přišel a člověk, vyláhl, kurnaj. A dal se do boje.
 Jednou ho kurnajem udeřil a pak sedal na
 ušit. Doběhl k bílé krajine, kde se vidí po práci
 ale žádná, lekní krajina, tam není běhal
 dlelna, ale bílá krajina, byla všude, ale
 mezí. Tam přiběhl sněhový muž a bez kurnaj.
 Člověk by mu ho jinak vzal a bojoval. Ale sněhový
 muž ho zabil ra, kroví. On je tu celou dobu poroval.
 Sněhový muž slízel jin velkým kůk - A A kůk pomoci pomoci
 On to na několik dní udělal ale přerušil to strasné

SEIKANI SNIM.

KUNAS

NAPADENÝ
ČLOVĚK

VELBLOUPES

ZRANĚNÉ DIVNÉ ZVÍŘE

č. 1. Příběh snežného muže jménem Marek / Václav B.
 Jednou v zimě byl slápek který miluje probádky
 ve snehu. Slápek se jmenoval Ruda. Jednou rano vyrazil
 s kamarádem sledat poklad. Před sebou měli docela
 hlubokou cestu. Po chvíli ale cesta vedla dolů a tam
 se nigdo nešel a kamarádovi jít ale Ruda šel dál.
 Najednou se objevila velká stěna a Rudu se vypráskalo
 a tak šel na nůž. Dovedl ho až ke staré chalupce.
 Chalupka ale nebyla jen tak obyčejná byla sádla
 pokryta ledem. Ruda šoušel rozbít ten led ale nešlo
 to. Po chvíli ho napadlo šít nožem a sábralo
 se roztrátilo se uvnitř jasně ledové světlo. Ruda se
 a ní hlas: Ad' hdo? nebo vari odejdi muj poklad
 nedostaneš. Ruda šel domu protože byla už noc.
 Sned rano šel zas ke kamarádovi a porovnal
 o se chalupce a o tajemném slápe. Tak se vydali
 do chalupky. Ruda zas rozbíhal a zas ten hlas:
 Ad' hdo? nebo vari odejdi muj poklad nedostaneš
 pokud nemáš houslova rozmrazení chalupy.
 Všichni hlavi se šli kromě Rudy. Kluci navrhli
 aby šli ale Ruda řekl ne šustaneme a rozbíjíme
 se houslo. A tak se Ruda vydal ještě do chalupce
 negda je a chalupka odprovedla: ano. A t'gda
 sam je snežný člojek je tam. Ruda a tak se zmenye
 chalupka: Marek. Ruda se ptal dal co máme
 udělat aby sme to osvobodili chalupka: Musíš se
 najít čára dejníci která vede chalupku rozmrazila
 a otví se dovíže se máš udělat se uhol pak dostaneš

Pohled který se uvnitř skrývá. Po těchto slovech kluci
šli domů. Den 3. Kluci si sebrali starý, jídla a d. d.
Když šli ke chaloupce tak Ruda se ptal. Kterým
směrem máme jít? A chaloupka jim ukázala děle jónym
směrem. A Kluci se vydali jónym směrem. Dohled
nebyl v této chaloupce ale tento hrad měla kůci. naty
a velká hřídla. Ruda uhlíval. Zvonění se ozvalo
hlas. Kdo tak mě přišel navštívit. Pomalu se otevřely
dveře. Vyšla z ní stará paní.zeptala se co tu chceš?
Ruda řekl: dej nám uhol který máme splnit a by s kůci
houlo a kamražene chaloupky ve které je uhol pohled.
Dobře řekla stará paní musíte s kůci sehnat ork. pírko
a jeho psan pak si musíte vzít s kůci pohled.
Ruda se zeptal: kde máme najít ork. Musíte jít
do domů jónym kůci je samé a se kůci.
Den 4. Kluci se vydali do kůci kůci našli kůci
ork a se kůci vyprávěl jedno pírko. Po s kůci
se se čarodějní a d kůci se. Stará paní se houlo
odvolala. Kluci rovněž šli ke chaloupce k kůci našli
provy pohled kamaražene a kůci.

Dobrodružství s želvou
jednou noc ve 14 hodin začaly padat první vločky sně-
hu. Ji moje sestra Libuše a maminka Táňa jsme se ovideli
na vřelém cestou jsme se zastavily u hřiště který je jme-
nován Slučáček. To od toho že tam jeden pár polkal želvy-
ho. Rozhodli jsme se že se tam podíváme. Převlékly jsme
dívka ale u polkačky nikdo nebyl. Nikdo kromě želvyho.
Všech pět předních. Všechny jsme pučly. Ale máma se trochu
upadla a kapka sedla na křeslo bylo napráno. Kdy nejame
donna a taky na ní bylo napráno. Kde bydlíme. Je všude
tedy jsme nebyli doma přišel k nám želva. Zachoval se. Když se
nachoval tak byl jím se na něj pohlížel ale nikdo ho neviděl.
Tak se želva vydal do prvního parku a už ho šel na míchu.
Přišla se první domů. Táňa se byla holit koupelně a želvyho viděl.
Tak se poslal koupelnu kůň se do nejbližší zoologické
nahrady. Ale želva od lampy utekl a tak se tam poslal znovu
ale taky utekl. Ten ročník utekl na výdělky proto že šel
ně. Ho nestihl vrátit. Kůň se do zoologické nahrady on
šel. Utekl kroumí moc daleko až na sever. Tam se mužral. Libil
protože tam mohl být volně a od té doby už je jenom na sever.

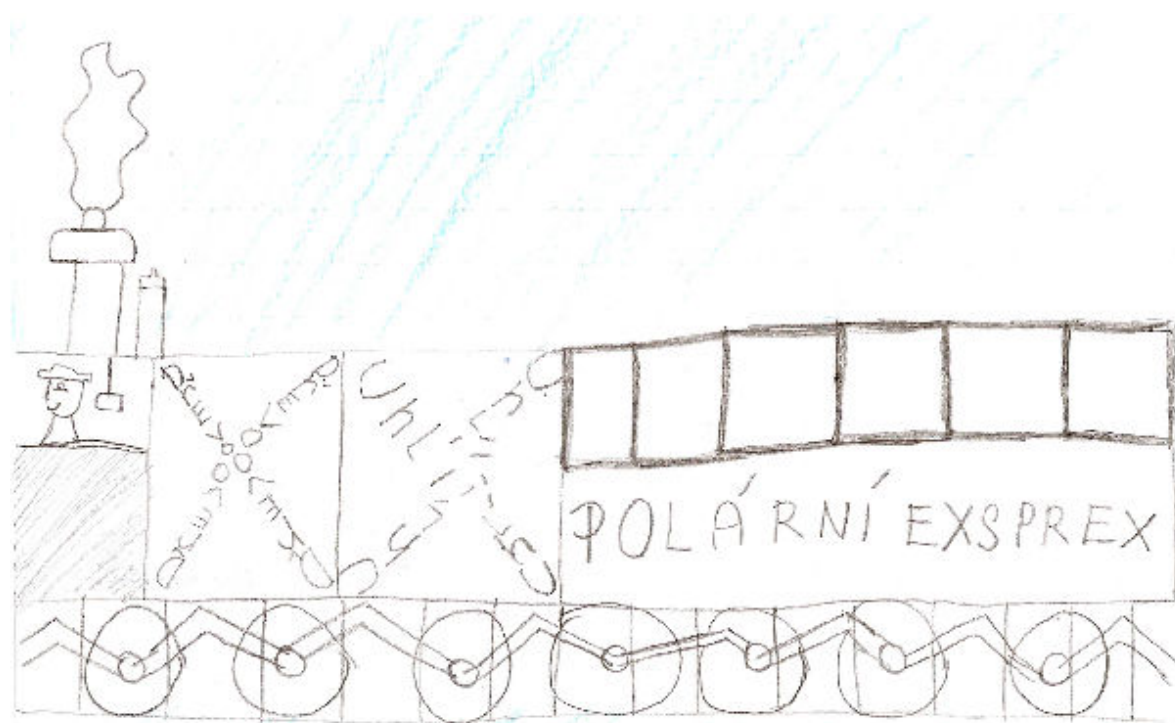

17

O SNĚŽNÉ BOUŘI

Tomáš R.

Ahoj, jmenuji se Tomáš, moje rodina se skládá se 4 osob.
máma se jmenuje Simona, táta se jmenuje Tomáš, moje sestra se
jmenuje Aneta. Já a celá rodina jsme se rozhodli že pojedeme na
dovolenou na Slovensko. A tak jsme si zabrali kufry a jeli jsme
vlakem. Jeli sme polárním expresem a v půlce cesty se porouchal
se motor a přespodli nás smetka vlků. A pak jsme zavolali pomoc
a náhodou jela s vlakem garda vojáků a tak nám pomohli.
A tak jsme šli dále a viděli jsme velký starý strom a pak
jme videli na zmrazeném jezeru rybáře. Housek od Slovenska
Bolu kde se slaví vánoce. A se ulomili je koleje. Tak
jsme zavolali pomoc. A pak jsme se dostali do města Slovensko
Bolu. A pak jsme si objednali pokoj. A pak jsme šli na procházku
a objevili jsme jesku a věšli jsme do ní a uvidili jsme spící ho
čehyho a on se probudil a spozoroval nás a mls me ulitkali jsme
do hotelu ale on na nás dohonil nás a pak nás vzal vsal nás
do jesky a pak jsme se skamaradili a chodili jsme za mním.
A pak nás zastihla hrozná bouře a jedy nás zachránil před bouří
a tak mu sme poděkovali a tak je konec.

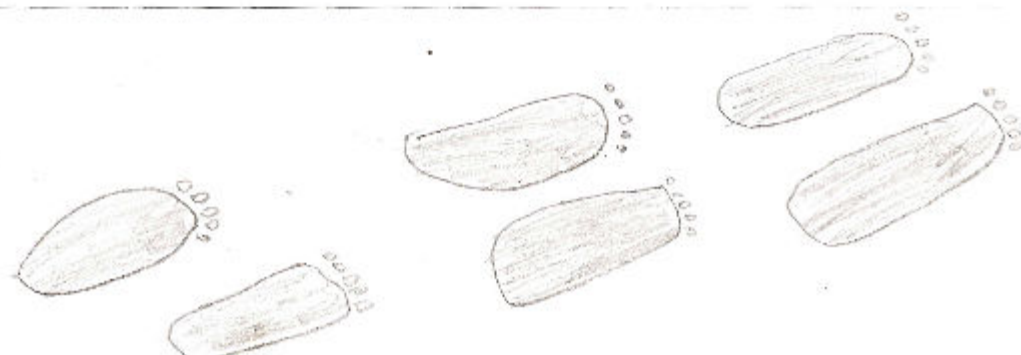
ZKOUMALI JSME JETÝHO

VOJTECH F.

HUSTĚ ~~SNĚŽILO~~ SNĚŽILO. BYLI JSME OBLEČENI V TEPLÝCH KOŽICHÁCH. Tedy já a několik kámošů z laboratoře stály jsme za nízkou zídkou která ohraničovala náš výzkumný tábor. Dívali jsme se do dalekohledu a dávali jsme nad svým úkolem. Měly jsme tady v Himalájích zísťit co nejvíce věcí o Jetym. Byl to úkol nelehký protože Jetý ze své ledové jeskyně vylézal jen málokdy. Přesto jsme doufali že ho uvidíme. To se také stalo. Jednoho dne, byl to krásný pátek jsme vyrazili na výpravu směrem k Jetýho jeskyni. Vezali jsme si potraviny na dva dny, stan, lékárničku a pro jistotu i zbraň. Asi v polovině druhého dne jsme viděli podivný výjev. Na mýtině mezi stromy jsme spatřili jelena ale za ním byl za stromem schovaný Jetý! Lehli jsme si do sněhu čekající co bude dál. Vtom se Jetý vyřítíl s hlasitým křikem na jelena. Byl celý v bílém kožichu který mu sloužil jako maskování ve sněhu. Byl velký asi tři metry a měl narukovní na nohou drápy. Jednou ranou zabil jelena popadl ho a utíkal pryč. Šli jsme tam kde se scéna odehrála. Podle stop jsme usoudili že váží asi dvametráky. Vypadalo to že Jetý je celkem zručný. Vtom se rozpoutala sněhová bouře a my se ztratili. Později se bouře vtlčila a my za pomoci kompasu našli cestu zpátky do tábora. Tábor však byl úplně zničený. Všichni vědci byli mrtví. Podle stop jsme zísťili že to byl Jetý. Žádný dobrák to tedy nebyl. Zrovna když jsme šli kolem zničeného stanu Jetý se objevil za zdí tábora. Zařval a hnál se k nám. Nabíl jsem zbraň a ~~střílel~~ střílel jsem na Jetýho ale nezabíralo to. Jetý skočil na kámoše a trhal ho na kusy. Vtom jsem viděl ve sněhu sekuru. Rychle jsem jí popadl a vrazil jsem mu jí do břicha. Jetý spadl mrtvý do kaluže vlastní krve. Tak naše výprava dospěla ke konci.

Jely a ja

Ja xion, a ja xion a lise. Dolem mi pada snih. V ja pade
pozornost na dlezi. Ja mnoho stop. Ja do stopu
lidi, a kliceni Jely dale ale nico mi zazivilo. Co to je?
Ja pade mi nio, ja do stopu, jende do moci stopu kliceni
Klicni vidim se snihu. Je to stopa. Nihoto klicni vidim
Ja klicni mi klicni. Tak klicni klicni? Zacinam mi klicni
Jely a melkam opatrnostem dale a klicni a sa moci
klicni klicni. Lijim jako na dlezi. Ale klicni klicni
a to bylo je klicni na strach. Vidim par klicni klicni
klicni klicni a to bylo vidim na pich nebo jist klicni
Vidim a klicni klicni klicni mi. Ale do pich mi
klicni. Ja na klicni vidim klicni mi na klicni klicni
klicni mi klicni ale klicni klicni klicni klicni klicni
klicni klicni ja klicni mladji klicni klicni klicni klicni
Ja na klicni klicni ja na klicni klicni klicni klicni klicni
klicni klicni klicni ja klicni klicni a mi klicni a to klicni
a mi klicni a ja mi klicni klicni klicni klicni klicni klicni
Ja klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni
klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni
Ja na klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni
klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni klicni

148

vyběhl do letadla; protože jsem si uvědomil, že se jmenu JETV a mám strach. Ulihal jsem, co jsem mohl; oni jsem dorazil k letadlu a zavolal jsem lidi, se kterými je už ještě před odletem, bláskalo se mi, že není signál. Ale nakonec to nějaká posádka uměla a ptala se, co se stalo. Všechno jsem jim řekl a oni mi to že přilestij vrátit. Pak jsem zkusil nastartovat letadlo a šlo to, protože od malíčka jsem se učil a ho jak se starají o dopravní prostředky. Letadlo jsem nastartoval a odletěl jsem. Už dva roky jsem se mohl letat, takže jsem s tím velmi málo problémů měl, ani na 5 hodin letu jsem nezaplnil moře a mraky, ale jsem a mraky. První letka byla v Chorvatsku. Už jsem mohl se do kopce přestěhování občas půl hodiny. Pak jsem přestával, vis jsem sáček rampy cestovník. Za chvíli jsem přestál na Buzyni. Všechno jsem jsem ještě nakonec jsem se nakýděl u mé babičky a šel jsem až do smrti šťastně a zdravě.

10 !

Lechtáři se sničným mužem

Byla zima všude bylo bílo, namponchy cinkali zimní písničky. Jel jsem se projít. Všude samé spopy lidské a nízakých zvířat. V lese bylo bílo. Lechtá jsem si na lavičkách. Posoroval jsem zimní krásnou krajinu. Byla nadherná a bílá na okraji se šelalo i jehličí. Padali olučky padali rychleji a rychleji. Druhý den jsem se vzdal ven. Sněha bylo čím dál tím více. Slapy nebyly tak jasné vidět. V hroby se něco poknulo. Co to může být? Něco mě posorovalo. Možná to může být nějaká nestvůra. Najednou jsem viděl obrovské slapy. Některé to slapy lidské. Najednou ~~ještě~~ něco vyběhlo z křovin. Co to může být? Sničný muž. Běl jsem se hrachy. ~~Sněhový muž~~ Oči měl velké a zářivé. Byl velký hodně moc velký. Ruce měl velké a nahý takové moc velké. Byl skoro celý bílý. Přiblížoval se blíž a blíž. Sněh padal více a více. Přšel jsem rychle ale onělo mělo. Les byl předemoran a bílá pláň ramnou. Sničný muž se přibližoval čím dál více ke mně. Byla mi velká zima. Najednou jsem sluhl hrachy. Sničný muž si mně pořádně prohlížel. A já jeho také. Vypadalo to jako se pohádali. Jel jsem domů. Třetí den byl veselý. Doma mně to nebylo. Tak jsem se vidal ~~se~~ ven. Byla ještě větší zima. ~~Ještě~~ Posoroval jsem slapy. Taz jsem viděl ty obrovské slapy. Spadla na mne síška. A tak jsem šel do lesa. Šel jsem posoroval ty obrovské slapy. Najednou jsem viděl nadhernou jeskyni. Jel jsem blíž a blíž. ~~Najednou~~ Najednou se rovedl vítr. A sněhové vločky padali

vyšší měšby mohl padat. ~~Nejvyšší sněhová nádrž.~~

Nejvyšší to byla sněhovopálnice. Nikde jsem se nemohl
schovat. Tak mi můj jiného nestálo mě se schovat do
sněhové jeskyně. Tam rostli nádherné skaladnily a skaladní
ry. ~~Ne~~ Led byl průsvitný. Nevadilo mi, že je šimá.

Ta ledová krása mě úplně odepala. Šel jsem dál a
dál. A když jsem došel skoro na konec ~~sněhové~~ jeskyně.

Viděl jsem zase sněhového muža ale byl smutnější.

Asi chtěl mít mějakeho kamaráda. A tak jsem se stal
kamarádem sněhového muže.

(4)

Magdalena P.
t. A.

! Dobrodružství simi a jejich kouzel

Napadl první sníh a na střeše se dělaly
sněhové kamrouchy. Slunce už nepřipravylo sníh
přibývalo a na rybníku led se leskl. Na borovici
sníh se leskl. Jo cítil cinkání rolničky od raní
zahradníky sou. Slunce nesvítlo už tak nepřipravylo
jeho paprsky na střeše. Z nebe se snášely vločky
hobit se mýšlat být sněhu byl posypaný bílým
sněhem. V sněhu byly slovy kolouška a sněhu
na kůstku byla jirkačka. Vímela bylo seno a vedle
síl. Sněha kůstka ho líkala posvídla hlavy na
konci byl. Vyděl obil obilho této sněha zlehla
a chtěla vyskočit a utíct ale už se ani nepohla.
byla zvědavá co to je na nepřipravylo
životačka. Vběhl se přibývalo a sněha podpírání
koukala na nepřipravylo života. Nakonec se rozhodla
pro útek. Sněh měl dlouhou buslou zást a slapy
jako obrovský medvěd, drápy měl stříbrné oči měl
podobné opici. Sněh měl dlouhý a mohutný. Jely se
kamsvit. Z křoví jej pozoroval vlk ani ten se
nepodivil, koukal proti jelymu. Slunce už pomalu
zapadalo kady jely a vlk se na sebe dívaly.
Nakonec vlk taky uskočil jako sněha ale
prk vjem kopytkům vyprávěl jaké to je
koukat se jelymu do očí a nevědět co dělat.

Jelky se vysrápal na hornu která se odrážela
v zamračeném rybníku na kterém děti bruslily.
A když Jelkyho uviděly v odrážejícím slunci
polekaly se a utekly, nakonec se smutný Jelky
vracel domů a cestou si říkal že si s nimi nikdy
neboe hrát ale doma ho přivítaly lední medvědi
protože si chtěly s ním hrát!

A tak si všichni hrály na severní pólu a
rampouchy jim klomem cinkaly

o
Zima

0 Zimě

5

11.

Ud vola dne v provincii kačala velká zima. padaly
mali sněhové vločky a vítr byl těžký rampouchy
byly na domcích a na stromech. Všichni sněhovali, lyžovali
a každý byl šťastný. V suchý den jsem šel do lesa.
byla zima po cestě byly vidět ovčáky. Slapáčky
jeli na koni, kající a i na koni. Vůdce byl sněh a
střem byl velmi bílý. A najednou se z lesa nese
hlas a po vrstvě se běží. Blížila velká sněhová bouře
přicházela. Blíže a blíže byl. Na obzoru se objevil muž
šel proti mně a křičel jsem se. V lesě a v lesě.
Bála jsem se že mi ublíží ale na ~~zast~~ trubce stráž
jsem nikdy nebyl ublížit a krásně se viděla podala
jsem mu ruku. A měl jsem strážní hodiny a slavné
on byl celý hodiny a když měl rukavičky, šel mi ruku
upřesnit. Běžel jsem mu děkující den a on byl šťastný.
Křičela jsem se odkud je a se mně odpovídal že se mi
jeden náhodou jsem jsem se nikdy neviděl. Chvíli jsem
ho křičel že máš domku ale on řekl že on mi
~~např~~ např. ^{je se ho} proč? a se odpovídal že bydlí každý v lese
a on se tedy nemusí prolat. By se ho tam všichni báli
a děti by ho zranili. a tak mi ukázal. A voje bydlíste
mít se mně v lesě. máš dům tak skvělý a bydlím
všech věděl se tam měl bylo se sněhem skvělý
když se mi al. křičel by skvělý a všichni se viděli
že bych mohl jít domů a tak jsem mu
řekl že se se mně in přijdu podívat. Všechno

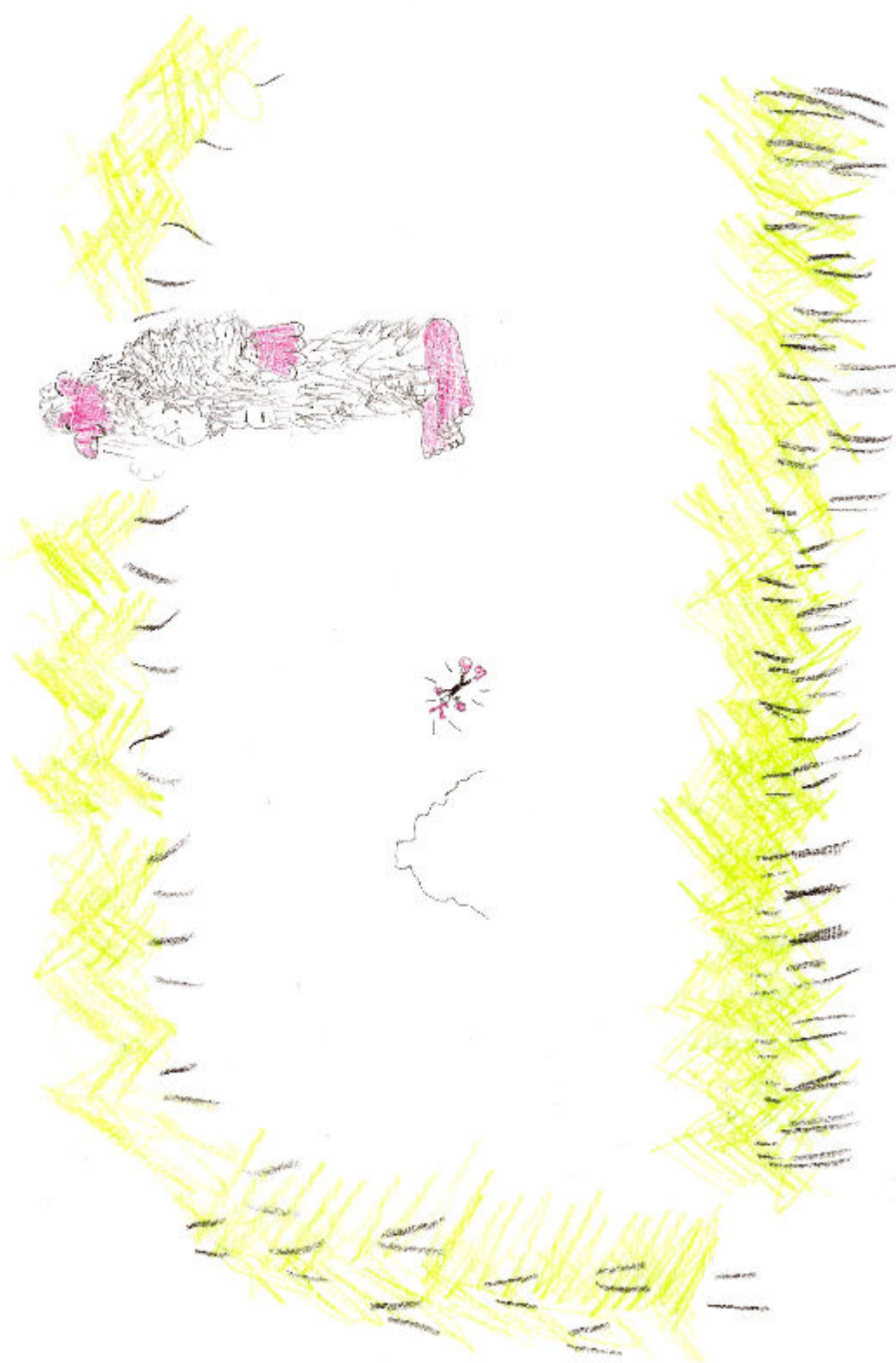
[illegible]

NEJHORŠÍ NEJLEPŠÍ VÁNOC

Byla zima a šli jsme si školy. Kamarádky jsme chytily
jít do knihovny a kouknout se, jakli něco nového napsalo
a pak na nás někdo zavolal: Ahoj! Ahoj! Ohlédl jsem
se a zjistil jsem, že je tatka, jít do práce. Zastavil jsem a nechal
se mi co bude dít, řekl jsem si, jdu s kamarádky do knihovny
kouknout si co přijde na knihy. Takže šli jsme kudy
dříve na plzeň. Věděli jsme do knihovny. Zastavili jsme se
a ozvalo se, že dobrý den, pozdravili jsme a hned jsme vedli
kde je napsáno FANTASY, našli jsme si po deseti
minutách, vřítli jsme se mezi něžní skříně a začali jsme
hledat novou knihu, najednou jsme se zastavili na knihu, která
byla na obalce jako její obalce byl velký bílý člověk, pod
ním bylo napsáno JETTY. Zastavil jsem se: najednou
jsem na serveru, půlku rohu mi mohl a zároveň přes síť
jsem si uviděl. Moji kamarádi byli byli do ale vytrvalí
a hátili mi bezpříčinně dál. Ale najednou se splácně a
se sněmí mi vytrvalí mi telefon. Měl jsem chuť s mím
hodit, o sem ale šel jsem, ho ozvalo se, že ahoj ahoj, mám
jít hned jít, jel jsem, nechal jsem. Když jsem přišel, tatka, řekl
si musíme jít do lesa pro stromček. Již jsme do lesa, který
nám patří, potkali jsme mnoho lidí. Ale najednou jsem viděl
obrovský strom, potkal jsem a řekl jsem: tatko, tatko a
nakmatal jsem jeho kožich, ale po chvíli jsem si uvědomil
že mi tatko a nyní chlepatý kožich, otočil jsem
vzkykl jsem mi hrůzný pohled, byl v právo v naší
veliké obrově. Poslední co jsem slyšel bylo

velké UAAA

JAKUB P.

ZIMA

Ve zima, Procházím se lesem. Sněhové stromy mi padají do vlasů a všude kolem. Stromy
 na opadali. Teď tam na větvích visí rampouchy a sněh. Trávníky jsou na okraji. Sněh se
 šíří po celém okolí. Namísto každé věci podléhá sněhu a zima se začíná
 hodně legrace s kamaryty, které jezdí na saních bobech a jezdicích běžích
 snowboardech. Je to velmi legrace, když je hodně sněhu zapadne a
 musíme se vyhrabávat. Vždyť je to těžký ale vědecký se to
 povede. Hlavně musíme být dobře oblečení. Jednou jsme šli s
 Andreškou. Šli jsme do lesa a zkusili jsme se navést kde
 vlastně jsme. Tak jsme vodili šišťkou. Řekli jsme si že kam spadne
 šišťka šišťka tam půjdeme. A tak jsme šli. Šli jsme myslíme na to jak daleko
 půl hodiny a daleko jsme k němu jako hoř. Řekli jsme si že se pokusíme
 dostat až na hora. Třeba uvidíme že se dostaneme domů. A tak jsme
 vtrhli. A jak jsme šli náhle videli jsme různé stopy zvířat. A videli jsme
 i zvěř zvířat třeba srnka a zajíc. Když jsme šli asi k tomu polovinu
 všimli jsme si takových divných stop. Bilo to divné. Ani jedna z nás
 nevěděla co to jsou stopy. A tak jsme se po nich vydali, po těch
 stopách. Šli jsme podle neznámých stop. Až jsme došli k hustému
 křoví. V kterémžto křoví naše neznámé stopy. Já jsem se chtěla
 vrátit protože jsem se bála ale Andreška mě přemluvila.
 A tak jsme se tam podívali. A videli jsme tam jelýka.
 O kterém jsme četli že je zlí. A myslíme jsme obě četli jakoby
 na nás mluvil. A najednou se postavil a zahulákal.
 Chceli jsme utéct ale chvilku nás zastavil. Obě jsme zvěděly
 oči. A když jsme je po hodně dlouhé době otevřeli všimli
 jsme si že jsme na kraji lesa. A když jsme s námi domů
 všechno jsme jim vípru věřili ale nikdy nám to nevěřil. Ale

—mi jsme věděli že jeho pravda a už nikdy jsme nevěřili
těm řečem o Jetym že je blb.

Gründung muss fest

160

A child's drawing of a blue, furry creature with a red smile and green eyes, surrounded by small blue star-like shapes and yellow circles. The creature has long, shaggy blue fur and a red mouth. It is surrounded by several small blue star-like shapes and yellow circles, suggesting a magical or whimsical environment. The drawing is done in a simple, expressive style with visible pencil or crayon strokes.

